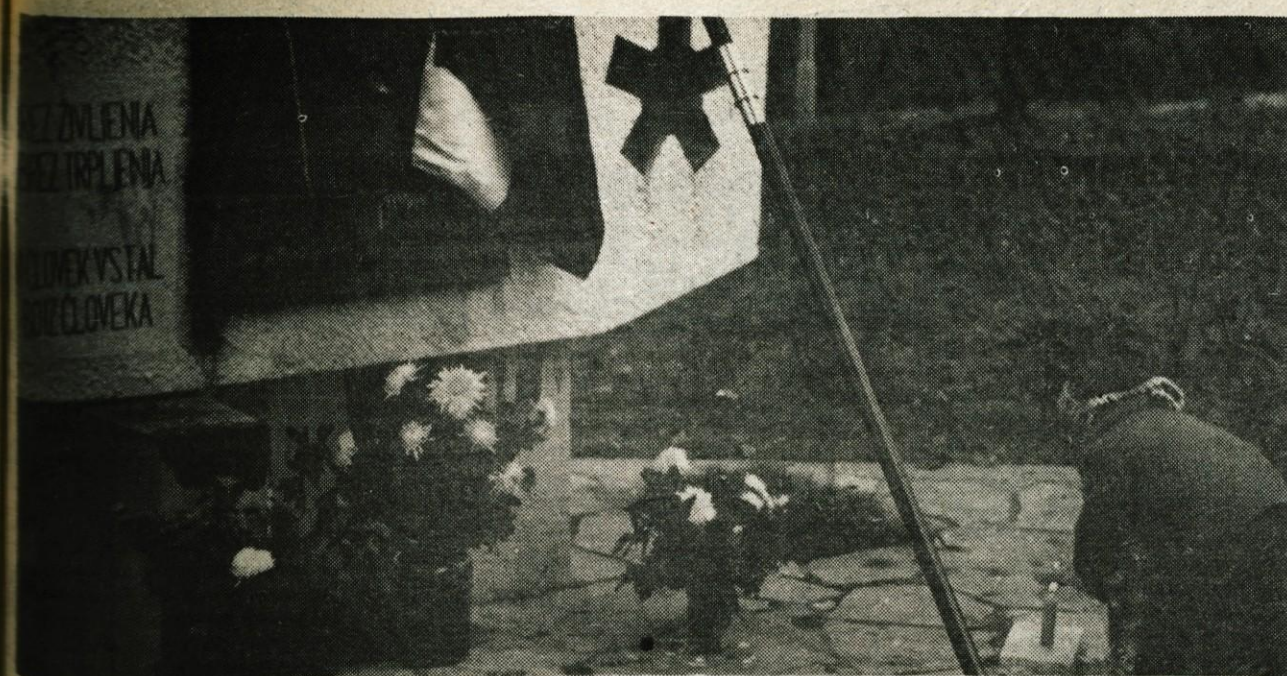

Dan mrtvih —

1. novembra bomo pohiteli h grobovom sorodnikov, prijateljev, znancev, h grobovom padlih kurirjev, aktivistov, partizanov. Za hip bomo postali in se poklonili spominu in delu velikih mož našega naroda, za hip bomo ob cvetju in svečah na grobovih podoživljali leta, ki smo jih preživel s tistimi, ki jih ni več. Vendar bo ta dan iskren le tedaj, če bosta naša jutrišnja misel in naše jutrišnje delo res vredna izročil in zapuščine padlih in če bomo v vsakdanjih medsebojnih odnosih strpni, humani in tovariški ...

Leto XXXIII. Številka 84

GLAS

Kranj, petek, 31. 10. 1980

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Varčujemo danes za jutri

Lani ob tem času smo trepetali, kaj bo z gorivom, s premogom, z energijo na sploh. In v tem letu smo se marsikaj naučili. Besničani smo pričeli štediti, saj so tisti odstotki privarčevanja goriva še zelo majhni. Tudi bolj pametno porabljamo gorivo in gledamo dolgoročno na preskrbo. V naših domovih smo znižali temperaturo, izolirali stene od zunaj, od znotraj, in naša industrija porablja na trg z vedno novimi in vedno boljimi izolirnimi materiali. Naše revije so polne nasvetov, kako lahko ta dela opravimo sami, brez posebnega strokovnjaka. Tudi banka nam tokrat za varčevanje daje sto in dva odstotka za varčevanje z energijo. Saj je energija tudi denar in še kaj? Ne, ne gre za skopuštvost, za pametno porabo. Zakaj bi denar skozi okno?! Saj je denar težko zaslužiti. In vsak od nas ga bo manj ostajalo.

Vse se je podražilo. Vse od hrane. Energija pač potegne za seboj vse. Tudi hrano. Se bomo pri nas organizirali tudi kaj podobnega? D. Dolenc

drevju, polja neobdelana, pridelki nepobrani. V industriji še vedno razmetavamo z odpadnimi materiali. Hitro res ne gre, kajti to je proces, drage naložbe, toda še vedno premalo razmišljamo o tem. Odpadne materiale, ki jih po eni strani sami zakopavamo v gozdnico, kupujemo v inozemstvu za drage devize. V smeteh je največji denar, ugotavljajo zunaj in ogromni kapitali rastejo iz njih. Manjka papirja. Zdaj, zdaj ga bo zmanjkalo za dnevne časopise, nam zagroze vsake toliko časa. Ze res, da smo v zbiranje odpadnih surovin vključili tudi železo, steklo. Vendar to je malo. Ravno za vzgojo. V zavest bi nam moralo priti, da bi ga shranjevali. Vzemimo primer iz skandinavskih držav. Ze pred dvajsetimi leti so me začudili lepo zvezani svežnji časopisov in revij pred vhodnimi vrati hiše v predmestju Osla, pred uradi, hoteli ... En dan v tednu so ga pobirali. Ne za plačilo. Zastonj. Le da je prišel papir spet v prave roke. Se ne bi dalo pri nas organizirati tudi kaj podobnega? D. Dolenc

Besničani so se odločili

Besničani — Krajevna skupnost Besnica je do nedelje, 26. oktobra, živila v znaku pripravila referendum o uvedbi samoprispevkov za gradnjo mrliških in garaž za gasilsko in graditev podpornega pokopališča in za urejanje pokopališča nasploh ter za urejanje nekaterih krajevnih cest. Priprave na referendum so vodili organi skupnosti skupaj z društvenopolitičnimi organi in le tako zasnovana ob sestankem obveščanju o planiranih nalogah lahko uspešna. O uspešni akciji za samoprispevek priča tudi visok odstotek glasov na glasovanju, kar da so Besničani zainteresirani za razvoj svoje krajevnosti. Besničani so pripravili referendum o uvedbi samoprispevkov, 26. oktobra. Od 760 volivcev se jih je glasovalo 730 ali 96,05

odstotka. 524 krajanov ali 68,95 odstotka je glasovalo za uvedbo samoprispevka, proti pa jih je bilo 191 ali 25,13 odstotka. 15 glasovnic ali 1,97 odstotka pa je bilo neveljavnih. Besničani bodo tako začeli plačevati samoprispevek 1. januarja 1981 in ga bodo plačevali do konca decembra leta 1985. Z načrtovanimi deli bodo začeli takoj, ko se bo nabralo dovolj denarja za začetek del. -jk

Predlog nove mreže srednjih šol Preveč vpisnih mest

Te dni se bo v naši republici začela živahna razprava o predlogu razmestitve usmeritev, programov in obsega vpisa v prvi letnik srednjega usmerjenega izobraževanja, ki bo povedal, kje bo kakšna šola stala in kaj bodo v njej izobraževali. Gorenjska mreža šol, usklajena v izobraževalni skupnosti Slovenije, predvideva izobraževanje v sedemnajstih usmeritvah, v katere bi se v 104 oddelke prihodnje leto lahko vpisalo 3100 učencev. Vendar pa vsako leto konča osnovnošolsko obveznost povprečno le 2600 otrok. Približno tak je tudi priliv v gorenjske srednje šole. »Zmanjkalo« bo torej okrog 500 osmošolcev, ki naj bi zapolnili potrebo družbenega dela.

Usklajevanje bo tako potrebno, še zlasti, če bomo v prihodnjih petih letih hoteli doseči razmerje 70 odstotkov proizvodnega in naravoslovnega izobraževanja ter 30 odstotkov družboslovnega. Obstoja namreč bojazen, da bodo oddelki proizvodnega in naravoslovnega izobraževanja, zlasti v gradbeniški, kovinsko-predelovalni, gumarski ter gostinski usmeritvi, torej v najbolj deficitarnih, kljub skrajnemu obsegu družboslovnega izobraževanja, ki se bo zmanjšalo za osem oddelkov, še vedno slabše zasedeni in zato dragi.

Na Gorenjskem bo v prvem letniku srednjega usmerjenega izobraževanja manj oddelkov sedanje gimnazije, administrativne, trgovske in ekonomske šole, povečali pa se bodo oddelki v zdravstveni, gradbeniški, kovinskopredelovalni, elektrotehniški, živilski, lesarski ter tekstilni in obutveni usmeritvi.

V predlogu izobraževalne skupnosti Slovenije o razmestitvi usmeritev, programov in obsegu vpisa je upoštevana tudi pobuda Gorenjcev za samostojno šolo gradbeniške usmeritve, v katero naj bi prihodnje leto vpisali učence v šestih oddelkih namesto sedanjih dveh. Usmerjanju bo zato treba posvetiti veliko več pozornosti kot doslej, saj se otroci še vedno neradi odločajo za proizvodno in naravoslovno izobraževanje. Pomembno novost v predlogu predstavlja tudi oddelki za izobraževanje kmetijskih proizvajalcev v okviru mlekarškega šolskega centra.

Za izobraževanje ob delu in iz dela je v gorenjski mreži šol trenutno predvidenih 28 oddelkov. Tudi tu bo usklajevanje še potrebno, saj naj bi prednost spet dobilo izobraževanje na deficitarnem proizvodnem in naravoslovnem področju. H. Jelovčan

Uresničevanje Titove pobude Dejanja za človeka, za demokracijo

Skupščina Socialistične republike Slovenije je s posebnim sklepom soglasno sprejela osnutek dopolnil republiške ustave in s tem prispevala tudi k oblikovanju dopolnil zvezne ustave. Misel predsednika Tita, izrečena na 8. kongresu Zveze sindikatov o krepitvi delegatskega sistema, v katerem morajo ljudje odločati o politiki naše družbe, o pozitivnih izkušnjah kolektivnega dela predsedstev države in Zveze komunistov in o nujnosti uvajanja kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti v samoupravnih in državnih organih, v delegatskih skupščinah in organih družbenopolitičnih organizacij, živi! Odločili smo se jo razvijati in jo spoštovati.

V Jugoslaviji smo se že dogovorili, da naj traja mandatna doba voljenih in imenovanih funkcionarjev največ štiri leta in da daljšo dobo lahko določi le ustava. Funkcionarji so lahko izvoljeni največkrat le dvakrat zapored. Prav tako smo se dogovorili, da ne spreminjamo enotnih temeljev političnega sistema Jugoslavije, razen tistih, ki onemogočajo uveljavitev Titove pobude. Vendar jih v osnutkih dopolnitev zvezne in republiških ustav vseeno ponovno poudarjamo. S tem potrjuje, da ostajamo zvesti tistemu, za kar smo se odločili v boju in svobodi pod Titovim vodstvom. Tudi o drugih osnutkih dopolnil zvezne ustave je že doseženo soglasje. Zaradi izjemnega položaja je treba posebej oceniti položaj zveznega izvršnega sveta, njegovega predsednika in članov.

Pet osnutkov dopolnil k republiški ustavi je sprejela naša skupščina. O njih bomo razpravljali do konca januarja prihodnjega leta, skupaj z obravnavo vprašanj gospodarjenja, demokracije razvoja in razvoja političnega sistema. Tako bomo največ prispevali k razvoju naše družbe.

Razpravljali bomo o osnutku prvega dopolnila k republiški ustavi, ki ponovno, prepričljivo poudarja temeljne vrednote in načela naše družbe, oblast delavskega razreda, samoupravljanje, delegatske odnose. Osnutek drugega ustavnega dopolnila opredeljuje načela o mandatu do štirih let in možnosti dvakratne zaporedne izvolitve, na raven občine pa osnutek dopolnila ne posega, ker dosedanja praksa tega ne terja, prav tako pa bi to pomenilo omejevanje pravice občine. Osnutek tretjega ustavnega dopolnila pravi, da sedem članov predsedstva republike volijo občinske skupščine in skupščine posebnih družbenopolitičnih skupnosti, predsednika predsedstva pa naj bi po novem volila za eno leto z možnostjo enkratne ponovne izvolitve republiška skupščina. Osnutek četrtega ustavnega dopolnila govori o republiškem izvršnem svetu. Izvršni svet in njegovi člani so odgovorni za položaj v republici tako kolektivno kot posamezno. Prepoved ponovne izvolitve za predsednika in prepoved tretje izvolitve za člane, sprejemanje odločitev z večino glasov članov in ne več z večino glasov prisotnih ter zaostreitev odgovornosti sveta nasploh so značilnosti osnutka četrtega dopolnila. Peti osnutek dopolnila pa ureja ustavno sodstvo. Mandat sodnikov naj bi bil osem let, predsedniku pa naj bi se doba skrajšala na eno leto z možnostjo ponovne izvolitve.

Ne gre torej za velike spremembe. Sedem členov sedanje slovenske ustave želimo spreminjati. Več jih ni potrebno, saj smo že v sedanjo ustavo, sprejeto 28. februarja leta 1974, zapisali našo odločenost za socialistično samoupravljanje, za delegatski sistem, za odgovornost, za delo, za vpliv delavca. V prvem dopolnilu potrjujemo, da kolektivno delo, odgovornost in odločanje pomagajo uresničevati interes delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. To je utrjevanje prvin socialistične samoupravne demokracije, to je uresničevanje Titove misli in pobude, njegovega življenjskega smisla. Zaradi tega na videzno majhne spremembe prinašajo korake velikih razsežnosti ... J. Košnjek

PRIJETNO PRESENEČENJE ZA VAS, DRAGI NAROČNIKI IN BRALCI:

» naš ustni časopis, nagradne igre, jahanje, kopanje in še kaj »

KDAJ? KJE? — preberite na 19. strani

Kompas

PO JUGOSLAVIJI

Ocena enoletnega dela

V torek je bila v Beogradu seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Predsedoval ji je predsednik predsedstva CK ZKJ Lazar Mojsos. Razpravljali so o predlogu poročila o enoletnem delu predsedstva centralnega komiteja ZKJ, ki ga bo predsedstvo podalo na seji CK ZKJ. Predsedstvo je obravnavalo še nekatera aktualna vprašanja mednarodnega sodelovanja ZKJ in več vprašanj s področja svoje redne dejavnosti.

Nove mere in merila

Z novim letom se izteka razmeroma dolgo prehodno obdobje, ki ga je zakon o merskih enotah in merilih namenil, da se privadimo novemu, mednarodnemu merskemu sistemu. Ta štiri leta in pol smo slabo izkoristili. Svet se je mnogo hitreje prilagodil enotnemu merskemu izrazoslovju, mi pa spet zamujamo, pa naj gre za učbenike, standarde, prospekte delovnih organizacij ali za druge praktične rabe merskih enot in meril.

Novo vodstvo republiške konference

Clani republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije in njeni delegati so na sredini volilno-programski konferenci pregledali dosedanje delo, določili naloge za prihodnje in izvolili novo predsedstvo. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Boris Bavdek, za podpredsednika Bojan Fink in za sekretarja republiške konference Robert Černe.

Djuranović obišče Kitajsko

Predsednik zveznega izvršnega sveta SFRJ Veselin Djuranović bo v začetku letošnjega novembra na uradnem in prijateljskem obisku v Ljudski republiki Kitajski. Predsednika zveznega izvršnega sveta je na obisk na Kitajsko povabil predsednik državnega sveta Ljudske republike Kitajske Zhao Ziyang.

Dogovor pripravljen za sprejem

Sedaj, ko so v osnutek predloga družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo vtakne tudi pripombe iz javne razprave v organizacijah združenega dela, je vsebina dogovora takšna, da ga bodo slovenski sindikati, republiški izvršni svet in gospodarska zbornica, lahko sprejeli. To velja tudi za skupni dogovor o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog, le da bo besedilo slednjega deležno še nekaterih dopolnitev.

35 let novinarske organizacije

Pred 35 leti so v porušenem, a svobodnem Beogradu, novinarji iz vseh republik in pokrajin ustanovili svojo organizacijo - Zvezo združenih novinarjev Jugoslavije. Prva novinarska organizacija v novi Jugoslaviji je bila tudi v Sloveniji ustanovljena še veliko prej, preden je utihnilo orožje - 21. oktobra 1944. Danes je Zveza novinarjev Jugoslavije sestavni del socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in ima v šestih republikah več kot 8500 članov.

Srečanje borcev - V Podnartu je bilo minulo soboto že šesto srečanje nekdanjih partizanov, ki so med vojno delali na območju krajevnih skupnosti Podnart. - Foto: J. R.

Partizansko srečanje

Podnart - V soboto, 25. oktobra, so se v domu kulture letos že šestič srečali nekdanji partizani, ki so med vojno delali na območju krajevnih skupnosti Podnart.

Krajevni odbor ZZB NOV je pripravil kulturni program, v katerem so sodelovali moški pevski zbor iz Podnarta in pionirji pionirskega odreda Alojz Rakovec iz osnovne šole Ovišah. Slavnostni govornik Ivan Štular-Ciro je spomnil prisotne na dogodke od julija 1941 do konca vojne ter poudaril, da je z ustanovitvijo Cankarjevega bataljona in drugih partizanskih enot dobilo osvobodilno gibanje na Gorenjskem svojo udarno pest in prve obrise resnične ljudske vojske. Na območju krajevnih skupnosti je bilo več akcij in tudi žalostnih tragedij. Med drugim so partizani porušili most čez Savo v neposredni bližini žandarmerijske postaje v Podnartu avg. 1942.

sledil je napad Gradnikove in Vojkove brigade na dobro utrjeno žandarmerijsko postajo, vrstile so se sabotažne akcije na železniški progi. 16. partizanov je padlo v zasedi pri prehodu Kokrškega odreda čez Savo 6. julija 1944. Trije borci prve čete Simona Gregorčiča so padli v borbi proti okupatorju 16. februarja 1943. Dne 14. oktobra 1943 so bile na Poljski ustreljene štiri žrtve. 16. junija 1944 sta padla dva borca, kurir Alojz Rakovec, po katerem ima ime pionirski odred, je padel na Češnjici 27. julija 1944. leta. Med Češnjico in Rovtami pa so belogardisti 30. novembra 1944. leta ustrelili Joža Bitenca-Kika. Zdaj so na vseh krajih, kjer so padli, spominska obeležja, na Ovišah pa je spomenik 41 padlim in žrtvam fašističnega nasilja.

Komemoracije ob dnevu mrtvih

JESENICE

V petek, 31. oktobra:

Druženopolitične organizacije občine Jesenice bodo položile vence pred spomenikom v spominskem parku, pri spomeniku na Jesenicah, na grobišču Dragoljuba Milovanovića v Zabreznici, na grobišču v Begunjah ter pri spomeniku Jožeta Gregorčiča v Radovljici.

V soboto, 1. novembra:

Javornik - Koroška Bela ob 10. uri v parku talcev

KRANJ

V petek, 31. oktobra:

Centralna komemoracija bo ob 16. uri na Trgu revolucije v Kranju

Naklo ob 17. uri pri spomeniku pred vrtcem
Preddvor ob 16.15 pred centralnim spomenikom
Visoko ob 17. uri pred centralnim spomenikom
Mavčice ob 15. uri pred spomenikom
Vodovodni stolp ob 10. uri pri spomeniku na mali Rupij
Jezerko ob 18. uri pred centralnim spomenikom
Besnica ob 17. uri pri glavnem spomeniku na pokopališču
Velesovo ob 16. uri na pokopališču Trata
Poženik ob 8.30 pred spomenikom
Zalog ob 9. uri pred spominsko ploščo pri gostilni Bolka
Viševca ob 10. uri pred spominsko ploščo

V soboto, 1. novembra:

Spodnji Brnik ob 9. uri na pokopališču
Cerklje ob 11. uri pred centralnim spomenikom
Duplje ob 10. uri pri glavnem spomeniku pred šolo
Goriče ob 10. uri pred centralnim spomenikom
Kokrica ob 10. uri pred spomenikom
Predoslje ob 8.30 na pokopališču
Britof ob 8. uri pred Domom Andreja Kmeta
Senčur ob 11. uri pred centralnim spomenikom na pokopališču

RADOVLJICA

V petek, 31. oktobra:

Podnart ob 16. uri pri spomeniku padlim na Ovišah
Bohinjska Bistrica ob 16. uri
Lesce ob 16. uri

V soboto, 1. novembra:

Osrednja komemoracija bo na grobišču talcev v Dragi ob 9.30 in v Begunjah ob 10.30.

Zgornje Gorje ob 9. uri na grobišču padlih borcev
Bohinjska Bela ob 9. uri na grobišču padlih borcev
Bled ob 10. uri na partizanskem pokopališču na Bledu
Radovljica ob 11.30 pri spomeniku padlih borcev v spominskem parku v Radovljici

ŠKOFJA LOKA

Skupna žalna komemoracija bo v soboto, 1. novembra, ob 9. uri pred Domom Zveze borcev v Škofji Loki

TRZİČ

V petek, 31. oktobra:

Podlublje ob 16.30 pri Domu družbenih organizacij
Jelendol ob 17. uri pri spomeniku

V soboto, 1. novembra:

Tržič ob 10. uri na centralnem pokopališču
Križe ob 8.30 pri spomeniku pred šolo in pri spomeniku talcev
Kovor ob 10. uri pred spomenikom
Leše ob 9. uri pred spomenikom
Lom ob 15. uri pri Domu družbenih organizacij
Brežje ob 9. uri pri Domu družbenih organizacij

Svet v tem tednu

Zaupanje v nevrščene

Irak in Iran sta sprejela predlog Palestinske osvobodilne organizacije za ustanovitev posebnega odbora nevrščenih držav, v katerem je tudi Jugoslavija, ki bo skušal pripraviti obe strani za ustavitev sovraštva - Nova zaostrovanja na Poljskem - Stopnjevana napetost pred ameriški volitvami

BEOGRAD - Med obiskom voditelja Palestinske osvobodilne organizacije Jaserja Arafata v Beogradu, kjer se je palestinski voditelj pogovarjal s predsednikom predsedstva SFRJ Cvjetinom Mijatovićem in predsednikom predsedstva CK ZKJ Lazarjem Mojsosom, je prišla s sedeža svetovne organizacije v New Yorku razveseljiva in v današnjem svetu redka novica: Irak in Iran sta sprejela pobudo Palestinske osvobodilne organizacije o ustanovitvi posebnega odbora nevrščenih držav, sestavljenega iz zunanjih ministrov, ki bi pripravil pot za ustavitev ognja med sprtima državama. Vojskujoči se državi sta soglašali, da bi bili v odboru razen predstavnika Palestinske osvobodilne organizacije še Jugoslavija, Alžirija, Zambija, Pakistan, Indija in Kuba. torej države, ki so že nekaj časa med najbolj ustvarjalnimi v nevrščeni gibanju. »Gre za misijo dobre volje, misijo za ugotavljanje dejstev,« je poudaril Jaser Arafat v Beogradu. »Nismo posredniki, smo misija dobre volje. Upam, da nam bo uspelo ustaviti ogenj. To pa je pomembno ne le za Irak in Iran, ampak za območje, kjer je vzplamtel spopad, za gibanje nevrščenih, za varnost sveta.«

Vsestranski pomen ima odločitev Iraka in Irana, da sta pripravljena sprejeti misijo nevrščenih držav. Predvsem je to izraz težnje, da spopad med dvema nevrščeni državama reši gibanje samo, brez vmešavanja od zunaj, izven nevrščenega gibanja. To je tudi zaupanje gibanju, neodvisnemu in samostojnemu v mednarodnih odnosih. Številni posredniki so v dneh iransko-iranske vojne posredovali v obeh državah, pa uspeha ni bilo. Kaže, da bodo nevrščeni prvi, ki lahko posredujejo v soglasju obeh sprtih držav. Mogoče je takšno odločitev Iraka in Irana posledica spoznanja, da vojna obe državi izčrpa do skrajnih meja, da je vedno več žrtev tudi med civilnim prebivalstvom, da gospodarstvu ne zmoreta več dajatev za vojsko in da sta obe državi že veliko izgubili zaradi manjše proizvodnje nafte. Ne kaže zanemarjati tudi ocen, da bi nadaljevanje spopada povečalo možnosti posredovanja od zunaj, saj na primer vedno več ameriškega vojnega ladjevja pluje v vodah sporne območja, prav tako pa tudi Sovjetska zveza do dogajanj in razpleta dogodkov ni več brezbrizna.

Vedno pogostejše je slišati tudi besede o usodi ameriških talcev, ki bodo kmalu že leto dni v Iranu. Iranski verski voditelj Homeini jih na primer v zadnjem govoru še omenil ni, njegov sin pa je v intervjuju izjavil, da obstajajo možnosti, da bi talce izpuščali postopoma. Prav tako je slišati ugibanje o povezanosti usode ameriških talcev z dobavo rezervnih delov iranski armadi za orožje ameriške izdelave, ponovno pa se pojavljajo tudi nasprotja v iranskem vrhu. Menda predsednik iranske vlade Bani Sadr ni vedel, da odhaja premier Radžai na obisk v Združene narode. Samo ta dejstva oziroma ugotovitve opozarjajo na zapletenost položaja, zato bo naloga, zaupana odboru nevrščenih, zahtevna.

Na Poljskem se po umirjenem stavkovnem gibanju pojavljajo nova zaostrovanja. Zataknilo se je pri registraciji sindikata Solidarnost. Zastopniki vlade in sindikatov so bili primorani ponovno sestati za pogajalsko mizo. Sindikati omenjajo možnost nove stavke, kar bi položaj na Poljskem še poslabšalo. Sindikati so med drugim zapisali, da raste nezaupanje v oblasti in njihovo pripravljenost uresničiti gldanske sporazume, podpisane 31. avgusta. Sindikat Solidarnost šteje že nad 8 milijonov članov. Za zdaj obe strani še vztrajata pri svojih stališčih.

J. Košnjek

JESENICE

V sredo, 5. novembra, ob 16. uri bo v spodnji dvorani restavracije Kazine na Jesenicah seja občinske konference Zveze komunistov Slovenije z Jesenic. Udeleženci seje bodo osrednjo pozornost posvetili oceni uresničevanja srednjeročnega načrta razvoja jeseniške občine v obdobju 1976-1980. Sprejete ugotovitve in izhodišča naj bi bile v pripravi pri načrtovanju družbenega razvoja za prihodnje srednjeročno obdobje. Na seji bodo med drugim tudi izvolili izvršnega sekretarja družbeno ekonomske odnose v komiteju občinske konference ZKS na Jesenicah. (S)

KRANJ

Predsednik izvršnega odbora medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko Franc Podjed je sklical za danes, 31. oktobra, 12. sejo izvršnega odbora. Člani izvršnega odbora bodo obravnavali oceno investicij v letošnjih prvih osmih mesecih, problematiko preskrbe z mesom na Gorenjskem, probleme izvoza in uvoza ter poročilo o akcijah izdajo turističnih prospektov.

-jk

Odgovornost komunistov

Kranj - Osnovne organizacije Zveze komunistov kranjske občine so prejele izhodišča za razpravo o aktualnih družbenoekonomskih in političnih vprašanjih v kranjski občini. Izhodišča so nastala na osnovi razprave na zadnji razširjeni seji komiteja občinske konference, teze za razpravo pa so dopolnjene z najnovejšimi podatki o uresničevanju letošnje resolucije in družbenega planiranja na vseh področjih družbenega življenja. Razprava po osnovnih organizacijah Zveze komunistov in na zasedanju konference, ki se bo sešla v četrtek, 6. novembra, se bo še posebej usmerila k vprašanju izvoznouvozne problematike, k politiki osebnih dohodkov, ki mora upoštevati predvsem uspešnost dela in gospodarjenja ter ustvarjeni dohodek, k investicijam, preskrbi in zaposlovanju. Omenjena področja so za kranjsko občino izredno aktualna. V razpravi nameravajo kranjski komunisti prav tako obravnavati uresničevanje zakona o združenem delu, problematiko samoupravnega sporazumevanja in družbenega govarjanja, oblikovanje cen in ravnanje naše družbe nasploh. Pomembni ključnosti se kažejo pri delovanju delegatskega sistema, ki je osnovni vzvod vpliva delavca in občana na odločanje o delitvi družbenega bogastva in rezultatov dela. Komunisti se zavedajo odgovornosti za reševanje te problematike, zato so razprave na osnovnih organizacijah in na konferenci priložnost za besedo o organiziranosti, metodah dela in učinkovitosti Zveze pri odстранjanju problemov.

V tem šolskem letu bo na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo diplomirala prva generacija rednih študentov smeri za splošno ljudsko obrambo, med njimi tudi Jelko Kacin iz Kranja in Zvonko Zorč s Koprice — Velike potrebe po novih kadrih

1975 so na fakulteti vpisali generacije študentov na novovzpostavljeni usmeritvi za splošno obrambo. Odziv je bil skromen, saj se je prijavilo vsega 29 študentov. Letos stopa študij na obrambni smeri že v šesto leto, vseh študentov in izrednih študentov, ki so študirali na štiri letnih letnikih pa je blizu 100. Katedra izobražuje strokovnjake za delo v srednjih šolah, v republikanih in občinskih upravnih organizacijah, v vojski, v drugih organizacijah združenih državljanov, v družbenopolitičnih organizacijah in drugod. Diplomanti se usposobijo za splošno ljudsko obrambo in so po končanem študiju aktivno vključeni v službo v jugoslovanski vojski, na moradi, saj po zagovoru diplomskih nalog prejmejo čin rednega podporočnika.

ot do boljše preskrbe

- Izvršni svet skupščine Trst je pred dnevi obravnaval družbenega dogovora organizirani proizvodnji in pregojenjake s kmetijskimi živilskimi pridelki. Z dogovorom naj bi se ujednotilo, to so organizacije združila, ki proizvajajo, predelajo, prodajajo oziroma uporabljajo kmetijske pridelke ter politične skupnosti in organizacije, da bodo gorenjske organizacije preskrbele z zadostnimi količinami, vrstami in kvaliteto mleka, masla, svežega mesa in drugih sadja, zelenjave ter po-

ti so obravnavali tudi osnu-
samoupravnega sporazuma o
ovitvi samoupravne interesne
ti za preiskbo Gorenjske.
skupnosti se nanašajo pred-
nartovanje proizvodnje in
na osnovi planiranih po-
izdelavo letnih, srednjeroč-
dolgoročnih planov proizvod-
preiskbe s posameznimi kme-
tivilskimi izdelki, na skupna
evanja za napredek in boljšo
varnost proizvodnje, prede-
trgovine, tudi z naložbami, in
razum predvideva, da bi pri
skupnosti za pokrivanje
jenih rizikov oblikovali iz-
sklad, ki bi skrbel za pospe-
proizvodnje manjkajočih
izdelkov za interven-

deli predvsem v dve skupini: družboslovne socioško-politološke ter vojaško družboslovne, vojaško teoretične in vojaško izvedenske. Po končanem osmem semestru slušatelji zapustijo učilnice in se preselijo na teren – pridobivati praktična znanja v enote JLA, kjer lahko istočasno odslužijo kadrovski rok.

Potrebe po obrambnih kadrih v Sloveniji so velike in z izobraževanjem na katedri za splošno ljudsko obrambo še dolgo ne bomo pokrili vseh zahtev. V primerjavi z drugimi jugoslovanskimi fakultetami za SLO ima ljubljanska malo vpisanih študentov, zato bi morali že na osnovnih in srednjih šolah ter na organih za ljudsko obrambo mlade usmerjati v ta študij. O obrambni smeri potekajo od lanskega leta poglobljene razprave med uporabniki kadrov in na FSPN ter Univerzi, zato je pričakovati, da bo študij splošne ljudske obrambe doživel nekatere organizacijske in vsebinske spremembe. Eden izmed morebitnih ukrepov po najbrže združitve dveh smeri obrambnega študija v enoten profil diplomiranih delavca vseljudske obrambe.

Fakulteta je zaradi povečanega obsega dejavnosti in večjega števila vpisanih študentov že presegla prostorske in materialne pogoje za delo, to občitijo tudi študentje SLO usmeritve, zato je utemeljena ideja o gradnji družboslovnega centra. Za celotno fakulteto velja, da je osip velik, na prehodu iz prvega v drugi letnik celo 40-odstotni. Podobno je tudi na obrambni usmeritvi, kjer jih je od vpisanih 29 študentov v šolskem letu 1975/76 vpisalo absolventski staž le devet. Med temi, ki se pripravlajo za zagovor diplomske naloge, sta tudi dva Gorenjca, Jelko Kacin iz Kranja in Zvonko Zorč s Kokrice. Prepustimo besedo še njima.

Zvonko Zorč: »Po opravljeni šoli za kadete v Tacnu in po dveh letih službovanja sem se odločil za študij splošne ljudske obrambe na FSPN. Kot poskusni zajci smo bili. Učni načrt je bil spočetka še nedorečen, tezave so nile s predavatelji, saj je bilo sprva več zunanjih sodelavcev

cijske nakupe ter za pokrivanje razlik v cenah, če s predpisi določene prodajne cene ne bi dosegle povprečnih družbeno priznanih cen.

Na seji tržiškega izvršnega sveta je bila slišati več dvomov v zvezi z ustanovitvijo interesne skupnosti za preskrbo Gorenjske. Glede na težave v preskrbi bi bila sicer potrebna, po drugi strani pa pomeni »potuho neposlovnežem*: pridelovalcem, predelovalcem in prodajalcem kmetijskih živilskih izdelkov, ki so zadolženi za zadostno in redno preskrbo.

V osnutku je po mnenju članov izvršnega sveta slabo oziroma pomanjkljivo opredeljen in razčiščen obseg in program dela skupnosti, saj ni mogoče razbrati, v čem bi bila preskrba boljša. Poudarili so, da ne želijo še ene druge strokovne službe »za izdelovanje bilance«. V javni razpravi, v katero so vključili tudi tržiški Mercator-Preskrbo, bo zato treba izoblikovati bolj konkreten program dela skupnosti.

Ob tem pa bi morali razmejiti tudi vloge interesne skupnosti in intervencijskega sklada, ki ga trenutno ustanavljajo v tržiški občini in ga nameravajo tudi v nekaterih drugih. Področje dela skupnosti in sklada se bo gotovo prepletalo, če že ne pokrivalo, zato je konkretna opredelitev obsega in programa dela skupnosti še toliko bolj nujna.

kot pa rednih profesorjev. Pot do diplome je dolga, blizu 50 izpitov je bilo potrebno položiti. Poleg tega sem bil še na zimskem taborjenju na Pokljuki ter na stažiranju v Gospi-
ču.

Potrebe po obrambnih kadrih so velike predvsem na srednjih šolah, saj je večina sedanjih učiteljev za obrambo in zaščito iz vrst upokojenih starešin. Marsikje jih bodo sedaj nadomestili diploamtani FSPN. Tudi sam že štiri leta poučujem na srednjih šolah, letos na gimnaziji v Ljubljani. Delati z mladimi je enkratno. Vse bolj se zanimajo za obrambne zadeve, kar je tudi v skladu s konceptom splošne ljudske obrambe in podružbljanjem obrambnih funkcij. »

Jelko Kacin: »Uvedbo vsake novosti spremljajo začetne težave. Studentje in predavateljci, vsi skupaj smo se uvajali, kar pa ne pomeni, da so bile naše obveznosti zaradi tega kaj manjše. Še večje so bile, saj je osmemu semestru sledil še deveti, teoretičnemu delu še praktični. Staziral sem na Kosovu v graničarskem bataljonu. Takrat so pokrajino zajele velike poplave in vsi, vojaki in starešine smo odšli na pomoč civilnemu prebivalstvu. Reševali smo ljudi in objekte...

Ždaj manjka študiju še pika na i – diplomska naloga. Za temo sem izbral naslov Ženska v oboroženem boju. Naloga zahteva veliko dela in časa, saj o tem še ne obstajajo v Sloveniji in Jugoslaviji raziskovalne študije, niti niso urejeni in zbrani podatki. Zastavljena bo primerjalno: kakšna je vloga žensk v oboroženih silah na zahodu in kako so te zadeve urejene pri nas.«

C. Z.

Priznanja za krvodajalce

Ni uspeha brez dobre organizacije

KO RK Vodovodni stolp sodi med zelo delovne organizacije v občini – Uspešni v krvodajalskih akcijah, ne manjka pa tudi ostalih oblik aktivnosti Rdečega križa

Kranj — V petek, 24. oktobra, zvečer je bila v prostorih OS Simon Jenko že tradicionalna slovesnost, na kateri so krvodajalcem iz krajevne skupnosti Vodovodni stolp podelili priznanja za pet do dvajsetkratno ali še večkrat darovano kri. Na proslavi, ki jo je pripravil krajevni odbor Rdečega križa, so podelili okoli 130 priznanj krvodajalcem. V krajevni skupnosti Vodovodni stolp je okoli 4500 odraslih, od katerih je v letošnji krvodajalski akciji v januarju in juniju darovalo kri 45 članov. To pa je seveda uspeh, ki

Mlekarski šolski center je tesno povezan s kranjsko mlekarno

Primer izobraževanja za delo

Kranj – V času, ko nas vedno bolj vzemirja nasičenost v srednjih šolah, zlasti splošne in ekonomske usmeritve, namenjamo premalo pozornosti tistim mladim ljudem, ki so se odločili za manj znane specializirane usmeritve. Ena takih »pozabljena« šol je Mlekarski šolski center v Cirkah pri Kranju.

Šola usposablja poklicne mlekarje in mlekarske tehnike, torej bodoče delavce za proizvodnjo mlečnih izdelkov, za tisto vejo živilske industrije, kjer je strokovnost še posebej potrebna.

Ni naključje, da se je šola razvila na Gorenjskem, v alpskem delu naše republike, saj je nastanek spodbudila potreba stare in slavne slovenske mlečne industrije. Ustanovljena je bila že pred vojno, med njo je delo prekinila zaradi silovitega odpora mlekarjev, kmalu po vojni pa je pouk v edinem šolskem centru te

vrste v Sloveniji spet zaživel. Danes je v Jugoslaviji poleg kranjskega le še en tak center v Pirotu.

V njem se izobražujejo mladi iz vseh naših republik. Veliko jih je iz Hrvatske ter iz Bosne in Hercegovine. Po končanem šolanju se bodo vrnili v svoje kraje.

Učni program je precej zahteven in natrpan. Razdeljen je na praktični in teoretični del in tako obsežen, da marsikdaj poseže tudi v popoldanske ure. Prav zahtevnost pouka je tudi razlog za znaten osip učencev v prvih letnikih.

Center je letos spet poln. Delo v mlečni industriji postaja vse bolj zanimivo in pomembno. Zato resnično ne smemo spregledati ljudi, ki posredno in neposredno – center je tesno povezan s kranjsko mlekararno – vplivajo na razvoj naše živilske industrije.

L. Saver

Od smernic k planom

V petih krajevnih skupnostih občine še niso pripravili samoupravnih sporazumov o temeljnih plana – Rok za izdelavo planskih dokumentov

Radovljica – V radovljiški občini je sto delovnih in drugih organizacij, ki morajo pripraviti svoje srednjeročne programe. Od tega je 25 enovitih organizacij združenega dela, 13 delovnih organizacij, ki vključujejo 44 temeljnih organizacij in 13 delovnih skupnosti skupnih služb, 17 temeljnih organizacij, ki so vključene v delovne organizacije s sedežem v drugih občinah, poleg tega je v občini še sedež sestavljene organizacije GLG na Bledu. Skupino enovitih delovnih organizacij sestavljajo manjše delovne organizacije, ki predstavljajo okoli 14 odstotkov udeležbe v prihodku občinskega gospodarstva. Dobra polovica teh organizacij je imela septembra že osnutke planov, druga polovica pa teh dokumentov še ni imela, razpolagali so le s smernicami in elementi.

Delovne organizacije predstavljajo glavni delež v prihodku. Dve tretjini teh organizacij je imela temelje planov in samoupravnih sporazumov, le štiri organizacije pa niso imele nobenih dokumentov. Temeljne organizacije, ki imajo sedež v občini in so vključene v delovne organizacije s sedežem izven občine, predstavljajo približno 20 odstotkov v prihodku občine. V tej skupini približno ena petina temeljnih organizacij še ni imela temeljev samoupravnih sporazumov.

Tako so v radovljiski občini ocenili, da je okoli dve tretjini delavcev v občini sprejelo in obravnavalo temelje svojih planov in samoupravnih sporazumov. Vse pa so obvestili, da morajo uskladiti načrtovane investicije z razpoložljivimi sredstvi, uskladiti kadrovske načrte in popraviti načrt fizičnega obsega proizvodnje.

V krajevnih skupnostih je zelo različno in po zadnjih podatkih je še pet krajevnih skupnosti, v katerih še nimajo samoupravnih sporazumov o temeljih plana.

Zato so v občini pripravili rokovnik za sprejemanje srednjeročnih planskih aktov. Do konca tega meseca morajo samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje predložiti svoje sporazume združenemu delu; do 5. novembra bodo morali sestaviti sporazume delovnih in sestavljenih organizacij združene dela ter sporazume krajevnih skupnosti; do 5. novembra bodo izdelali temelji planov temeljnih organizacij. Do 30. novembra morajo tako sprejeti temelje planov temeljnih organizacij in samoupravne sporazume in do 31. decembra letos naj bi vsi sprejeli plane za naslednje srednjeročno obdobje.

D. Sedej

»Skrbimo za zdravstvena predavanja za krajanе, imeli pa smo tudi dva tečaja prve pomoči za člane civilne zaštite. Za novo sezono pa že pripravljamo tečaj nega bolnika na domu, s katerim se vključujemo v letošnjo akcijo NNNP.«

Med krajanje je tudi vedno velik odziv, kadar se zbirajo rabljena oblačila, obutev in posteljina v humanitarne namene. Razen blaga, ki so ga oddali občinskemu odboru Rdečega križa, so tudi sami odpeljali z osebnimi avtomobili nekaj zavojev oblačil v občino Šmarje pri Jelsah, s katero so se poprej dogovorili za te vrste sodelovanja.

»Prizadevamo pa si tudi, da bi v bodoče boljše zaživel sosedski pomoč.« pravi predsednik Franc Skumavec. »Že doslej smo mladim članom Rdečega križa naložili to dolžnost, vendar uspehov, kot bi si jih želeli, še ni. Sosedski pomoč sicer le v naši krajevni skupnosti, vendar je bolj spontana, medtem ko je organizirati še nismo uspeli. Prav zato zdaj sprejemamo med članstvo mlade člane RK, ki bodo doslej začeto delo nadaljevali.«

D. M.

Usmeritev k kvaliteti

Franc Grašič, direktor tovarne obutve Peko v Tržiču, je nanizal nekaj načrtov delovne organizacije v naslednjem petletnem obdobju

Tržič — Sredi septembra so vse temeljne organizacije, povezane v tovarni obutve Peko Tržič, sprejele osnutke samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, v razpravi pa je tudi že osnutek predvidenega razvoja celotne delovne organizacije. O njegovi vsebini smo se pogovarjali z novim direktorjem Peka Francem Grašičem.

»Osnovnih proizvodnih programov v naslednjih petih letih ne bomo spreminjali. Nosilka izdelave modne lepljene obutve bo še naprej tržiška Obutev, modne fleksibilne obutve pa Budućnost iz Ljubljane. Ob nekoliko povečanem obsegu proizvodnje bomo vse sile usmerili v nadaljnjo kvaliteto rast izdelkov, ki je nujna, če se več izvoziti in prodati na domačem trgu.«

»S katerimi številkami ste načrtali povečanje proizvodnje in izvoza?«

»Skupen obseg proizvodnje obutve bo v zadnjem letu prihodnjega srednjeročnega obdobja že presegel štiri milijone parov, kar pomeni, da bomo morali vsako leto napraviti za 4,4 odstotka več. Proizvodnja bo hitreje naraščala v Budućnosti, kjer gradimo dve novi hali, medtem ko jo bomo v Tržiču povečevali predvsem z boljšo tehnologijo.

Letos bomo izvozili predvidoma 1,3 milijona parov obutve, v glavnem na konvertibilno tržišče. V naslednjih petih letih bo skupni izvoz naraščal z 10-odstotno letno

stopnjo. Tako bomo 1985. leta na tuje prodali dva milijona parov obutve ob dokaj povečanem izvozu nekaterih sestavnih delov.«

»Omenili ste, da boste več prodajali tudi doma.«

»Res je. Prodaja v naših poslovalnicah, v katere sicer ne bomo več toliko vlagali kot doslej, bo naraščala zlasti s kvalitetnejšo ponudbo in postrežbo, ki jo bomo popestili z nekaterimi dopolnilnimi programi, na primer športne konfekcije. Še bolj pa nameravamo razviti prodajo na debelo drugim trgovskim hišam, prodajo sestavnih delov obutve in nekaterih novih izdelkov za reprodukcijo. V naslednjem srednjeročnem obdobju bomo skušali čim bolj izpolniti lastno orodjarno in nekaj orodja oziroma strojev celo prodati.«

»Peko je v preteklih letih veliko vlagal v razširitev proizvodnih zmogljivosti zunaj občine. Zdaj načrtujete zahtevno naložbo tržiška Obutve. Kako jo boste uresničili?«

»Delovni pogoji v tržiški tovarni so zelo slabi. Prostori so tudi premajhni, da bi vanje spravili sodobnejše stroje, potrebne za izdelavo kvalitetnejše obutve. Zato smo se odločili, da temeljna organizacija Obutev dobi nove prostore na Loki, v njenih pa bi se potem lahko razširili Poliuretani, Plastika in Orodjar- na.

Za gradnjo, ki bo stala predvidoma 408 milijonov dinarjev in bo potekala etapno, bodo združile 20 do 30 odstotkov denarja vse Pekove temeljne organizacije. 30 odstotkov naj bi prispevala banka, manjkajoči del pa bo morala pokriti Obutev.

Prihodnje leto nameravamo pridobiti vse potrebne projekte, odkupiti zemljišče in ga vsaj delno komunalno opremiti, morali pa bomo postaviti skladišče vnetljivih snovi, saj zdajšnje ni prilagojeno varnostnim predpisom. Upamo, da bomo nekaj proizvodnje lahko preselili že 1983. leta, medtem ko bo celotna naložba sklenjena šele v drugem petletnem obdobju.«

V samoupravnem sporazumu so določene skupne osnove in merila za pridobivanje in razporejanje dohodka temeljnih organizacij, katerih obveznosti iz dohodka bodo smele naraščati počasneje od njegove rasti. Tudi merila za delitev čistega dohodka so enotna. V skrbni za družbeni standard bodo v Peko največ denarja namenjali za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, za boljše prehrano ter za športno in kulturno dejavnost.

Podpiranje raziskovalnega in novacijskega dela je ena od pomembnejših nalog Peka v novem srednjeročnem obdobju. Spodbujali bodo novatorstvo med delavci ter se vključili v sofinanciranje raziskovalnih nalog na občinski ravni, ki bodo vplivale na večji dohodek delovne organizacije.

H. Jelovčan

Mleko na prioritetni listi

Presežene investicije niso danes nobena posebnost. Posebnost je, bi lahko rekli, investicija, ki jo spravijo skozi brezpodražitev. No, kar se je pa zgodilo kranjski mlekarji, je pa problem posebne vrste, za katerega pa naša družba mora imeti vsaj nekoliko tanjši posluh kot za druge investicije, saj gre vendar za našo vsakodnevno hrano, ob kateri iz dneva v dan ugotavljamo, da je je manj...

Štirideset let je izpolnila letos kranjska mlekarja. 1940. je bila postavljena in to za zmogljivosti, kakršne so narekovali majhno število repov v hlevih, slabe cestne povezave, majhno odkupno področje, prevoz mleka s konjsko vprego... Postarala se je in dotrajana je postala. Pa veliko, veliko premajhna. Ni treba, da sežemo štirideset let nazaj. Le deset, pa bo slika jasna. Pred desetimi leti je kranjska mlekarja odkupila in predelala 14 milijonov litrov mleka, letos ga bo pa 28 milijonov litrov. Kar po 7 odstotni stopnji se je povečevala letno ta količina.

Naraščajoče količine mleka je mlekarja vsa leta v celoti odkupovala, proizvodne zmogljivosti pa z manjšimi obnovami usposabljal za predelavo. Trudila so se na vse načine, da so zmogli takšne količine mleka, ko pa je postal ogrožen že sam odkup, se je kolektiv odločil za gradnjo nove sirarne, preureditev stare mlekarne ter izgradnjo spremljajočih objektov za energijo, vodo, čistilne naprave, zaklanišče itd. Čeprav je bila investicija mišljena v dveh delih, ki naj bi tekla vzporedno, so se prav zaradi majhnih lastnih sredstev odločili najprej za prvo fazo, v kateri je bila predvidena

le izgradnja sirarne in praljalna dela za drugo fazo. Še ne okoliščine, ki so se pojavile, ko se je oblikoval sanacijski načrt za novo sirarno, povzročile spremembe na projektu že v začetku gradnje. Potem pa se je izkazalo, da treba že v tej fazi uresničiti del drugega programa. Pa še pa je dal še najosnovnejši stroj mlekarne, pasterizator, je začel odpovedovati...

Prvoten načrt za novo sirarno je bil izdelan v letih 1978/79 ter je predvidel gradnjo enoetažnega objekta s halskem sistemom. Zaradi tega se napeljuje magistralnega skega voda in novo prenosnega lastnega omrežja, ki kata tik ob sirarni, kasneje, če ne bo več možna, zato odločili za podkletitev objekta, tako so pridobili poleg prostorov tudi precejšnje dodatnih zoričnih in skladiščnih prostorov. Tudi god je prihajalo do sprememb. Zaradi nabave domače opreme, pri kateri se je pa izkazalo, da je od uvožene, so se zvišali stroški konstrukcijskega dela za izporevanje in inšpekcijske službe so zahtevale nove in dražje čistilne naprave za transport sira iz kletnih prostorov je potrebno dvigalo.

Podražitve so bile v prvem investicijskem programu, ki dene le za 15 odstotkov, zaradi kasnejšega začetka nje veliko večje, novo zabilo potrebno, ker v obsegu kletnem prostoru tehnično vedljivo, v zunanji uredbi, treba upoštevati zaradi ceste ureditev celotnega kompleksa, z rekonstrukcijo stare mlekarne, s dodatnih obremenitev, staja, ki jo bodo morali spreminjati se je devizni račun.

In navadno je tako, enkrat začneš z delom, marsikaj potrebnega pa ni, ko bo treba pri rekonstrukciji stare mlekarne zaradi izolacije in drugega, ti novo ploščo na pasterizator, za kemijsko čiščenje viti instalacije za paro, vodno kondenzat, komprimirani elektriki, prežračevanje, vodo in tehnološke cevi. Vsi ti dodatki in spremembe zahtevajo dobrih sto milijonov...

Z rekonstrukcijo in saniranjem kranjske mlekarje lahko sprejemala letno 31 milijonov litrov mleka, to je 10 milijonov na dan, od tega namenila 70.000 litrov za jogurte, skuto. Pri siru vedujejo številne nove sirove. Že dolgo ugotavljamo, da Gorenjska resnično primerna za živinorejo dneva v dan naraščajoče govedi in pridelanih litrov kaže na to, da je odločitev TOZD Mlekarne pravilna, pa je, da ta njihova investicija je gorenjskega pomena, do podpore. Izvršni odbor je na svoji zadnji seji pred kreditnemu odboru banki odobri sredstva za mlekarjo za preseženo vrednost in po sreči, bo sredi prihodnjega leta SGP Gradbenec končal na tej veliki kranjski investiciji v hrano, ki je povsem upravna. Rezerve pri pridelavi mleka so v našem kmetijstvu še ogromne. Še za enkrat bi bi povečali oddajo mleka, in prihodnjih letih lahko tudi ničeno pričakujemo.

H. Jelovčan

Manj kumar, več paprik

Kamniška Eta letos zaradi slabe letine predela znatno manj kumar, zato pa je paprika zelo dobro obrodila — V konicah delajo vsi v proizvodnji — Izvoz v prihodnjih letih še večji

Kamnik — V kamniški Eti se je letošnja sezona slabo začela. Češen letos ni bilo in predelali so le 3 odstotke načrtovane količine. Nadaljevali so s kumarami, ki so letos prav tako slabo obrodile, pozno dozorele, pa tudi kvaliteta je bila slabša. Od predvidenih 3.400 ton so tako izdelali le 1.800 ton. Kumare Eti pošiljajo dobavitelji iz Sremske Mitrovice in Virovitice, v Sloveniji pa jih dobijo iz okolice Novega mesta. Krškega in Zaleca. Pred leti so jih pridelovali tudi kmetje na Gorenjskem, vendar so jih zaradi neugodnih podnebnih razmer opustili. Za 600 ton kumar ima Eta že sklenjene pogodbe s tujimi kupci, ostalo bodo prodali doma.

Zato pa je letos paprika zelo dobro obrodila. Načrtovanih 3.100 ton bodo presegli za okrog 500 ton. Papriko dobijo iz Vojvodine in Makedonije, posebej bela vrsta je letos zelo dobra. S predelavo paprike bodo končali te dni, nato bo na vrsti kislje zelje in repa, sledili feferoni vse do konca februarja, marca in aprila pa bodo izdelovali gotova jedila v pločevinkah: sarmo, poljne paprike in obe vrsti pasulja — izdelki, ki jih pošiljajo predvsem na tuji trg. Maja, če bodo dobili kupca, pa bodo začeli s predelavo poljev. Specialiteta, ki se doma še ni uveljavila, potuje predvsem v Italijo, Avstrijo, Dansko in Zahodno Nemčijo. Polje dobe iz okolice, vendar so ti slabše, največ jih zato kupijo v Brčkem, kjer jih pobirajo ob reki Bosni. Pozimi izdelujejo tudi gorčico, ki pa se zadnje čase na trgu sooča s konkurenco. Vendar Eta želi to proizvodnjo obdržati, saj zaposli starejše delavce, ki ne zmorejo več težjega dela. Letno izdelajo okrog 500 ton gorčice.

Etin obrat v Mengšu pa je letos predelal 700 ton pomladanske rdeče pese, novembra bodo začeli z jesensko sorto.

V Eti je že v navadi da v konicah gredo v proizvodnjo tudi »režije«, ki pomagajo predvsem pri pakiranju ozimnice, s katero Eta vsako leto ponudi potrošniku izdelke po nižji ceni. Delajo vsi, z direktorjem na čelu.

Izvoz predstavlja 7 odstotkov celotne vrednosti realizacije. Izvažajo predvsem na konvertibilno področje, pa tudi v dežele v razvoju. Do konca prihodnjega srednjeročnega razdobja načrtujejo, da se bo izvoz povečal na 12 odstotkov, prihodnje leto pa bo prodaja porasla za 10 odstotkov. Letina ima seveda močan vpliv na proizvodnjo. Z dobavitelji imajo sklenjene samoupravne sporazume, vendar se podobno kot drugi predelovalci povrtin soočajo s težavami. Na poljih koruza, oljarske in sladkorna pesa, katerih pridelovanje zadnje čase vse bolj spodbujamo, izpodrivajo povrtine. Eta skuša surovine približati predelavi, vendar so klimatski pogoji v

Sloveniji manj ugodni, pa tudi pridelovalcev je manj.

Devetmesečni obračun poslovanja je pokazal, da jim ni uspelo zadržati ugodnega položaja iz prvega polletja. Tedaj so prodajali še staro zalogo, letošnji materialni se še niso povsem odrazili. 25. oktobra so vendarle lahko povečali cene izdelkov za 9 odstotkov, vendar so morali pred tem vse surovine kupiti po 20 do 30 odstotkov višji ceni kot lani. Vendar se bo učinek podražitve ob zaključnem računu vendarle odrazil.

Novembra bodo odprli drugi del novega skladišča, v katerem bo tudi pakirnica. Prvi del so dogradili pred tremi leti, izgradnja drugega dela, enako velikega, je še enkrat dražja, saj investicija znaša 46 milijonov dinarjev. Vendar se je delovni kolektiv zavestno odločil za dograditev prepotrebne skladišča in varčeval na drugih področjih.

M. Volčjak

NA DELOVNEM MESTU

Tržič — Še v prvem letošnjem polletju je družbeni pravobranilec samoupravljanja opravljal naloge v radovljiški in tržiški občini. Da vsem ni mogel biti kos, ker je bilo dela vedno več, je bilo jasno že prej. Tako se je skupščina občine Tržič na njegovo pobudo ter predlog družbenopolitičnih organizacij odločila za samostojnega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Izbrala je Vladimirja Erjavška, ki je bil pred tem sekretar v Združenih lesni industriji Tržič in si je nabral veliko praktičnih izkušenj z delom na področju oblikovanja in prilagajanja samoupravnih splošnih aktov delovne organizacije novim zakonskim predpisom.

Vladimir Erjavšek, družbeni pravobranilec samoupravljanja

»Pravobranilec mora spremljati vse družbene odnose in pojave, ki so pomembni za varstvo samoupravnih pravic delavcev in družbene lastnine. Menim, da je to zelo zahtevno in odgovorno delo, ki terja izkušenega človeka. Zlitova šola mi res veliko pomaga.«

Na Vladimirja Erjavška so se v njegovih kratkih »karijeri« doslej največ obračali posamezniki, ki so jim bile kršene razne samoupravne pravice, predvsem iz delovnega razmerja in delitve osebnih dohodkov. »Veliko je bilo tudi primerov, ki bi sodili na pravno pomoč pri občinskem svetu sindikatov Tržič. Vendar mislim, da delo družbenega pravobranilca samoupravljanja ne more in ne sme biti ozko. Zato skušam vsa-

komur svetovati in pomagati ali ga vsaj napolniti na pravo mesto.«

Vloga pravobranilca je, da dela predvsem preventivno, da prepreči kršitve samoupravnih pravic ali družbene lastnine. Če do njih pride, seveda lahko ukrepa. »Včasih se nekoliko neprijetno počutim, ko pridem v neko temeljno organizacijo. Prepričani so, da prihajam samo zaradi ukrepov, čeprav gre najpogosteje za razrešitev vprašanj, ki se v samoupravnem sistemu vsak dan pojavljajo.«

Letošnje delo družbenih pravobranilcev samoupravljanja v Sloveniji je usmerjeno zlasti v spremljanje uresničevanja dogovorov o razporejanju dohodka, pravo planskih dokumentov ter v spremljanje številnih »samoupravnih sporazumov« o višjih cenah. To so hkrati tudi najbolj zahtevne naloge v organizacijah združenega dela in drugih skupnostih. Vendar pa so bile njihove pobude pravobranilcu doslej zelo redke.

Glede na pritožbe delavcev zaradi kršenja samoupravnih pravic iz delovnega razmerja in delitve osebnih dohodkov ugotavljamo, da so delavci premalo seznanjeni z vsebino samoupravnih splošnih aktov. Ob pregledovanju aktov različnih organizacij združenega dela sem tudi spoznal, da je v njih veliko nedorečenega, še posebej na področju delitve po delu. Ponekod nimajo niti najosnovnejših meril za obračun prispevka delavca k delu. Razvidi del in nalog so v največ primerih še stari opisi delovnih mest. Zato nas na tem področju vse skupaj čaka še ogromno dela.

H. Jelovčan

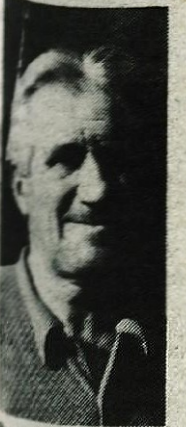

Kot so stanovanja v nekdanjem gradu Bornu so obnovljena. Vsa druga so stara, nekatera tudi po sto let, nesodobna in iztrošena. V Jelendolu je okrog petdeset družbenih stanovanj.

KRAJANI SO DEJALI

KATARINA MEGLIČ IZ DOLINE, ZAPOSLENA V PEKU: »S čisto ne bomo zadovoljni, dokler ne bo v celoti asfaltirana, čeprav smo veseli, da se vsaj po vasi ne dvigajo več oblaki prahu. Zoprno pa je pozimi, ko avtobus doštikrat ne pripelje dlje od tunela. Tudi zveze so slabe. Vozita samo jutranji in popoldanski delavski ter šolski avtobus. Zvečer ga ni. Mladci se vedno odhajajo iz Doline, predvsem zato, ker nimajo možnosti za pridobitev stanovanja. V kolikor, ki je že nekaj let prazna, bi lahko ustvarili stanovanja in prostore za rekreacijo, ki jih mladi zelo pogrešamo.«

EVGEN TRPLAN IZ JELENDOLA, UPOKOJE: »Kraj se posebno v zadnjem obdobju dobro razvija. Precej dela pa nas še čaka. Čimprej bomo morali zgraditi novo zajetje, saj vode večkrat manjka. Pogrešamo tudi pretvornik za drugo televizijsko mrežo. Upam, da bomo obe nalogi rešili že prihodnje leto, saj krajani kažejo veliko razumevanja.«

MARKO GABERC IZ JELENDOLA, PRODAJALEC V VAŠKI TRGOVINI: »Z osnovnimi življenjskimi potrebščinami je naša trgovina zelo slabo preskrbljena. Ne prodajamo na primer niti kruha niti mleka. Krajani so prisiljeni kupovati v Trzinu, za starejši pa je to bolj neprijetno. Kruh zato v glavnem pečejo doma, mleko pa nekateri dobivajo pri kmetih. Mladinske organizacije ne morem pošteti. Sam najbolj pogrešam možnosti za šport in rekreacijo. Nogometno igrišče imajo sicer vojaki v Medvodah in tudi radi, posodijo, vendar bi v Jelendolu radi tudi lastna igrišča.«

Krajevno skupnost Jelendol, po površini eno največjih, po številu prebivalcev pa najskromnejših v trziški občini, sestavlja naselji Dolina in Jelendol. Največ je starejših ljudi, saj so mladi po vojni množično odhajali v trziške tovarne, še večji vpliv na odseljevanje pa je imela strnjena stanovanjska gradnja v dolinskih predelih. Tako danes v Jelendolu manjka generacija, ki bi morala biti nosilka razvoja krajevnosti.

Hkrati z odseljevanjem domačinov pa so nekako pred dvajsetimi leti zaradi potrebe gozdarstva začeli v Jelendolu prihajati delavci iz drugih republik. Zdaj gozdarstvo ni več razlog, priseljujejo pa se še vedno. V Jelendolu je namreč okrog petdeset družbenih stanovanj, ki jih zasedajo v glavnem delavci iz drugih republik, ob tem, da so kršitve odloka o podstanovanjskih razmerjih povsem običajna stvar.

Razen stanovanj v nekdanjem gradu Bornu, ki jih je obnovilo Gozdno gospodarstvo, temeljna organizacija Gozdarstvo Trzin, so vsa druga stara, nekatera tudi po sto let, majhna, iztrošena. Stanovanjska skupnost jih zaradi pomanjkanja denarja doslej ni obnavljala. Dobro voljo pa je pokazala lani, ko je krajevni skupnosti priskrbel dve obnovljeni stanovanji v gradu.

V Jelendolu menijo, da sedanja stanovanjska politika ni spodbudna za razvoj njihove krajevnosti. Odročni obmejni kraji bi morali biti deležni večje pomoči oziroma olajšav pri pridobivanju stanovanj. Zadržati domačine je namreč osnovni cilj krajevnosti, verjetno ne samo jelendolske, ki bi storila vse za stabilnejši razvoj. Ta pa bo mogoče predvsem s posodabljanjem starih družbenih stanovanj, z gradnjo novih in s preprečevanjem nenačrtnega priseljevanja.

Krajevna skupnost namreč tudi ugotavlja, da trziško združeno delo ne spoštuje družbenega dogova o zagotavljanju minimalnih standardov za delo in življenje zaposlenih. Zato bi morala krajevna skupnost dobiti večji vpliv pri vodenju stanovanjske politike.

V Dovžanovi soteski se je nabrala v belem, rožnatem in rdečem apnencu velika množica ostankov permjskih ramenonožcev in še več praživalic, ki so se čudovito ohranile. Narava je grobišče okamnin varovala v svojih nedrjih milijone in milijone let, celo več kot 250 milijonov, in jih varno shranila pred uničenjem, piše dr. Anton Ramovš v knjižici Po poteh okamenelga življenja v trziškem prostoru. Naj jih uniči črpanje kremenčevega konglomerata!

KRAJEVNA SKUPNOST JELENDOL

Stanovanja bi zadržala ljudi

Kajti možnosti za gradnjo novih stanovanj je tu zelo malo. Zlasti ne v Dolini, ki pretežno sloni na strmih pobočjih nad strugo Trziške Bistrice, medtem ko je v Jelendolu še nekaj »plomb«, zazidalni načrt pa je napravljen tudi za kos zemlje pod gradom. Razveseljivo je, da trenutno gradijo hiše trije Jelendolčani. Toliko je bilo zgrajenih v vseh letih po vojni. Hotenja domačinov, da ostanejo v svojem kraju, se torej spet pojavljajo, želja krajevnosti pa je, da bi postala zanimiva tudi za druge občane.

V krajevni skupnosti Jelendol ni industrije niti ni zanjo možnosti. Obstoja le temeljna organizacija Gozdarstvo, ki zaposluje nekaj domačinov in še več delavcev iz drugih republik. Kmetij je le sedem; od teh sta dve visokogorski. Obdelava zemlje je težka. Glavni vir dohodka sta les in živina. Večina krajanov se vozi na delo v Trzin.

Razvoj krajevnosti je usmerjen v turizem, ki ima glede na naravne danosti, na znameniti Dovžanovo sotesko, bogate lovske revirje in zaledje planšarij pod Košuto dobre možnosti. Odveč tudi ni misel o počitniškem turizmu, ki bi kraju prinesel novo življenje.

Vsi ti načrti pa so tesno povezani z razvojem infrastrukture. Cesto od Trzica do Jelendola bo treba v celoti posodobiti. Zdaj je urejen le odcep do Čadovelj ter od Doline do gradu v Jelendolu. Tega so zaključili pred dnevi, precej tudi s pomočjo Gozdarstva in območne vodne skupnosti.

Potrebe na področju izgradnje krajevnosti infrastrukture so na žalost večje od možnosti. Zato bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju imele prednost še vedno naložbe v primarno infrastrukturo.

Krajevna skupnost bo verjetno že prihodnje leto tesneje povezana s »svetom«. Uresničila se bo dolgotrajna želja krajanov, da dobijo vsaj en telefonski priključek.

Vodovod so v Jelendolu zgradili pred vojno za potrebe takratnega gradu in števila prebivalcev. Zdaj zmožljivosti niso več zadostne, posebno ne v sušnih obdobjih. V naslednjem petletnem obdobju bodo zato krajani pristopili k načrtni obnovi in zaščiti zajetja, o pripravljenosti za sofinanciranje izgradnje skupnega vodovoda pa se bodo pogovorili tudi v Dolini, kjer obstajajo zasebni vodni viri. Precej težav povzroča Jelendolcem še kanalizacija. Naprave, kolikor jih je, so dotrajane in jih bo treba nadomestiti z novimi ter omrežje dopolniti.

Eha od velikih želja krajanov je, da bi lahko spremljali program druge televizijske mreže. Svet krajevnosti pripravlja anketo, na osnovi katere bo ugotovil pripravljenost za sofinanciranje nakupa opreme. V načrtu ima tudi pogovore s Sapom o uvedbi dodatnih avtobusnih zvez.

Trgovino v Jelendolu, edini javni lokal, bi radi usposobili za oskrbo s kruhom, z mlekom in mlečnimi izdelki ter morda z mesom. Gostilne pa še ne nameravajo odpreti; čakali bodo tako dolgo, da bodo ustvarjeni tudi drugi pogoji za razvoj turizma.

Osnovni cilj krajevnosti Jelendol je, da zadrži domačine, kar pa bo mogoče predvsem s preprečevanjem nenačrtnega priseljevanja, s posodabljanjem družbenih stanovanj in z gradnjo novih – Gospodarski razvoj usmerjen v turizem – Zahtevne naložbe v krajevno infrastrukturo

Janez Meglič, predsednik sveta krajevnosti Jelendol

Lani je tovarna dušika v Rušah preiskala vzorec kremenčevega konglomerata iz bližine Dovžanove soteske. Rezultati so bili negativni, vendar pa republiški geološki zavod trdi, da so nahajališča bogatejša na desnem bregu Trziške Bistrice nad naseljem v Dolini. Naročil je lokacijsko dokumentacijo za raziskave na območju Rjave peči in prosil za soglasje tudi krajevno skupnost.

Svet se z novimi raziskavami ni mogel strinjati zaradi bojazni nekaterih krajanov, saj so tereni, na katerih stojijo njihove hiše, plazoviti in bi miniranje lahko povzročilo veliko škodo. Morebitni pozitivni rezultati raziskav pa bi prinesli tudi dolgoročne posledice za razvoj krajevnosti, saj o izkoriščanju kremenčevega konglomerata kasneje niti ona niti verjetno občina ne bi mogla več odločiti. Grobih posegov v naravo, kmetijske površine in zgodovinska bogastva Dovžanove soteske pa krajani niti najmanj ne želijo.

H. Jelovčan

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja DO ASTRA MALOPRODAJA TOZD Blagovnica Ljubljana, Bežigrad 6 objavljam za blagovnico Kranj, Prešernova 10 naslednja prosta dela in naloge:

PRODAJALCA TEHNIČNE STROKE
(za nedoločen čas 1 in določen čas 1)

– šola za prodajalce in eno leto delovnih izkušenj (osebni dohodek ca. 7.000 din)

SNAŽILKE
– osemletka

(osebni dohodek ca. 4.700 din)

Za dela in naloge je določeno poskusno delo. Objava velja 15 dni od dneva objave.

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah pošljite na naslov ASTRA DS Skupne službe Ljubljana, Titova 77 – kadrovska služba.

POSOJILNICA BOROVLJE

Če greš v Avstrijo, menjaj pri domači
POSOJILNICI v BOROVLJAH
ali v PODLJUBELJU ob ljubeljski cesti

Mežek spet med nami

Počakala sem nanj v kotu kranjske restavracije. Pravzaprav sem pričakovala, da bo prišel sam, a moje pričakovanje se je le na pol uresničilo. Res je prihitel. A v družbi obeh angleških prijateljev. Billa Roberta, Richarda Blancharda in svoje ljubke žene. Družbica je posedla in po kratkem pozdravljanju, sva se z Aleksandrom spravila k »delu«. Morda se taka označitev najinega pogovora sliši precej trdo, vendar se približuje najinim občutjem: mojemu trudu uiti bolj ali manj rutinskim vprašanjem in Aleksandrovemu poskusu prikazati v bori pol ure bistvo svojega glasbenega ustvarjanja.

Poznamo te predvsem kot Slovenca, ki se je uveljavil tudi na angleških tleh. Kako si sploh našel tako daleč?

Pred osmimi leti, ko sem se sicer zavzel, a brez jasnega cilja, ukvarjal z glasbo, sem dobil preko zagrebških prijateljev ponudbo, da posnam skladbo za radio Monte Carlo. Na snemanju sem spoznal angleške snemalce in ti so mi izrekli zelo resno povabilo, naj se jim pridružim v Angliji. Sprva nisem niti pomišljal o tem. Miniti je moralo nekaj časa, da sem spoznal, da osem ur službe in brenkanja na kitaro nikakor ne morem uskladiti. Želel sem se posvetiti samo glasbi, toda profesionalni pristop k glasbi doma ni bil uresničljiv. Torej sem odšel.

Vedno govorimo o tem, kako trd je v tujini kruh. Velja to tudi za pogumneže, ki se skušajo uveljaviti na tuji glasbeni sceni?

V Angliji je tako: če si član Združenja angleških glasbenikov, imaš vse možnosti za uveljavitev: če nisi član društva, je kakor, da te ni.

Kako je potem tebi uspelo?

Kdo bi rekel, da sem imel srečo, a jaz pravim, čeprav ne odrekam vseh zaslug sreči — uspelo mi je. Bil sem precej zagnan in tudi nadarjen. Končno smo dobili povabilo, naj sodelujem na turneji Cliffla Richarda. Sprejel sem povabilo, toda, na turneji so lahko sodelovali le člani združenja. Torej je bilo potrebno končno urediti to »drobno« težavico s članstvom. Preko posredovanja je šlo. Potem je bilo mnogo lažje. Kmalu sem dobil prvo ponudbo za ploščo. Slovenci imajo iz časa mojih prvih uspehov »Krilas«.

Spominjam se, mladim so bila »Krilas« zelo všeč. Toda vedno smo se spraševali, zakaj se vračša na našo glasbeno sceno?

Marsikaj bi lahko rekel na to. Vendar bo dovolj, če povem, da je Slovenija dvajset let mojega življenja, to je moj dom, tujina marsičesa ne more nadomestiti.

Veliko smo govorili o tvojem prijateljstvu s Cliffom Richardom?

Prijateljstvo, ki še traja. Družni naju medsebojno spoštovanje.

In drugi tvoji angleški prijatelji?

No, dva izmed njih sta tukaj. Bill Roberts in Richard Blanchard.

Zmotilo naju je vztrajno Billovo poizvedovanje, kaj neki se pogovarjava o njem. »Da si en strašno zvedav fant!« se je pošalil Alexander. Simpatičnega Angleža to vsekakor ni potolažilo in ves čas se je trudil, da bi razumel vsaj delček, zanj nerazumljivega pogovora.

Bill je kitarist, vokalist, igra tudi bobne in bas. Richard je saksofonist, flautist in vokalist. V Angliji imata svojo glasbeno skupino »Voice«. V kratkem bosta izdala ploščo. Odlična glasbenika sta in izvrstno je sodelovati z njima. — je povedal Mežek.

Ti pišeš glasbo in besedila svojih pesmi sam. Si imel težave s pisanjem besedil v angleščini?

Razumljivo je, da sem se pisanja dobrih angleških besedil moral šele naučiti. Pri tem mi je bil v oporo pesnik Steve Turner, sicer tudi znan kritik v »New Musical Expressu«. Če bi živel v Sloveniji bi pisal drugačna besedila, kot jih pišem v Angliji. Pisati želim taka besedila, ki bi ustrezala vsesplošnemu nivoju kvalitete — za dobra naj bi veljala tako v Angliji, kot doma. Čeprav se mi zdijo okus Slovencev za besedila prav posrečen. Medtem ko sprejemajo

tujo zabavno glasbo s podpopprečnimi besedili z navdušenjem, zahtevajo od slovenskega glasbenika izredne pesniške lastnosti.

Po tolikem času na glasbenem odru že lahko poveš kaj več o naši in angleški publikli?

Slovenska publika zna biti zelo temperamentna. Navdušuje se predvsem za tisto, kar je trenutno moderno, ne glede na to, ali je skladba v modnem ritmu tudi dobra ali ne. To je publika, ki ji še manjka glasbene vzgoje, primanjkuje ji volje spremljati glasbeno smer od njenih začetkov dalje. V tem pogledu je angleška publika mnogo zvestejša. Angleži spoštujejo delo glasbenika.

Tokrat so naju resno zmotili. Bill in Richard sta vznemirjeno kazala na uro. Aleksander se je moral posloviti. Tako mi ni preostalo nič drugega, kot da pospravim beležnico, popisano z besedami, ki jih je še nemalo prej izgovarjal glasbenik, ki nas je privabil s »Krilas«. »Sivo potjo«. »Grenko sladko pesmijo«. Trenutno pripravljamo novo veliko ploščo z naslovom »Menu«. Intervju je bil iztrgan iz natrpanega vsakdana v času njegove turneje po Sloveniji. Med nami se nahaja mala skupinica treh dobrih glasbenikov, ki so nam sposobni pričarati povsem nov delček glasbenega sveta.

Lilijana Šaver

Kultura v izgubi

Tržič — Občinska kulturna skupnost je morala zaradi varčevanja oziroma omejevanja skupne porabe letošnji program skrbiti in ga prilagoditi le 12-odstotni višji vsoti od lanske. V nasprotju z občinsko pa s svojimi potrebami ni bila prav nič skromna in stabilizacijska kulturna skupnost Slovenije, saj je zahtevala kar 23 odstotkov več denarja. Tako bodo morali letos Tržičani za njene naloge zbrati skoraj 4,5 milijona dinarjev, medtem ko bo v občini ostalo le dobrih 3,6 milijona.

Iz programa občinske kulturne skupnosti so nato v začetku leta črtali nekatere naloge, ki sodijo v redno dejavnost. Gre predvsem za mednarodno sodelovanje, za gostovanje poklicnih gledališč in več drugih kulturnih akcij. Razen tega so poklicni izvajalci kulture v občini dobili le osem odstotkov več denarja kot lani, kar povzroča precejšnje motnje pri njihovem delu.

V prvih devetih mesecih občinska kulturna skupnost ni zbrala niti 73 odstotkov denarja, načrtovanega za leto. Če je hotela izpolniti obveznosti do republike, ji je doma ostalo le 70 odstotkov celoletne vsote, kar pomeni izgubo v višini 10.307 dinarjev. Znesek pa je še dosti večji, saj še ni poravnala dolga strokovni službi interesne skupnosti, zvezi kulturnih organizacij, zavodu za kulturo in izobraževanje, radiu Tržič in družbenemu izobraževanju, upoštevani pa niso niti vsi materialni stroški, ki bodo zaradi podražitev planirane verjetno precej prekoščili. Po sedanjih ocenah grozi občinski kulturni skupnosti ob koncu leta izguba v višini 290.000 dinarjev, če dotok denarja v zadnjem trimesečju ne bo bistveno boljši kot doslej.

Neuresničenih nalog, razen tistih, ki jih je bilo treba črtati oziroma skrbiti že v začetku leta, občinska kulturna skupnost v prvih devetih mesecih nima. Zelo ovirano pa je njeno delo, ker še ni uspela dobiti strokovnega delavca, ki bi opravljal tudi naloge organizatorja oziroma spodbujevalca in usmerjevalca kulture v občini. Kljub temu, da so tržiška kulturna društva zelo delavna, namreč med njimi ni prave povezanosti in strokovnega usmerjanja v kvaliteto.

Predvideno izgubo bo občinska kulturna skupnost morala pokriti v prihodnjem letu, prvem letu novega srednjoročnega obdobja. Tržiški kulturi se za naprej sicer obetajo malenkostno boljši časi, kljub temu pa bi se morala bolj stabilizacijsko in v mejah stvarnih možnosti ob-

našati tudi kulturna skupnost Slovenije. Vprašanje je namreč, če je prav, da tržiški delavci odvajajo več denarja za njene potrebe (vrnjenega dobijo zelo malo) kot za dejavnost občinske skupnosti. Verjetno ni.

V Tržiču je veliko delavnih društev, veliko kulturnih spomenikov, ki bi jih bilo treba obnoviti in bolje vzdrževati. Lahko rečemo, da je kulturna dejavnost v občini zelo živahna, da pa bo zaradi premalo denarja, prostorov in strokovnih spodbud prav lahko zašla v nazadovanje.

Tega ne bi smeli dopustiti, a kaj ko se za kulturo zanima premalo »pravih« ljudi in ko v republiški kulturni skupnosti zavračajo vsakršne pogovore in prošnje za manjše zahteve. Izhod bi morda našli združeni Gorenjci, saj republiško »požrešnost« čutijo v vseh občinah?

H. Jelovčan

Kranj — Pretekli petek so v stebrišni dvorani Mestne hiše v Kranju odprli zanimivo razstavo »Rastlinski, živalski in arhitekturni motivi na antičnih novcih«. Z denarno podporo Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske so jo postavili Numizmatično društvo Slovenije. Kulturni center iz Kamnika in Gorenjski muzej iz Kranja. Odprla pa jo je predsednik Numizmatičnega društva Slovenije Albin Pogačnik. Razstava je odlično postavljena — vsak kovanec je z obeh strani prikazan tudi v fotografski povečavi, da so motivi dobro vidni. Vsi po vrsti so zanimivi. Kar je živalskih upodobitev na grških in rimskih novcih, so tako žive in izdelane tako umetniško, da očarajo vsakega ljubitelja klasične umetnosti. 2.500 let stari kovanci so na sebi ohranili podobe, ki jih je danes že izbrisal čas. 92 primerkov je antičnih, okrog 300 pa modernih, predvsem kovanci FAO z motivico »več hrane za vse«. Zanimivo je, da so razen sedmih antičnih kovancev, ki so izposojeni iz numizmatičnega kabineta Narodnega muzeja v Ljubljani, vsi primerki last posameznih zbirateljev. Razstava bo odprta do 7. novembra vsak dan razen ponedeljku in sobote ter nedelje popoldne od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Zares vredno ogleda. — Foto: D. Dolenc

Dragocen pomnik

Jeseniški gledališčniki so ob jubileju pripravili zajeten zbornik, ki je izšel v sto izvodih. Sestavljata ga dva dela: spominke in dokumentarni, opremlili so ju s fotografijami preteklih uprizoritev.

Začnimo pri dokumentarnem delu, ki nas je upravičeno najbolj razveselil. Često namreč opazimo, da v naših društvih ne hranijo gradiva o preteklem delu, da nimajo vestnih kronistov, ki bi zapisovali vse, kar se pomembnega dogodi. Spomin pač v leti zbledi in težko je zanesljivo trditi, kdaj se je kaj zgodilo, kdo je bil poleg. Jeseniški gledališčniki so pred leti ob stoti premieri izdali brošuro, toda celovitega pregleda vendarle niso imeli. Jubilej je bil priložnost, da so se dela temeljito lotili, prebrskali orumenele papirje, opravili številne pogovore z ljudmi, ki so nekdaj delali na jeseniških odskih deskah. Naporno in obsešno delo je bilo to, ki ga goli podatki komajda odsevajo. Zbornik niza podatke o premierah, številu predstav, režiserjih uprizoritev, številu gledalcev, ki so videli posamezne predstave. Posebej so sestavili seznam režiserjev in številu uprizoritev, ki so jih postavili na oder ter igralce in igralkice, ki so tolmačili vloge, koliko in kolikokrat. Če potegnemo črto, dobimo podatek, da so jeseniški gledališčniki v petintridesetih letih pripravili 227 premier, imeli 2.367 predstav, ki jih je videlo 659.299 gledalcev. Največ je bilo del domačih avtorjev, kar 54, uprizorili so 21 del drugih jugoslovanskih avtorjev ter 34 pomembnejših del svetovne dramatike, najmlajšemu občinstvu so namenili 53 pravljicnih in mladinskih iger. V gledališču se je zvrstilo 26 režiserjev, na oder je stopilo 57 igralcev in 137 igralk. Seznam bi bil še daljši, če bi prišli še tiste, ki so nastopili le enkrat.

Celovit pregled petintridesetletnega dela torej, dragoceni toda goli podatki, ki kar kličejo pisce, da jim dodajo tekstualni del.

Nekaj spominov je prinesel že zbornik. Dodani so jim nekrologi ljudem, ki jih ni več, ki so se s svojim bistvom zapisali jeseniškemu gledališču. Miran Kenda pa je dodal zapis o jubilejni predstavi.

Bratko Škrli je ob koncu svojega prispevka spomnil na vse bolj živo idejo o novem jeseniškem domu kulture. Staro gledališče je znotraj in zunaj še vedno tako kot pred petdesetimi leti, le nekaj drobnih popravil je bilo vmes. Mar ni zrcalna podoba naše skrbi za »narodov blagor«? — se sprašuje.

Bojan Čebulj pravi, da bi bilo zgodbo za debelo zgodovinsko knjigo in v kratkem pismu je zaželel jeseniškemu igralškemu ansamblu čimveč iskrene, zavzete in ustvarjalne kolektivne gledališke zavesti tudi v bodoče, saj kot pravi, je za vse krise poklicnih in ljubiteljskih gledališč kriva premajhna ali nikakršna skupna zavest gledališča.

Martjan Štari je spregovoril o entuziazmu, kako prijetno je biti malce po teatersko zasukan in dejal, da je zanj praznik vsaka premiera na jeseniškem odru in da bi moral biti praznik tudi za vse tiste, ki mu odmerjajo življenje in obleko z vedno skromnim dinarjem.

Bojan Štih je spomnil, kako so leta 1964 jeseniški gledališčniki kot prvi amaterski igralški ansambel prestopili prag osrednjega gledališča, ko je dovolil, da so amaterske noge oskrbnik svete deske osrednjega profesionalnega gledališča — ter Čufarjevemu gledališču poslal voščilo v tistem upanju, da bodo Jesenice tudi v prihodnjih letih ostale slovenski kraj, v katerem bodo se razumeli besede Trubarja, Prešerna, Cankarja, Kosovele, Prešhovega Voranca in Kosmaja.

M. Volčjak

Čigava brezbriznost?

Novinarko M. Volčjakovo (ter vse v imenu katerih piše v članku Nегоstoljubno mesto) je »zbodla brezbriznost Prešernovega gledališča, ki je na mednarodno utrjen datum otvoritve festivala postavilo svojo prvo premiero. Istočasno torej dva pomembna kulturna dogodka v mestu, ki se ne more pohvaliti z množičnim obiskom hramov kulture.«

Podtikanje o brezbriznosti kranjskega gledališča ostro odklanjamo, ker nimamo pač nikakršnih želja, da bi komurkoli »odžirali« publiko ter s svojo dejavnostjo zmanjševali

pomen ostalih kulturnih dogodkov (o pomanjkanju publike na kranjskem filmskem festivalu piše v članku, potem ko novinarka ugotovi festival med publiko ne dobi zaslužnega priznanja).

Gledališče se mora za dan premiere odločiti na osnovi današnega ritma študija posamezne predstave ter predvsem na osnovi prvega terminov nastopajočih, ki so službeno zaposleni izven gledališča tako da moramo glavnino naših predstav naštevirati in grati v prostem času igralcev, ilustracijo naj zapišemo, da se kontinuirano igranje naše uprizoritve R. Svoboda GR morali prekiniti za 14 dni, eden od igralcev službeno odsoten. Upamo, da je ta podatek dovolj močan za osvetlitev problema pri terminov našega gledališča. Teden dni pred premiero smo dobili okvirni datum premiere, vednosti, da bo prva naša uprizoritev v novi sezoni sovpadala z ritvijo kranjskega filmskega festivala. Če je kdo brezbrizen je lahko samo tisti, ki terminsko usklajuje pomembnih kulturnih godkov v Kranju. Kranjski kulturni koledar pa je le redko prenatrpan kulturnimi dogodki v tem smislu, bi kulture željan občan moral kulturni dogodek na račun druge izpustiti.

Pisanje o mednarodno utrjen datumu otvoritve je malo rešljivo, če o tem kranjski kulturni delavci in predvsem kulturne tucije niso obveščene. Datum vala ni vsake dve leti na isti sicer pa je sočasnost kulturnih dogodkov v kulturno razviti kraj, nah nekaj povsem normalnega. Če ugotavljate, da v bistvu za stival ni potrebnega zanimanja, bilo pač potrebno odgovoriti na postavljene vprašanje? V festivalskih delih je bila dvorana Prešernovega gledališča ob uprizoritvi Grte stotno zasedena.

O tem kako se na kulturne dogodke kritično odziva Glas pa ste sami odgovorili. Prag brezbriznosti je potrebno očistiti najprej sebi.

Matija Logar
Umetniški vodja
Prešernovega gledališča Kranj

Tudi slovenščina 2000 S

Programirani tečaji tujih jezikov za samostojno učenje, ki jih je ljubljanska Založba kaset in plošč začela izdajati pred sedmimi leti, so vzgojno silno učinkoviti, saj so kljub visokim nakladam skoraj vsako leto potrebni ponatisi. Pred izidom je trenutno tretja stopnja angleščine, delavske univerze in individualni potrošniki povprašujejo tudi po nemščini, francoščini in italijanščini, že dlje časa pa se v teh okvirih pojavlja potreba po programiranem tečaju slovenskega jezika za tujce.

Projekt tečaja »Slovenščina za tujce«, ki je v izdelavi že dobri dve leti, bo v celoti uresničen v prihodnjih letih; prva stopnja, tečaja angleške in italijanske notacije že prihodnje leto. Omenjena verzija ni prvi poskus učenja našega jezika za tujce, saj je pri Državni založbi Slovenije pred leti izšel tečaj pod naslovom »Povejmo slovensko«, ki je bržkone tudi izževal tako veliko potrebo po kasetni izvedbi intenzivnega učenja našega jezika. Največje zanimanje se pojavlja med slovenskimi izseljenci v tujini, med zamejci, med tujimi študenti ter seveda med predstavniki bratskih republik, ki se v Sloveniji za stalno naseljujejo. V prihodnjih dveh letih, kolikor je potrebno, za kompleksno izvedbo zastavljenega projekta, bo izšlo pet tečajev: »Slovenščina za tujce«, za angleško, italijansko, francosko in nemško govoreče področje ter za jugoslovansko.

Tečaj, ki ga posebno delavske univerze težko pričakujejo, bo olajšal njihovo delo, s kasetno izvedbo pa bo porasla tudi intenziteta učenja, kar je za bodoče uporabnike slovenskega jezika še posebej pomembno.

D. Z.

Tegobe šenčurske kulture

Se se spominjamo plodnega obdobja izpred nekaj let, ko je kulturno delovanje v Šenčurju doživljalo presenetljiv vzpon, tako na dramskem, literarnem kot glasbenem področju. V skupne kulturne akcije so bili vključeni stari in mladi in skoraj ni minil mesec, ko šenčurški Dom Koprške čete (takrat še Dom kulture) ne bi doživel nove prireditve, novega kulturnega dogodka. Še vedno imamo pred očmi prireditve kot so bile vsakomesečni glasbeno-ustni časopis »RTV Šenčur«, ki je poleg pester ustvarjalnosti mladih krajanom prinašal tudi vsajevrstno informiranje, brez katerega si, kot vemo, težko predstavljamo uspešno samoupravno delo v katerikoli krajevni skupnosti. Še se lahko živimo v čas, ko smo lahko prišlihli glasovom šenčurskega pevkega zbora in tudi popevkarnim glasovom z vsakoletne glasbene prireditve – karavane »Glas pesni«, ki je ime kraja širila po vsej Sloveniji.

Naenkrat, in morda ne prepozno, opazujemo, da je ogenj šenčurskih navdušencev pogasnil, da se na kulise v Domu Koprške čete nabira

prah... V pretekli sezoni se v šenčurski kulturi ni zgodilo kaj prida stvari. Trudila se je le peščica poslednjih entuziastov in pripravila peščico slabo obiskanih glasbenih in literarnih prireditev. Vzporedno so v Domu Koprške čete dominirale različne »zabave« in »pogostitve«, ki so bile, kajpak, polnoštevilno obiskane. O omenjenih šenčurskih kulturnih razmerjih bi lahko na veliko filozofirali, lahko bi se spraševali o vzrokih za kulturno mrtvilo in pokazali na krivice, toda vse to bi bržkone ne bilo smiselno. Pred nami je nov čas, ki so mu obljubljene manj trnove kulturne poti kot doslej.

Peščica zadnjih navdušencev iz DPD »Svoboda« Šenčur se je pred dnevi zbrala na letošnjem občnem zboru. Prisostvovali so predstavniki domačih družbeno-političnih organizacij, predstavnik Zveze kulturnih organizacij in predstavnik osrednje knjižnice iz Kranja. Izrečenih je bilo veliko zvonečih besed, dosti predlogov in ugotovitev, toda žal, tudi veliko fraz, ki smo jih v zgodovini katerekoli družbenopolitične ali kulturne dejavnosti že zelo dostikrat slišali in jih bomo bržkone še.

Trenutno je v šenčurski kulturi težko. Toda tu je še vedno peščica mladih, pripravljenih na akcijo in požrtvovalno kulturno animacijo. Pripravili so program za novo kulturno sezono, ki obsega glasbene prireditve, nastope novoustanovljene mlade skupine za izrazni ples, proslave, literarne večere, itn. Na novo se prebujata tudi glasbena skupina Dar. Pogrešamo le sodelovanje in akcijo starejših šenčurskih kulturnikov, dramske skupine, pevkega zbora...

Osnove torej so, dogajanje se lahko spet začne. Kajpak pa bo treba tudi dosti pomoči, da bodo akcije lahko izpeljane, predvsem tiste konkretne, finančne, in ne le trepljanje po ramenih. Prireditve, ki so sposobne zadovoljiti današnjega

zahtevnega gledalca in poslušalca, so pač drage, zahtevajo investicije. Še bolj kot to, pa bo potrebno več razumevanja za delo šenčurskih mladih kulturnikov.

In na koncu velja spomniti tudi na problem šenčurske knjižnice, ki prav tako pomeni del kulturnega dogajanja v kraju in je bržkone tudi odraz trenutnega splošnega stanja. Številne nove pošiljke knjig v pretesnih, kar preveč »racionalno« izrabljenih prostorih, že dolgo ne najdejo več pravega mesta. Naložbe so že po tleh in propadajo v kartonskih škatlah. Problem šenčurske knjižnice se sicer »rešuje«, toda »reševanje« traja že več let, torej predolgo! KAZIMIR MOHAR

Podreča – 27. oktobra je minilo 145 let od rojstva pesnika Sorškega polja Simona Jenka. Pesnikov spomenik na Podreči je vse leto lepo skrbovan, zanj skrbe tamkajšnji šolarji. – fr

Kulturni koledar

JAVORNIK – V petek, 7. novembra, bo v Delavskem domu Julke in Albina Pibernika potekalo letošnje pokrajinsko srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Ob 17. uri bo stekel pogovor za okroglo mizo, ob 19. uri pa bodo avtorji javno predstavili svoja dela. V začetni nastop se je uvrstilo osem avtorjev: Branislav Grohar, Silva Brank, Miranda Mrčela in Miroslava Škerl. Osmec bodo predstavili svojo poezijo, Bojana Gradišar, Matjaž Grilj in Zlata Volarič. Prozo ter Franci Tušar dramatično.

KRANJ – V Prešernovi hiši razstavlja Franci Zagoričnik: Verbo, voco vizualno 1965 do 1980. V galeriji Mestne hiše je ob avtorjevi šestdesetletnici na ogled pregledna razstava fotografij **Jozeta Kolose-Kolosa**, ki sta jo pripravila Kabinet fotografije pri Gozdnem muzeju in Obalne galerije Piran. V Stebriščni dvorani Mestne hiše so Gorenjski muzej iz Kranja, Kulturni center iz Kamnika in Numizmatično društvo Slovenije s sodelovanjem Ljubljanske banke pripravili razstavo **Motivi narave, rastlin in živali na antičnih novcih**. V Mali galeriji se s poslikano keramiko predstavljata akademski slikar **Henrik Marchel** in **Miha Dala Valle**.

Prešernovo gledališče bo v ponedeljek, 3. novembra, ob 19.30 uprizorilo dramo R. Svobode: Grča za red ponedeljek; v torek, 4. novembra, in v sredo, 5. novembra, prav tako ob 19.30 pa za red torek oziroma sredo. V soboto, 8. novembra, ob 19.30 bo uprizoritev Linhartovega dela »Ta veseli dan ali Matiček se ženi« gostovalo v Zadrudnem domu na Primskovem.

KAMNIK – V razstavišču Veronika je na ogled razstava o akvarelov akademskega slikarja **Dušana Lipovca** iz Kamnika.

RADOVLJICA – V zimskem času, od 2. novembra naprej, bo Spominski muzej talcev v Begunjah odprt ob sredah, sobotah, nedeljah in državnih praznikih od 10. do 17. ure. Kovaški muzej v Kropi ob sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 13. in od 15. do 17. ure. Čebelarji muzej v Radovljici ob sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Šivčeva hiša v Radovljici ob sobotah in v času likovnih razstav od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Muzej Tomaža Godca v Bošnjaki Bistrici pa ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

ŠKOFJA LOKA – V galeriji na loškem gradu je odprta razstava **Titova srečanja na Gorenjskem**. Pripravil jo je Gorenjski muzej, dopolnjena pa je z obiski tovariša Tita na Škofjeloškem. Razstava bo odprta do 24. novembra, vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. in od 14. do 17. ure.

TRZIC – V paviljonu NOB na 5. novembra odprta razstava lesenih plastik akademskega kiparja **Staneta Jarman** iz Kočevja. Odprta je vsak dan med 16. in 18. uro.

Uspeh Dupljancev

Prevalje – V soboto, 25. oktobra, se je na Prevaljah končal 17. republiški festival amaterskega filma, ki ga vsako jesen prireja Foto kino zveza Slovenije. Letos ga je gostil Koroški kino klub Prevalje, ki je s tem počastil 20-letnico dela. Pripravil ga je s sodelovanjem Zveze kulturnih organizacij Ravne, pokroviteljstvo je prevzela ravenska Železarna, ki letos slavi 360-letnico. Festival vsako leto zbere avtorje, organizatorje, mentorje, ljubitelje filma iz vse Slovenije. Koroški kino klub je prireditev dobro izpeljal, v organizacijskem in programskem pogledu. Odvijala se je v čudovitem, maja letos odprtem družbenem domu, ki je nedvomno za Prevalje velika pridobitev. Dom ima v pritličju veliko dvorano s 500 sedeži, v prvem nadstropju dve manjši sejni sobi, v kleti kegljišče in krčmo, okolica je zelo lepo urejena, tako da ima človek že ob vstopu prijeten občutek. Kaj takega na Gorenjskem ni moč najti!

Festival je vselej priložnost za posvetovanja. Sestala se je komisija za film pri Foto kino zvezi Slovenije in sprejela pomembne odločitve, ki bodo korenito vplivale na razvoj amaterskega filma na Slovenskem. Prinaša jih novi statut, ki spreminja način financiranja te dejavnosti. Zveza pa bo oblikovala foto in kinovideo podzvezo.

Popoldanski spored se je začel s projekcijo filmov, ki so prišli po kvaliteti v ožji izbor, vendar niso bili nagajeni. Med njimi je bil tudi film Ivana Megliča »Pod svobodnim soncem«, ki je pri publiku naletel na ugoden odmev in po projekciji sprožil več razgovorov.

Večerna projekcija pa je pokazala filme, ki jih je žirija (Stanka Godnič, Tone Frelj, Janez Horvat, Janez Mrdvašič in Emil Mlakar) ocenila kot najboljše. Uvodoma je spregovoril Tone Frelj, ki je dejal, da je letošnja bera, 74 filmov, zavdanja vredna in da so slovenski amaterji lahko ponosni nanjo. V večernem sporedu je dupljanski kino klub zastopal film »Kam« Boštjana Gradišarja, ki je v zvrsti pionirskega igranega filma prejel zlato plaketo. Toda zgodilo se je še nekaj. Prvič, odkar sodelujejo na festivalu tudi žiriji, je nagrado občinstva prejel prvič naš Boštjan Gradišar. Pri tem, ki je odraz pravega in pravega dela s pionirji, za kar bi nam v kranjski občini več zanimanja pokazati vsi, ki so to dolžni. Uspeh je dupljanskim pionirjem dal še večji polet, zato lahko pričakujemo nove, dobre filme.

Iz Prevalj se 8-milimetrski filmski trakovi selijo v Celje. Na Teden domačega filma. Kino klub Duplje je tja poslal večji del svoje produkcije. Kar štirje dupljanski filmi pa

bodo Slovenijo zastopali v Valjevu, na reviji jugoslovanskega filma. Vsekakor je to lepo priznanje Zveze kulturnih organizacij Slovenije temu mlademu klubu.

Od 18. do 21. decembra pa bo v Slovenj Gradcu potekal zvezni festival amaterskega filma, na katerem bo vsaka republika in avtonomna pokrajina zastopana s selekcijo desetih filmov. V slovenskem izboru najdemo tudi dupljanski film »Umrli« Edvard Kardelj» Zvoneta Balantiča.

Ivan Meglič

NAGRADE

Žirija je v skupini pionirskih filmov (avtorji do 15. leta starosti) zlate plakete podelila dokumentarnima filmoma »Kavka« ter »Sreča in nesreča« avtorjev filmske skupine Janez Levac iz Ljubljane in igranemu filmu »Kam« Boštjana Gradišarja iz dupljanskega kino kluba.

Med članskimi igranimi filmi je zlato plaketo prejel film »Obiski« Borisa Salobirja iz velenjskega kino kluba Gorenje, srebrno film »Po borovnici« Janeza Kosmača iz foto kino kluba Mavrica Radomlje, bronasto film »Pomoč« Ludvika Ciglerja iz Koroškega kino kluba Prevalje.

Pri dokumentarnem filmu zlate plakete niso podelili, srebrni sta prejela film »Holcarija« Mira Konečnika iz Koroškega kino kluba Prevalje in film »Valček za slovo« Zdravka Pečenka iz kino kluba Nova Gorica, bron pa sta prejela Janez Peče in Nada Ristivojevič iz Mini filma Ljubljana za film »Srb-ska slava«.

V zvrsti eksperimentalnih filmov je zlato plaketo prejel film »Ne morem verjeti« Franca Kopača iz mariborskega kino kluba, srebrno film »Letni časi« Bruna Bischofa iz ljubljanskega Mini filma, bronasto pa film »Samo jaz« Toma Čonkaža iz velenjskega kino kluba Gorenje.

Zveza kulturnih organizacij Ravne je nagradila etnografski film »Da bi bla ripa bel debilja« Božana Verbiča iz idrijskega kino kluba, pokrovitelj festivala Železarna Ravne pa film z železarsko tematiko »Jeklo v travi«, ki ga je posnel Vinko Ošlak iz Koroškega kino kluba Prevalje.

Žirija je posebno priznanje za idejo podelila filmu »Planica 79«, za kamero filmu »Titika« za montažo filmu »Obsej« ni, za režijo pa ga ni podelila. A. Kerštan

Nakopičeni problemi

Delovna skupina pri CK ZKS pripravila gradivo o sočasni problematiki na likovno-galerijskem področju – Vrsta odprtih vprašanj, ki terjajo zavzeto delo slehernega komunista-likovnika

Po letu dni dela, ki so ga spodbudili likovniki sami, je delovna skupina pri CK ZKS pripravila gradivo o sočasni problematiki na likovno-galerijskem področju. Prispevke o posameznih sklopih vprašanj – pripravili so jih Mitja Rotovnik, Alenka Gerlovič, dr. Luc Menaše in Stane Bernik – so na zboru v ponedeljek, 20. oktobra, komunisti-delavci na področju likovne dejavnosti še enkrat pretresli, izluščili najbolj pereče probleme in tako nakazali smeri razreševanja problematike, ki je vznemirljivo prisotna v našem družbenem prostoru.

Temeljito soočenje s problemi je nedvomno izzvala razstava »Slovenska likovna umetnost 1945–1978«, ki sta jo aprila lani pripravila Moderna galerija in Arhitekturni muzej s sodelovanjem Akademije za likovno umetnost, Filozofske fakultete in revije Sinteza. Razstava je v slovenski javnosti, še posebej pa med likovnimi ustvarjalci in strokovnjaki vzbudila veliko zanimanja. V sredstvih javnega obveščanja se je razvila obširna polemika o pravilnosti in nepravilnosti strokovnega koncepta razstave, merilih vrednotenja povojne likovne ustvarjalnosti, vlogi galerij in oblikovanju njihove politike. Ob tem, za dosedajšnjo slovensko likovno-galerijsko prakso izvirnem razstavnem projektu niso izostale tudi druge oblike posamičnega in skupinskega opredeljevanja. Skratka, kot je na zboru dejal Mitja Rotovnik, močno je povečala zanimanje za likovno dejavnost in odrazila temeljno nezadovoljstvo naših likovnih ustvarjalcev.

Gradivo niza odprta vprašanja, ki jih je Franc Šali na zboru strnil v šest sklopov: vprašanje svobode ustvarjanja, ki jo pogujejo razmere, da umetnik sploh lahko ustvarja in sporoča ter razmere, v katerih ustvarja – torej materialno tehnični in idejni politični ter moralni pogoji; družbene vloge likovnika, ki jo lahko opredelimo z njegovim ustvarjanjem iz življenja za življenje, prispevkom k likovni vzgoji občinstva in prispevkom k predstavitvi na likovne ustvarjalnosti v svetu; vloge likovnega ustvarjalca v oblikovanju likovne politike, kjer se mora pojavljati kot samoupravljelec, s čimer je povezana vrednost njegove misli in dela; vrednotenja umetnin, ki je povezano z idejnostjo in strokovnostjo kritike; uredniške politike in z njo povezane likovne kritike; vloge galerij in razstavišč v rasti kulturne zavesti ljudi, v opremljanju prostora, v katerem delamo in živimo.

Kljub nedvomnim uspehom, ki smo jih dosegli po vojni – ustanovitve Akademije za likovno umetnost, ki vsako leto daje novo generacijo slikarjev in kiparjev, širitvi možnosti za likovno razstavno dejavnost, uveljavljanje v mednarodnem likovnem prostoru – ostaja vrsta nerešenih vprašanj, je dejal Mitja Rotovnik in navedel težak materialni položaj samostojnih likovnih ustvarjalcev, odsotnost načrtne družbene akcije za gradnjo ateljev, za večjo in enakopravnejšo uveljavitev posameznih likovnih strok pri oblikovanju življenjskega okolja za obsežnejše vključevanje likovne kritike na vseh področjih, ter neuresničene samoupravne odnose v kulturni skupnosti. Opozoril je, da snujoči plani kulturne pa tudi drugih skupnosti za prihodnjih pet let niso naklonjeni razreševanju vprašanj, ki jih je podčrtal zbor. Naštemo lahko nekatere: načrtna obnova in gradnja ateljev, obveza investitorjev, da ob načrtovanju javnih zgradb upoštevajo tudi namenska sredstva in prostor za likovno opremo, oblikovanje ustreznih zakonov o likovno-galerijski dejavnosti in samostojnih kulturnih ustvarjalcih, nikjer ni zapisana ustanovitev visoke šole za oblikovanje in mednarodnega likovnega grafičnega centra v Titovskem gradu.

Nakopičeni problemi terjajo dogovarjanje, zavzeto delo slehernega komunista-likovnika. Smeri razreševanja so nakazane in o posameznih sklopih vprašanj bomo še pisali v našem časniku.

M. Volčjak

Muzej na gradu terja obnovo

Muzej na blejskem gradu bo v prihodnje treba obnoviti – Izredno velik obisk – Povezava in sofinanciranje kulturne skupnosti in združenega dela

Radovljica – Muzej na Blejskem gradu, ki ga je leta 1956 uredil Narodni muzej iz Ljubljane, upravlja pa ga Zavod za napredek turizma Bled, zaradi svoje izjemne kakovostne zbirke in vabljivih prostorov v grajskem poslopju, spada med najbolj obiskane kulturne znamenitosti v Sloveniji. Letno si ga ogleda več kot 200.000 domačih in tujih obiskovalcev, s čemer se bržčas ne more pohvaliti veliko muzejev v Jugoslaviji. Prav zaradi izredno velikega obiska pa so dragoceni muzejski predmeti vse bolj izpostavljeni poškodbam in drugim zunanjim negativnim vplivom. Izvedenci Narodnega muzeja so zaradi tega upravičeno že močno zaskrbljeni za nadaljnjo usodo teh zbirk, pa tudi prihodnost muzeja samega, če ne bodo čimprej poskrbeli za ustrezne varovalne pogoje.

Obenem pa se postavlja tudi vprašanje sodobnejše ureditve in razširitve zbirk, ki bi zvesto ponazarjale bogato kulturno dediščino Blejskega območja.

O tem je tekla beseda na nedavnem posvetu predstavnikov kulturne skupnosti Radovljica, Zavoda za napredek turizma Bled in Narodnega muzeja iz Ljubljane. Vsi so bili edini, da muzej na gradu, takšen kot je, zdaj ne more več zadostiti

svojemu namenu in opravljati kulturno poslanstvo pred široko svetovno javnostjo. Zato so se dogovorili, da bodo poskušali postopoma, v mejah finančnih zmogljivosti, že v naslednjem srednjeročnem obdobju odpraviti vse prostorske pomanjkljivosti, preurediti in dopolniti izvirne zbirke ter s tem omogočiti sodoben prikaz kulturne dediščine kot sestavni del kulturne in turistične ponudbe množicam obiskovalcem Blejskega gradu.

Zavedajoč se izredno težkih finančnih pogojev in drugih stisk, ki tarejo združeno delo, zlasti pa ob kulturnih stabilizacijskih prizadevanjih, so si bili enotni, da brez odgovarjajočega deleža upravljalca muzeja in kulturne skupnosti Slovenije, muzeja na Blejskem gradu, ki se uvršča v kulturni objekt prve kategorije, ne bo mogoče urediti. Brez velikega razumevanja širše družbene skupnosti bo vsako načrtovanje obnove in posodobitve muzeja zaman. Kaj pa bi pomenilo, če bi bili prisiljeni muzej na gradu zapreti – najbrž ni potrebno posebej razlagati. Če kje, potem je prav tu na preizkušnji povezanost turizma (tudi komercialnega s kulturo pa tudi lastna odgovornost pred skupnostjo).

JR

Ljubljanska RTV je razgrnila svoje načrte tudi na Gorenjskem

Ne širitev, le kvaliteta

Radovljica — Na nedavnem sestanku okrog informiranja, ki ga je sklicala Medobčinska konferenca SZDL za Gorenjsko, so svoje načrte okrog razvoja v srednjeročnem planu 1981–85 podali tudi predstavniki naše RTV, ki je, lahko rečemo, že dolgo naš osrednji in najvidnejši informator v slovenskem prostoru, saj z enim ali drugim medijem, največkrat pa z obema, seže v sleherni naš dom.

V osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana delovne organizacije si RTV Ljubljana zadaja vrsto pomembnih nalog. Med najvažnejšimi so obnova delovne radijske hiše na Tavčarjevi ulici v Ljubljani, izgradnja prvih dveh faz radia Maribor s TV dopisništvom, dograditi TV center, odpraviti bele lise za osrednje programe, obnoviti kritične oddajne točke na Krvavcu in Kumu, zamenjati povsem dotrajani sistem vez in zagotoviti bazo za delovanje radia in televizije za SLO, torej za delo v izjemnih in vojnih razmerah.

Ce bi bile možnosti, seveda, pa imajo pri RTV tudi vrsto ponujenih možnosti. Predlagajo na primer, da bi I. radijski program ostal časovno nespremenjen, pridobil pa naj bi še na delegatskem obveščanju in kulturno-umetniškem poslanstvu, drugi radijski program bi razširil za eno uro zjutraj in za eno zvečer, da bi bilo več časa za informiranje in razvedrilo. III. radijski program pa naj bi se postopoma povezal v neprekinjen program s temeljnim poudarkom na izobraževanju in kulturno-umetniškem programu na najvišji ravni. Radio Koper bi povečal program v slovenščini, Radio Murska Sobota pa naj bi se postopoma razvijal v regionalni radio s posebno nalogo za informiranje madžarske narodnosti v Sloveniji in v zamejstvu, pa tudi porabskih Slovencev.

Nekoliko širši naj bi bil tudi I. televizijski program zaradi podaljša-

nja programa ob koncu tedna in razširitve dopoldanskih šolskih oddaj in v oddajah naj bi bil večji delež lastne proizvodnje. II. televizijski program bi postopno uvažal lastne oddaje, televizija Koper pa bi dobila večji obseg podnaslovljenih oddaj v slovenščini. Uveden pa naj bi bil tudi redni 6-kratni tedenski TV dnevnik »Odpri meja«. Lokalne radijske postaje pa naj bi se v bodoče pogostejše vključevale v program osrednje radijske hiše; doslej je bila ovira predvsem tehnične narave. Pravijo pa pri RTV, da bodo morale družbenopolitične skupnosti prevzeti zanje več materialne pa tudi usmerjevalne odgovornosti.

Za celoten program RTV Ljubljana potrebuje 2.105 milijonov dinarjev, s čimer se v slovenskem prostoru postavlja v družbenih dejavnostih na 1. mesto (za primerjavo: na 2. mestu je bolnišnica v Mariboru!), če se pa drže najnujnejšega, pa najmanj 60 odstotkov tega.

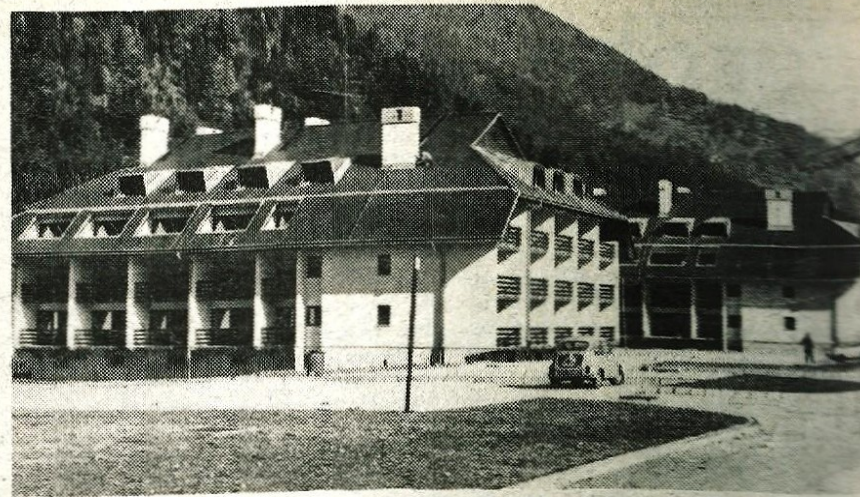
Gorenjski predstavniki SZDL in informiranja so kritično ocenili te ogromne potrebe in poudarili, da se bo pač tudi RTV Ljubljana, kot vsa naša družba, morala omejiti v svojih željah in uresničiti najnujnejše, tako da gledalci in poslušalci ne bodo prikrajšani, nikakor pa ne širiti programov. Tako, kot je vsa naša družbena dejavnost vezana na rast dohodka, naj bo tudi RTV. Tudi rast zaposlenosti po stopnji 1,5 do 1,7 je odločno previsoka. Kar se pa tiče samoupravnega sporazuma, so pa Gorenjci mnenja, da ni samo RTV hiša tista, ki obvešča v Sloveniji, ampak je tudi tisk in lokalne radijske postaje, zato naj bi samoupravni sporazum zajel vse.

Na Gorenjskem je bilo v razpravah okrog naše RTV največ pripomb v bohinskem koncu, kjer že tri leta obljubljajo oddajnik na Voglu, na sploh pa prevladuje mnenje, da je Gorenjska v RTV-programu premalo zastopana. Premalo pa da RTV hiša tudi na lokalne radijske postaje, ki so ob njej povsem tehnično

zaostale in se tudi zaradi tega ne morejo vključevati v osrednji radijski program.

Sami delavci RTV hiše priznavajo, da se že ne obnašajo povsem stabilizacijsko in da imajo še notranje rezerve, ki jih bodo morali izkoristiti, mi bi pa pridali še, da naj z denarjem od naročnin (v Sloveniji najvišje v državi!) in družbenimi dotacijami ravna kot dobri gospodarji, pa bodo lahko marsikaj prigrisodarili.

D. Dolenc

Nova počitniška stanovanja — V kranjskogorskem naselju Črtenj sta zrasla še dva nova bloka s počitniškimi stanovanji. Delavci Gradisa z Jesenic so v vsaki stavbi zgradili po 40 stanovanj, povečini garsonjer, ki jih bodo kupcem izročili do konca novembra letos. V bližini zidajo prav tak blok, katerega naj bi predali namenu sredi prihodnjega leta. (S) — Foto: F. Perdan

Ob nekem priznanju

»Mercedes bi bil premalo«

Nekaj let po vojni so si zagnani Leščani rekli: »Zakaj pa vendarle ne bi izsušili Šobčevega bajerja? Zavijali so rokave, prijeli krampe in lopate. Letoviščarji, domači in tuji, so kapljali, dokler jih ni bilo v zadnjih letih za neustavljivo polneti vrelec, kamp sam pa v vrhni evropski kategoriji.

Še danes — ali vsaj danes še — evropsko znani in priznani kamp vodijo leški turistični delavci. Devize in turistični denar ne priteče sam od sebe, treba je tiščati in eno pot, da je vse v redu, da je vse vedno boljše. In leški turistični delavci so vse poti zmogli, ne da bi bučno trkali na vrata družbe ter moledevali za denar — zmogli v potu lastnega obraza in z lastnimi žulji. Naložbe lastne marljivosti in prizadevnosti so kopicile obresti, moralne in materialne; ugled se je utrdil, obisk napolnil blagajno. Naslednje leto so bila nova igrišča, nove sanitarije, nov asfalt, a ne le pri Šobcu, temveč v vsej krajevni skupnosti.

Radi ali neradi, vsi sosednji in daljnji turistični delavci morajo priznati: kampu in upravi kampa, njihovi poslovni in turistični politiki ter usmeritvi, njihovi uspešnosti ni para. Če so padci in nihanja že bila, so bila izključno le zaradi zunanjih, drugih vplivov in nikoli in nikdar zaradi nepravilnosti pri upravljanju. delu. Letošnji rekord 107.000 nočitev in milijarda 100 milijonov starih dinarjev prometa je zavidljiv, čeprav pričakovani. Da je le nekaj delavcev Šobca 18. julija letos sprejelo in se poslovilo od kar 829 gostov, si skoraj ne more predstavljati. Kako je peščica zmogla toliko dela? Vsakemu hotelu z izdatno več zaposlenimi bi bil takšen promet v izjemno čast in tudi v izjemno napor.

Nad Šobčevim bajerjem pa ne sije srečna zvezda, ki bi turistični obisk uravnavala sama od sebe; tu so ljudje in predvsem ljudje, ki vedo kaj hočejo, ki vedo, kaj je turizem in ki — delajo.

Jaka Eržen, srce Šobca, je tu vse poletje. Ne nima pisarne in ne fiksa v kotu; nima namestnika in ne strokovnih sodelavcev; nima nobenih analiz in ekspertiz o nadaljnjem razvoju kampa; ne izmišlja si del in naložb v oblakih; ne godrnja, da dela preveč in za stonj. Le vedno je tu, ko se od srca veseli vsakega gosta, mu odkaže prostor, pokramlja. Le vedno je tu, ko se mi, domači, prikažemo v petek popoldne in lenarimo do ponedeljka, da bi, razvajeni, sitnarili in tenarili nad njim, kaj vse je v kampu zanič in od sile. Zdi se, kot da bi se nam moral pokloniti in ponižno vzdihniti: vaš sluga pokorni!

Jaka Eržen, srce Šobca, ima dolga dolga leta srce le za Šobec. Ve za vsako žarnico za vsako ped zemlje, ve za razpoloženja, zahteve in želje gostov. In iz roka vam dan na dan strese številke o obisku — sploh mu ni treba petih računovodkinj, ki bi seštevale, odštevale in množile. Sploh mu ni treba debelih knjig o obisku v minulih letih, sploh se mu ni treba izmikanj pri napovedih — kajti Jaka Eržen z dolgoletno prakso in bogatimi izkušnjami jasno napoveduje, kaj zanesljivo ve.

Takim maloštevilnim turističnim delavcem pravimo: marljivi, zagnani, prizadevni. Takim turističnim delavcem podelujemo priznanja — Jaka Eržen jih ima, da-malokdo. Ob 75-letnici slovenske turistične zveze so mu ga spet podelili.

A lahko bi mu spet in spet segli v roko, neupadljivo in izredno skromnemu, a z delovno amatersko vnemo, ki je v turizmu tako zelo redka. Toliko ur in dni in let, toliko njegovega zanesenjaškega in toliko njegovega poštenega truda je v razcvetu Šobca, da bi lahko vzklili skupaj s tistim, ki je premeril razsežnosti in sadove Erženovega dela s preprostim ljudskim pojmovanjem o visoki vrednosti in dejal: »Zanj in za njegovo delo — z mercedesom mu ne bi poplačali...«

D. Sedej

Upravni organi in strokovne službe Občine Kranj

Še bomo čakali na telefonske priključke

Pri PTT podjetju v Kranju bodo v prihodnjem srednjeročnem obdobju precej skrcili svoj naložbeni program, predvsem pa bo pomanjkanje bančnih kreditov in lastnih sredstev podjetja občutila krajevna telefonska mreža — Le s prizadevanji krajanov in krajevnih skupnosti do novih telefonskih priključkov

Na Gorenjskem je na telefonsko omrežje priključenih 17.559 telefonskih priključkov, letos so jih priključili 1.000. Še vedno pa čaka na telefon nekaj tisoč naročnikov, ki pa bodo v tem in v naslednjem srednjeročnem obdobju le težko prišli do svojega telefona. Že v naslednjem letu jih bodo priključili znatno manj kot so pričakovali, še težje pa bo najbrž v naslednjih letih. PTT podjetje iz Kranja pripravlja predlog srednjeročnega programa razvoja, ki pa se bo razlikoval od osnutka predvsem v tem, ker bodo naložbe zelo omejene, skrcili se bodo razvojni načrti, saj se bodo občutno zmanjšali bančni krediti.

PTT podjetje mora najprej zagotoviti sredstva za republiške in vse nujne naložbe in šele kasneje naj bi gradili krajevne telefonske mreže v krajevnih skupnostih. Res je, da bodo vse začete naložbe uresničili, saj imajo finančno osnovo, težave pa bodo z nadaljnjimi naložbami, tudi zaradi izvajalcev del in pomanjkanja ustreznih materialov.

Letos in minula leta so precej vložili v krajevne telefonske mreže in v razširitev telefonskih central, v prihodnjih letih pa bodo akcije uspešne le tam, kjer bodo v kar največjem obsegu odlovala krajevne skupnosti in krajanji sami in zbrali dovolj denarja. Kjer pa takšnih — predvsem finančnih — pobud ne bo, bodo občutili precejšnje zastoje.

NOVA VOZLIŠČNA CENTRALA NA TRATI

V Škofji Loki PTT podjetje zaključuje precej obsežno akcijo za napeljavo telefonskega omrežja za Puštal in okolico, kjer bo 200 telefonov. Akcija poteka s sodelovanjem s krajevno skupnostjo Škofja Loka in bo predvidoma končana v začetku decembra. Povsem pa se je zaustavila akcija pri izgradnji stavbe za pošto in telefon v Železnikih, kljub podpisu samoupravnega sporazuma z gospodarskimi delovnimi organizacijami. Ker niso mogli več pričakovati kreditnih sredstev, so naložbo začasno preložili na drugo leto.

V sami Škofji Loki je vozliščna telefonska centrala izkoriščena in razen Puštala ne morejo vključiti novih telefonskih naročnikov. Vsaj do leta 1984, ko bodo zgradili novo vozliščno centralo na Trati, ne bodo mogli vključevati novih naročnikov.

V Železnikih so že podpisali pogodbo za dobavo telefonske opreme. Razen tega pa potekajo pogovori za ureditev telefonskega omrežja v Gorenji vasi, kjer pa se je zataknilo pri lokaciji, ki je kljub enoletnim prizadevanjem niso mogli dobiti. Težave so v tem, ker niso usklajeni programi med samo krajevno skupnostjo Gorenja vas in skupščino občine Škofja Loka. V Zireh so skle-

nili pogodbo za razširitev centrale od 400 na 800 priključkov, v sami krajevni skupnosti pa so ustanovili gradbeni odbor za akcijo, da bi se z ustreznimi sredstvi krajanov začela graditi telefonska mreža. V krajevni skupnosti Sovodnj so naročili in tudi izdatno financirali projekt za telefonsko omrežje, že drugo leto pa v krajevni skupnosti Hotavljje poteka sorodna akcija, kjer občani prispevajo denar, les in pomagajo pri izgradnji. S sredstvi krajevnih skupnosti Reteče so uspeli postaviti medkrajevno telefonsko govorilnico in priključiti telefon v šoli.

TUDI ZA KRIŽIŠČE NA LABORAH

Od letošnje pomladi v Kranju ni mogoče dobiti telefonskega priključka, saj je centrala popolnoma zasedena. Edina rešitev je rajonska telefonska centrala na Planini, vendar pa PTT podjetje nima toliko denarja za veliko naložbo in bo potrebna širša akcija. Če ne bo učinkovitega prizadevanja, vse do leta 1983 v Kranju ne bo mogoče dobiti telefonskega priključka.

Na Mlaki poteka akcija za izgradnjo telefonskega omrežja, kjer so krajanji sofinancirali za napeljavo omrežja in bo priključenih 200 telefonov. Vendar pa je uspešno akcijo zaustavil lastnik zemljišča, ki noče dati soglasja. V Predvoru bo sredi prihodnjega leta 120 novih telefonov, denar pa zbirajo tudi krajanji Britofa, Primskovega in Predoselja. Prav za Britof, Primskovo in Predoselje je naložba zelo visoka in velja 20 milijonov dinarjev, vendar je še vedno vprašanje, če bodo lahko prihodnje leto dobili dovolj kreditov. Trenutno zbira po 23.000 dinarjev okoli 300 občanov, predvidevajo pa, da bodo občani morali za telefonski priključek nameniti še več denarja.

V Naklem naj bi imela centrala zmogljivost 800 priključkov, ker so vanjo vključeni tudi krajanji Dupelj, ki so prispevali za projektno dokumentacijo polovice sredstev. Na pobudo izvršnega sveta Kranj naj bi poskrbeli še za ustrezno centralo in telefonsko omrežje v krajevni skupnosti Visoko, kjer je na 100 prebivalcev najmanj telefonov. Medtem ko imajo na Planini telefon na 30 prebivalcev, pride v krajevni skupnosti Visoko en telefon le na 350 prebivalcev!

Naložba, ki je PTT podjetje mora uresničiti v Kranju je še dokaj visoka investicija — 5 milijonov dinarjev — v križišču na Laborah, kjer morajo položiti kabel za povezavo med Ljubljano in Kranjem.

NAJVEČ V BISTRICI

Naslednje leto bo nekaj novih telefonskih priključkov na omejenem tržiščnem območju, ta mesec pa je bila podpisana pogodba s krajevno skupnostjo Bistrica pri Trzinu. Vrednost naložbe v Bistrici je 20 milijonov dinarjev, na telefonsko omrežje pa se bodo poleg 370 občanov priključile še temeljne in delovne organizacije. V prihodnjem letu bo prav na tem področju potekala največja akcija za izgradnjo telefonskega omrežja na Gorenjskem.

AKTIVNOST V PODNARTU

Na območju radovljiske občine so bile v minulem obdobju precejšnje akcije. Za Rečico pri Bledu so zgradili osnovno telefonsko omrežje, konec januarja bo na telefonsko omrežje priključenih 70 občanov. Tudi v Zasipu, Jermanki in Podhomu čaka na telefon 150 naročnikov, v Podnartu pa je krajevna telefonska mreža ob veliki pomoči krajevnih skupnosti že zgrajena. Zmogljivosti centrale so se povečale na 600 priključkov in predvidevajo, da bodo ob koncu meseca vsi dobili telefon. V Kropi so postavili novo telefonsko centralo, zaključuje pa se akcija tudi v Kamni gorici.

CENTRALA ZA ŽIROVNICO

Na jeseniškem območju je izgradnja krajevnega telefonskega omrežja v precejšnjem zaostanku. Na vrniku je bila precejšnja akcija, naj bi dobilo telefonske priključke okoli 300 naročnikov, a so zgradili osnovno mrežo, medtem ko razne na mreža še čaka. Težave so prav pri PTT, predvsem zaradi pomanjkanja ustreznega materiala, tako naj bi naročniki dobili telefon hiše prihodnje leto.

PTT opravlja še nekaj akcij v jeseniškem območju, predvsem bi postavili pošto na Planj. Kranjski gori pa povečali centralo od 400 na 800 priključkov. Dogajajo se tudi za skupno sofinanciranje nabave telefonske centrale na Žirovnico, kjer bo naložba 2 milijona dinarjev. Krajevna skupnost je začela z akcijo za napeljavo telefonskega omrežja.

Z izgradnjo Karavankepa bodo nastopile tudi težave pri radijskih kablav, ki so položeni na trasi avtoceste in jih bodo morali prestaviti, zato se že dogovarjajo z republiško skupnostjo avtoceste.

Vse to so naložbe, ki jih predvidevajo pri PTT Kranj v naslednjem obdobju. Dokaj omejene so, kajti PTT podjetje nima dovolj denarja in tudi bančnih kreditov ni pričakovati. Naložbe v krajevne telefonske mreže bodo tako v prihodnje dokaj pisle, če ne bodo občani in krajevne skupnosti prispevale izdatna sredstva, ki pa bodo zaradi vseh potreb še znatno višja kot danes.

D. Sedej

Polni mladosti, polni izvirnosti...

Nadežda Višak iz Radovljice — njeno je bilo »Mladost s Titom«

Milena Marjanec s kranjske gimnazije — njena pozicija je globoko občutena

Klavdij Behtar iz kranjskega vrtca »Najdi« — bil je med najmlajšimi ustvarjalci

Marija Krolf, likovni pedagog iz Kranjske — »Tehnična izpiljenost ni vse, največ originalnost...«

Spodbujanje mladih likovnikov in literatov je pri Ljubljanski banki — Temeljni banki Gorenjske tradicija, s katero bodo še nadaljevali

Živahno je bilo oni dan v gornjih prostorih Ljubljanske banke na Prešernovi cesti v Kranju. Kako tudi ne, saj so se zgrnili sem mladi z vse Gorenjske, ki so se ojunčili ob razpisu Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske letos spomladi in poslali na natečaj svoja najboljša literarna in likovna dela. Vsega je prišlo veliko, cele gore, pesmi, spisov, celo igrice, pa spet prijetnih pisanih risb in risbic, tudi grafik. In fotografij! Nikoli ne bi verjela, da je tako mojstrsko fotografijo, kot je mlai radovednež (lahko si ga ogledate na razstavi v Ljubljanski banki na Cesti JLA v Kranju), izdelek malega črnolasega fantiča, Ivka Gregori, učenca 6. razreda Osnovne šole Karavanških kurirjev NOB, Koroška Bela. In Renato Gorjan iz Fotokluba Gorenja vas naravnost zaprepašča s svojimi fotografskimi variacijami. Kot bi tokrat fotografija prednjačila v svoji izraznosti pred vsemi drugimi deli. No, morda ne pred občuteno zapisanimi verzi Milene Marjanec s kranjske gimnazije ali Marjete Gorjanc z ekonomskega šolskega centra v Kranju. Vsako delo po svoje izstopa. Tudi risbice najmlajših: »Deževni dan« Klavdije Behtar, »Jernejček v daljni deželi« Nataše Podrepšek in »Jaka« Petre Bevk. Samo pogledajte si tistega našopirjenega petelina Marka Mlakarja iz 1. razreda Osnovne šole »Petra Kavčiča« iz Škofje Loke, ki je svojo risbico poimenoval »gospodar na dvorišču«. Nekaj je res takih, da bi jih mirno lahko obesili na steno kot umetnino, ki nam bo s svojo doživetostjo, barvami, izbranim motivom lepšala dni.

Prišli so vsi ti mali in veliki otroci, posedli za veliko mizo. Večjim malo nerodno, malim pa prav nič. Malo zakuske, potem pa podelitev priznanj. In ko je tisto najbolj uradno mimo, so spet sproščeni. Zdaj literati tudi preberijo svoja dela. Skupinsko delo učencev Osnovne šole Peter Kavčič Škofja Loka — Podlubnik »Kaj se skriva na podstrešju« je malce predolgo, zato izbere le eno od pesmic, ki so vtkane v igrice. Zanimiv je tudi potopis Mojce Toman in Darje Glavan z Ekonomske srednje šole Radovljica z naslovom »Povsod je lepo, doma je najlepše«, ki nam tako živo pričara Ohrid, hiše, ki se stiska-

jo ob poti proti cerkvi svete Sofije in Samuilovi trdnjavi, jezero, čolne in svetega Nauma. In zresnimo se spet ob spisu Nadežde Višak iz 8. razreda osnovne šole A. T. Linhart iz Radovljice »Mladost s Titom«, ko nam oživi spomin na dragega maršala.

Tudi člani komisij, ki so ocenjevali njihova dela, povedo svoje: akademski slikar Franc Novinc je poudaril, da bi ob takih prilikah morali bolj številno sodelovati učenci srednjih šol. Najmlajših in srednješolcev je bilo namreč najmanj. Od malčkov so se odzvali le v kranjskem »Najdihojcu«. Pri ocenjevanju je zanj velikega pomena izvirnost, tehnika je šele drugotna. Tudi Marija Krolf likovni pedagog iz Kranjske gore, s COS Jeseniško-Bohinjskega odreda, je njegovega mnenja. Dodala je še, da je morda prevečkrat pri delu čutili vpliv tovarišic. Bogata je kreativnost pri mlajših, z leti pa ta upada, raste pa tehnična izpiljenost, kar pa ni vse.

Tudi člani komisije za oceno literarnih del so se oglasili. Profesor Franc Pibernik je dejal, da je prišlo veliko literarnih del, morda celo preveč. Resneje bi jih morali izbirati že na šolah, in poslati res najboljše. Premalo je prišlo del iz srednjih šol. Morda bi bilo bolje, da bi se komisije sestale že pred samim razpisom in določili tudi kriterije tekmovanja, pa tudi temo. In otroci bi morali pisati samo za ta razpis, ne pa da na to tekmovanje pošiljajo kar šolske naloge.

Tudi Cvetka Zonik, z Osnovne šole Tone Čufar na Jesenicah, je tega mnenja. Pri izbiri najboljšega dela pa je ocenjevala le izvirnost in slogovno izdelanost. Po njenem je precej del prišlo na razpis pod nivojem, tako da je bilo težko izbirati.

No, upajmo, da bo drugo leto drugače, da bodo na razpis prihajala spet številna dobra in zanimiva dela. Da se bodo bolje odzvali tudi otroci iz gorenjskih vrtcev in pa seveda tudi višjih razredov. Pa tudi v bodoče bo Ljubljanska banka — Temeljna banka Gorenjske vaša dela nagrajevala z denarnimi nagradami. 1.000 dinarjev je bila letos nagrada in drugo leto zagotovo ne bo manj.

OS

Franc Pibernik, gimnazija Kranj: »Gradivo je bilo premalo izbrano...«

Franc Novinc, akademski slikar — na tem srečanju ni le govoril o svojem ocenjevanju likovnih del, pripovedoval je tudi, kako je bilo na Himalaji...

Ljubljanska banka

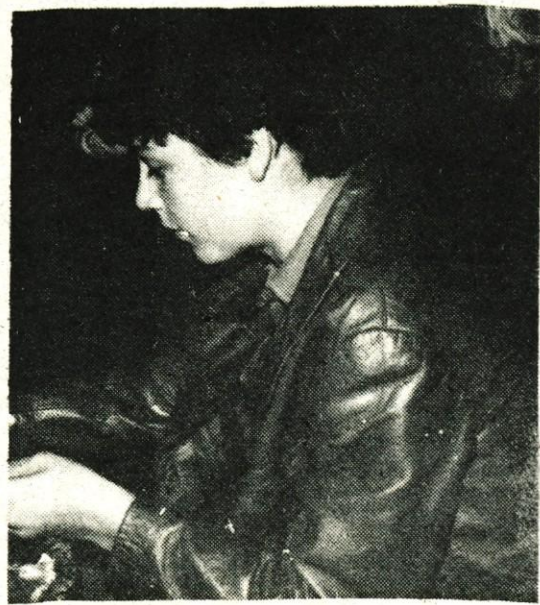
Temeljna banka Gorenjske

Cvetka Zonik, OŠ Tone Čufar, Jesenice: »Najpomembnejša je vsebinska izvirnost in slogovna izdelanost literarnih del...«

Ivko Gregori, OŠ Koroška Bela — njegov »Tukeč« in »Mali radovednež« sta prvi fotografski mojstrstvi

Boštjan Grguraš z osnovne šole »Helene Puhar« iz Kranja je tekmoval za likovni krožek

STANE ŠINKOVEC

5

DACHAU

V letu 1942 se je pojavila v taborišču posebna kategorija jetnikov, ki so imeli oznako »NN« — Nacht und Nebel (noč in megla). To so bili udeleženci raznih odporniških gibanj, največ med njimi Francozov. V Rajh so jih privlekli skrivaj, jih tam zasliševali in končno pobili.

Tudi glede na socialno stopnjo je bila taboriščna skupnost kaj raznovrstna, od navadnega delavca in kmeta do najvišjih posvetnih in cerkvenih dostojanstvenikov.

Glede starosti ni bilo za jetnike v Dachau nikakršne omejitve in tam so bili zaprti vsi letniki od petletnega otroka do 86 letnega starčka.

V Dachau so zapirali tudi ženske. Ne v matično taborišče, temveč zunaj njega, v podružnice. Iz transportnih spiskov je razvidno, da so pripeljali v taborišče skoraj 8000 žensk.

»Arbeit macht frei« — delo osvobaja! Besede, ki so bile pri vходу v taborišče z velikimi črkami vkovane v ogromna vrata, ki so vodila v dachauski pekel, so bile velika prevara. V rešnici je bilo delo v Dachau prokletstvo in strašna kazen, ki je pomenila za jetnike popolno izčrpanost in jih končno pripeljala v smrt.

Delo je bilo za vse jetnike, razen po l. 1940 za duhovnike, obvezno. Na začetku obstoja taborišča, so bili jetniki zaposleni v glavnem pri usposabljanju zapuščenih barak bivše smodišnice, ki so jim rabile tedaj za prebivanje in zatem pri izgradnji novega taborišča. Jetniki so opravljali tedaj velika izsuševalna dela v dachauskem močvirju. V taborišču so se že pojavili prvi obrati, potrebni za vzdrževalna dela.

Ekonomске koristi in storilnost jetniškega dela so bila takrat še drugotnega pomena. Glavni namen je bil zlomiti tako fizični kot duševni odpor nasprotnikov nacionalsocializma in SS je to urejala hitro in uspešno.

Jetniki v Dachau so bili sužnji, ki so jih uničevali z delom. Nihče ni bil zaradi marljivosti in vztrajnosti izpuščen iz taborišča. Le ena pot je tu vodila v prostost, le na način, ki ga je označevala sarkastična pripomba v kartoteki umrlega jetnika: Durch Tod entlassen« (odpuščen zaradi smrti).

Za doseg tega cilja si je izmišljala SS vse mogoče, samo da bi se jetniki pri delu čim bolj mučili. Pri izgradnji taborišča ni bilo na razpolago potrebnega orodja. Vse je bilo izredno primitivno in človek je pri delu nadomeščal stroje in živali. Jetniki so bili namesto konj vpreženi v vozove in namesto konj so morali vleči težka bremena in ob tem prepevati. To so bili znani daschauski »pojoči konji«. Delo se je odvijalo med tekom v vsakem vremenu, stražarji pa so nenehno pretepali ljudi, ne zaradi kakršnegakoli prekrška, temveč zato, da so dajali ritem pri delu.

Toda delo ni imelo vselej svojega cilja. Včasih so morali jetniki vse dopoldne kopati globoke jame in odvažati zemljo nekaj sto metrov daleč na kup, popoldne pa so morali isti material voziti znova nazaj in jame zasuti. Vse je šlo v teku, ob pretepanju in pobijanju v čemer so bili esesovci in kapi pravi mojstri. Čeprav je veljalo, da do 1942 v Dachau ni bilo vzdane opeke in ne pribite deske, ki ne bi bila oškropljena z jetniško krvjo, je bila daleč najhujša robija v gramoznici (Kiesgrube), kjer so imeli jetniki pri pridobivanju gradbenega materiala in izsuševanju dachauskega števila žrtev. Tu so delali le jetniki kazenskega odreda.

Esesovci so si vedno znova izmišljali sadistična mučenja. V kazenski odred so poslali v juniju 1942 tudi skupino Gorenjcev, ki so bili določeni za uničenje. Nekaj časa so prav tako delali v tej zloglasni gramoznici, potem pa so jih pričeli drugega za drugim izbirati za vivo-experimente (poskuse na živih ljudeh).

KONEC

MI PA NISMO SE UKLONILI

Tako smo organizirali zanesljive fante in dekleta

Jože Kržišnik-Dorče, Francka Jereb-Majda in Maks Oblak-Marko

»Že od spomladi 1943. leta so bili v Žireh zelo aktivni odbori OF, AFŽ in mladine in tudi gospodarska komisija je že delovala. Skratka, delo na terenu je bilo dobro organizirano, zato smo lahko že na dan osvoboditve Žirov, 23. oktobra 1943. leta, opravili volitve v prvi narodnoosvobodilni odbor,« so povedali Francka Jereb-Majda, Jože Kržišnik-Dorče in Maks Oblak-Marko, člani prvega NOO v Žireh. »Tako smo lahko organizirali vse zanesljive fante in dekleta in tedajni sekretar rajonskega komiteja za Žiri Milan Žakelj-Zerovnik nas je sklical pri Kokeljnu na Lednici. Na prvi seji sta sodelovala tudi predsednik CK SKOJ Stane Kavčič-Djuro in član CK SKOJ Niko Belopavlovič, ki sta tudi pomagala pri organizaciji prvega odbora in nam pomagala pripraviti volitve. Kandidate smo predlagali javno, izvolili pa smo jih s tajnim glasovanjem.«

V prvem narodnoosvobodilnem izboru v Žireh je bilo 11 članov in cer Maks Oblak-Marko, Jože Kržišnik, Berta Dolenc, Valentin Poljanšek, Matevž Strlič, Leander

Mlinar, Vencelj Justin, Filip Potočnik, Francka Jereb in Tomaž Mravlje ter predsednik Jože Košir. Odbor je takoj prevzel oblast v Žireh.

»Že naslednji dan smo imeli prvo sejo in sicer v nekdanji občinski hiši v Žireh. Najprej smo še enkrat temeljito pregledali sestavo odbora in določili naloge za vsakega člana posebej. V odboru nas je bilo nekaj bivših odbornikov, zato nam delo ni bilo tuje. Ni pa bilo lahko. Dobili smo prazno občinsko blagajno in prazna skladišča. Zato je bila naša glavna skrb socialno skrbstvo in oživitve gospodarske dejavnosti. Ker je bilo veliko Žirovcov v partizanih, smo morali poskrbeti za nepreskrbljene družine, v zaledju so bile partizanske bolnice, za katere smo morali preskrbeti hrano in oskrbovati smo morali brigade, ki so se zadrževale v okolici Žirov. Obnoviti smo morali šole, skratka poskrbeti za normalno življenje. Seveda smo morali vse delati strogo konspirativno, ker nevarnosti kljub temu, da so bile Žiri osvobodjene, ni bilo konec.«

»Čeprav je bilo skoraj nemogoče vse te naloge uresničiti,« je dopolnil Francko Jereb-Majda, Jože Kržišnik-Dorče, »smo se dobro organizirali in je delo takoj steklo. Sodeloval sem pri gospodarski komisiji, ki je imela glavno nalogo zbirati hrano, zlasti žita in organizirati mletje v mlinih. Ravno, ko je že vse gladko šlo, se je začela V. sovražna ofenziva, mi smo ji rekli kar novembrska in morali smo v ilegalo ali v partizane. Rupnik si je namreč zadal nalogo, da ponovno osvoji Žiri in tudi na tem področju organizira belo gardo.«

Sicer pa so Žirovci že pred osvoboditvijo množično odhajali v partizane. Prve skupine že leta 1941, drugi množični odhod je bil spomladi leta 1943 in tik pred osvoboditvijo Žirov je bila prva mobilizacija za partizansko vojsko. Že na prvi seji narodnoosvobodilnega odbora pa so sprejeli sklep o množični mobilizaciji in tedaj je večina žirovskih mož in fantov odšlo v partizane.

Čeprav je ob novembrski ofenzivi moral narodnoosvobodilni odbor, kot tudi vsi drugi odbori organiziranja dela na terenu v ilegalo, delo ni zamrlo. Narodnoosvobodilni odbor se je preimenoval v rajonski odbor OF, ki ga je prav tako vodil Jože Košir, svoje delovanje pa je razširil do Trebiže, Sovodnja in Oselice. Deloval je do osvoboditve. Seveda se je sestava članstva spreminjala, saj so nekateri člani odšli na nove dolžnosti, nekateri v partizane in prihajali so novi. Bil je politično-gospodarsko vodstvo, ki je že tedaj poživljal kulturno in gospodarsko življenje. Izredno dobro je delala gospodarska komisija, ki je po hrano odhajala v sovražne postojanke in v kraje, kjer je bilo največ bele garde. Čeprav so imeli zelo dobro organizirano obveščevalno službo, so se skoraj vedno s takšnih akcij vrnili z nekaj ranjenci.

»Posebej moram ob tem poudariti,« je dejal Jože Kržišnik, »izredno prizadevnost in junaštvo žirovske mladine, ki se je pri vseh akcijah še posebno izkazala. Mnogi najboljši aktivisti so padli, tisti pa, ki so ostali, so po vojni prevzeli najodgovornejše funkcije v Žireh, občini in tudi republiki ter v gospodarstvu. Vsi so dobri delavci, saj so se prekalili v najtežjih akcijah.«

Tudi vsi člani prvega narodnoosvobodilnega boja niso dočakali svobode. Padla sta Filip Potočnik in Justin Vencelj. Devetintrideseto obletnico osvoboditve Žirov in ustanovitve prvega narodnoosvobodilnega odbora pa so pričakali še trije: Francka Jereb-Majda, Jože Kržišnik-Dorče in Maks Oblak-Marko.

L. Bogataj

NOVO NI VEDNO NAJBOLJŠE

Ste kdaj pomislili, da se oblaženo pohištvo lahko prenovi!

Zaupajte vaše dotrajano oblaženo pohištvo strokovnemu popravilu.

LESNINA Ljubljana, TOZD TAPETNIŠTVO RADOVLJICA, Gorenjska cesta 41, telefon (064) 75-212

lesnina

Komisija za delovna razmerja pri KOMUNALNEM GOSPODARSTVU Radovljica TOZD KOMUNALA RADOVLJICA

objavlja prosta dela in naloge:

1. STROJNIKA ZA GRADBENO MEHANIZACIJO
2. VODOVODNA INŠTALATERJA

Pogoji:

- pod 1. — poklicna šola kovinske stroke, opravljen strokovni izpit za strojnika TGM
- pod 2. — poklicna šola kovinske stroke vodovodno inštalaterska smer 1 leto delovnih izkušenj

Izbrani kandidati združijo delo za nedoločen čas s poskusno dobo 2 mesecev.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Prijave in dokazila sprejema tajništvo TOZD 15 dni po objavi.

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije

KLADIVAR

64226 ŽIRI YUGOSLAVIJA

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO

razpisuje naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili odgovornostmi:

1. VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA (1)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba strojne ali elektro smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših ali vodilnih delih v gospodarstvu
- od kandidata pričakujemo vodilne, koordinacijske in strokovne sposobnosti pri delu, pravilno družbenopolitično opredelitev in izpolnjevanje moralno-etičnih meril.

Delovne zmožnosti se preverijo po pravilniku. Kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 leta.

2. VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA (1)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba pravne, organizacijske ali ekonomske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših ali vodilnih delih v gospodarstvu
- od kandidata pričakujemo vodilne, koordinacijske in strokovne sposobnosti pri delu, pravilno družbenopolitično opredelitev in izpolnjevanje moralno-etičnih meril.

Delovne zmožnosti se preverijo po pravilniku. Kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 leta.

in razglašala dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA KONSTRUKTERJA (1)

(samostojni razvoj hidravličnih komponent in sistemov)

Pogoj:

visoka strokovna izobrazba strojne smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti in 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi.

Izbira med prijavljenimi kandidati bo opravljena v 30 dneh po preteku razpisa.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 15 dneh po sprejetem sklepu o izbiri.

Medvode — Gobarska sezona ne pojenjuje in rekordni primerki se vrste. Medvodčan Stanko Sedlak kar ni mogel verjeti svojim očem, ko je srečal velikana. Goban je bil povsem zdrav, na tehtnici pa je pokazal 2,20 kilograma. — fr

Blejska nafta — da ali ne?

Ko so v zbrgano drobotje Blejskega jezera porinili natega, je jezero izbruhnilo nepredvidljive količine plina. Izbuljili smo oči in družno zajamrali: »Kaj takega!«

Če je plin, je lahko tudi nafta. Pri nas in še posebej v Blejskem jezeru je vse mogoče.

Denimo, da bi jo našli v vrtini dva metra in tri centimetre jugovzhodno od Blejskega otoka...

Blejski hoteli bi bili nemudoma polni simpozijcev, posvetarjev, sestankovalcev, sejašev, bazovci bi bili obveščeni preko senzacionalnih — kakšnih pa! — člankov v sredstvih javnega obveščanja.

Po 333 simpozijih, posvetih, sejah in seminarjih bi nedvomno ugotovili, da po vrtini res sprica nafta, kar bi bilo majhno tiho razočaranje: škoda, da ven ne sika že kakšen naftni derivat!

Kot nujna bi se po 23 sejah izkazala ustanovitev ustrezne delovne organizacije, ki bi usmerjala dela. Delovna organizacija »Blejska nafta v izgradnji« naj bi se locirala v najbližji hotel, njeno dejavnost in financiranje bi opredeljeval samoupravni sporazum. Ko bi po treh letih blejska nafta le dobila status energetskega vira in bi jo kot tako potisnili v sporazume in dogovore in resolucije kot prednostno naložbo za naslednje srednjeročno obdobje, bi se začela nujna pripravljajna dela za izgradnjo naftovodnega omrežja.

Nafta je nafta in ne moreš je speljati po nadzemnih provizorijih kot elektriko ali telefon. Po 33 variantah trase naftovodnega omrežja bi po več letih ostali le dve, o katerih bi delegati občinske skupščine razpravljali dve leti, v povprečju na vsaki tretji seji. Ko bi nazadnje dvignili roko, bi rekla krajevna skupnost: jok, postopek je bil nezakonit! Leto dni bi trmoglavil zasebnik, saj bi naftovod sekal na dvoje njegov zaščitni grmiček.

Vkup bi stopilo blejsko turistično gospodarstvo in urglo na mizo devizni izkupiček za uvoz naftnih ceví. Nafta zna prinesiti veliko več kot vsi sitni turisti skupaj in sploh ne jamra in ne kvaka, da ni mesa, da je postrežba zanič, da ni pralnega praška.

V nadaljnjih letih bi iz bank izcufuli kredite z astronomskimi anuitetami in nafta bi po vseh prizadevanjih zacurljala, da bi bilo veselje. Curljala bi vse do rafinerije na periferiji Bleda, tja, kjer precizni kataster zariše vijuge in sporoča, da se začenja sosednja krajevna skupnost.

A v teh petnajstih letih — od ideje do projekta — vendarle ne bi bilo vse tako enostavno, kot se tu piše in predvideva. Krajevni novinar bi za bazo napisal 125 člankov o tem, kako in zakaj so šestkrat menjali naftovodne cevi in kako in zakaj dimniki rafinerije statično ne bodo vzdržali; 73 člančičev o tem, kako nevzdržno je z nafto onesnaževati podobo blejskega raja; 47 komentarjev o tem, kako znamo v tej energetske krizi izkoristiti vsak najmanjši in neznatni energetski vir, pa magari nafto.

Po štirih letih bi naftni curek nekako presahnil. Nafti se neka ne bi dalo več na površje, a nikarte obupavati. V naslednjem srednjeročnem obdobju se morda obeta zemeljski plin iz blejskih globlin.

Denimo, da bi ga našli v vrtini dva metra in tri centimetre jugovzhodno od Blejskega otoka...

D. Sedej

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENISKE OBČINE

(49. zapisa)

Ves čas našega popotovanja — od Mojstrane pa tja do jeseniškega Javornika — zastira pogled proti jugu mogočna Možaklja. Kakih 15 km dolgo in do 1593 Nm visoko gozdno pogorje s številnimi planotami visoko nad savsko Dolino in nad dolino Radovne. To je Možaklja — predgorje Julijskih snežnikov!

PADLA VOJAKA

V dor okupatorja, ki je brez vojne napovedi vdrl v našo domovino, je prav pri Hrušici zahteval prvi žrtvi vojnega spopada med Jugoslavijo in Nemčijo.

Dne 8. aprila 1941 zvečer so nemški vojaki napadli posadko stare jugoslovanske vojske pri izhodu iz karavanškega predora na naši strani. V spopadu sta bila ubita jugoslovanska vojaka Martin Ščurk z Rudnika pri Ljubljani in Andrej Skoberne iz Laškega. — Na prvi vojni žrtvi na Gorenjskem zdaj spominja v bivšo železniško čuvajnico (št. 55) vzdignjena spominska plošča.

CESTNI PREDOR POD KARAVANKAMI

Železniškemu predoru se bo leta 1984 pridružil še cestni predor skozi Karavanke. Po naključju bosta skoraj popolnoma enako dolga, cestni bo le za 13 m krajši od železniškega. Hrušica in koroška Področja bosta postali sosedji. Kraji Miklova Zale (Svatne pri Področju) bodo zlahka in hitro dosegljivi. Za Hrušico samo pa bo predor prinesel gotovo tudi nov napredek in blagostanje, saj bo v neposredni bližini urejen obmejni plato s carinsko postajo, z menjalnico, poslojpi za obmejne urade, stanovanjskimi bloki za uslužbenke, morda tudi s hoteli, restavracijami, moteli, bifeji ipd. Pomen Hrušice bo zrasel v živahen obmejni kraj, prvi naš kraj ob veliki turistični reki, ki bo nenehno tekla s severa na jug in z juga na sever. — Nekateri objekti na naši strani so že v delu, n. pr. most čez Savo tik pod Hrušico. — Prav posebna zanimivost, hkrati pa za nas vsekakor novost, bo v dejstvu, da bodo na našem obmejnem platuju opravljali vso mejno carinsko službo za obe državi, Avstrijo in Jugoslavijo. — Cestni predor se bo ob regulirani Savi pod pobočji Možaklje nadaljeval z novo gorenjsko avtocesto, kar bo seve povsem spremenilo sedaj tako tesne cestne zmožljivosti na poti v Dolino.

STARA ŽELEZNICA

Na teh svojih poteh po Dolini, sem se ustavljal v mnogih krajih in se čestokrat spuščal v pogovore z domačini. Pa je skoraj vedno nanekla beseda tudi na nekdanjo železnico, ki je vezala Jesenice z Ratečami — Planico, pred letom 1918 tudi s Trbižem, kjer se je povezovala na železnico, ki je vodila iz Avstrije prek Trbiža in Pontebe v italijansko Benečijo in dalje na sončni jug.

Niti na enega sogovornika pa nisem naletel, ki se ne bi jezil zaradi ukinitve železnice na naši strani. Jeza velja avtobusarjem, ki so pre-

pričevali železničarje o nerentabilnosti proge, domačinom pa obljubljali udoben prevoz po obnovljeni cesti. Zdaj pa je na pretežni dolžini stare ceste vse le obilit s tankim asfaltom, za vprego in za pešce pa na cesti ni prostora, saj ga še za avtomobile zmanjka na ovinkih skozi vasi in na klancih. — Sicer pa je najbolj pereča situacija v poletnih mesecih, ko prihajajo na avtobusne postaje množice planincev, da bi se vrnil zvečer domov — a v avtobusih zmanjka prostora za toliko ljudi. Pozimi je podobno s smučarji na vseh postajah. Tudi na takih prireditvah, kot so poleti v Planici, je z ojačanimi vlaki kaj lahko pripeljati množice ljudi. In navsezadnje: železnica potrebuje za pogon le elektriko ali premog...

In še to: železniška povezava Jesenic in Trbiža bi nam spet približala Kanalsko dolino. Tamkajšnjim Slovencem pa — matično domovino...

SKRIVNOSTNA

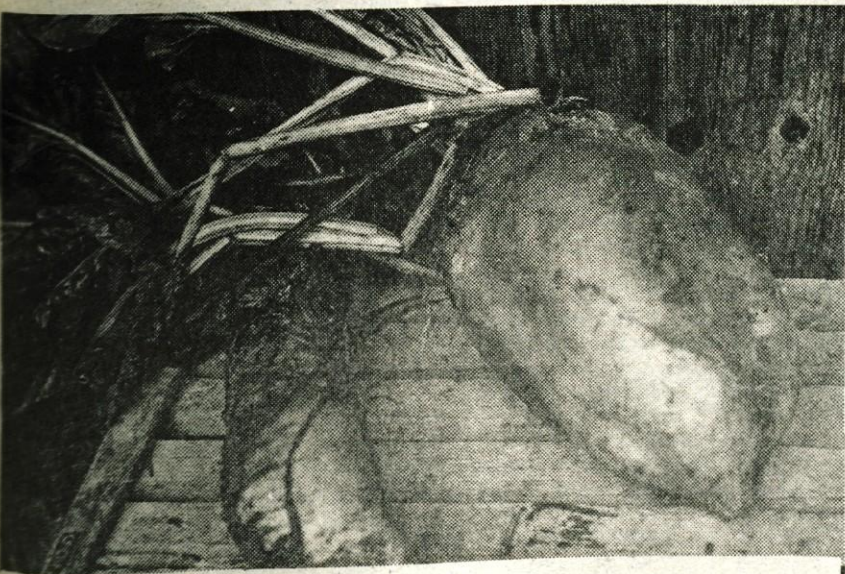
MOŽAKLJA

Tako malo znana, nekako izven turističnega prometa speča gora! Seveda mislim na splošno neznana, domačinom Hrušičanom, Jeseničanom, Radovčanom in Gorjancem pač bolj znana — ali pa še tem ne vsem. Saj na njej, razen miru, ni ničesar, kar bi povprečneže navduševalo. Saj celo vode, primanjkuje! Vso posrkajo vrtače in še neodkrita kraške jame, ki jih je najbrž v Možaklji kar precej. Le ena sama je znana in za silo dostopna. To je Ledna jama, ki vodi v še neraziskane globine gore severozahodno od Obrance, blizu kote 1134 Nm.

Posebnost Možaklje pa je že njeno ime. Pravda še ni dognana saj je izvor imena slejkoprej skrit še v temi, kvečjemu ugrabimo lahko. Vem, da se geografi drže imena Mežakle. Pa tudi Mežaklje. Domačini ji pravijo celo Mežakva. No, sam sem se — vsaj v okviru teh zapisov — odločil za Možakljo, po Župančičevu. Kajti pesnik je imel izostren in tenak posluh za kleno slovensko besedo. Možaklja se mu je videla pač bolj močnata za partizansko pesem:

Ves poet, svoj dolg?
Nimaš nič besed?
Vem, o vem svoj dolg...
Vrh Možaklje bom stal,
pesem svojo rjul...

Seveda pa so tudi za ime Mežalja tehtne domneve. Da leži gora pač na medvodju, od italijanske besede mezzoacqua. Saj jo res obkrožajo same vode: na severu Sava Dolinka, na zahodu Bistrica iz Vrat, na vzhodu pa tok Radovne skozi Gorje in Vintgar. Ime bi utegnili spominjati še na laške fužinarje, ki so tod okrog nekoč topili železovo rudo (v dolini Radovne je še zdaj kraj Fužine; tudi »Italijanska bajta« na zahodnem delu grebena Možaklje, bi šla v ta račun). Najbolj pač vsekakor nekdanje mojstransko in sedanje jeseniško-javorniško železarstvo. Seveda je tudi znano, da so iz Možaklje dobivali nekaj železove rude. Naše železarstvo pa je bilo že po tradiciji vezano na pritok strokovnjakov iz severne Italije.

Dobro seme — naš uspeh, bi lahko zapisali pod tole fotografijo. Pesa je na tehtnici »potegnila« čez deset kilogramov. Lastnik, ki se ni hotel fotografirati, je dodal, da je to prvi korak k večjemu pridelku hrane, oziroma od besed k dejanjem... — fr

V hotelu Prisank ter v drugih hotelih so gostinski in turistični delavci, ki so se zbrali na 28. gostinsko-turističnem zboru, pripravili več razstav. Obiskovalci so si jih z zanimanjem ogledovali, med drugim tudi izredno kvalitetno razstavo slaščic v hotelu Prisank. — Foto: F. Perdan

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternelj

Priredba: M. Zrinski

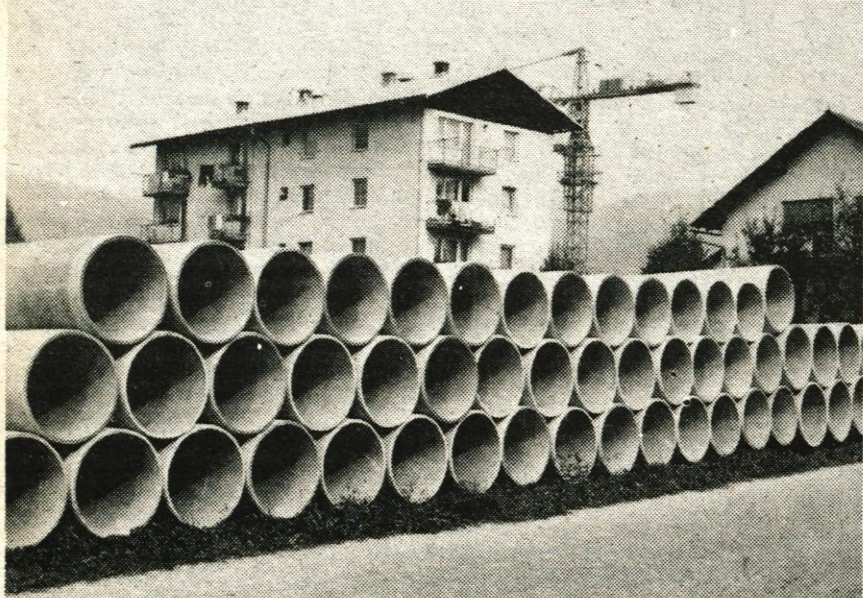
46. Greh, črn kakor Petrovo srce je bil storjen. Prodal je lakomnosti sina svojega lastnega brata — nedolžnega dečka... Morda ga je tiščalo v duši, a kesal se ni. Morda nad imetjem, ki ga bo tako podedoval, mu je kalil strah, da bi cigan ne uspel odpeljati dečka ali pa, da bi ga izdal... Okolica je naglo izvedela za Petrov doživljaj s cigani. Ker pa slednjih ni bilo videti več, so menili, da so odjezdili. Peter, na videz ves v skrbi za dečka, je prve dni potem prepovedal menihu voditi le-tega iz grada.

47. Nekaj dni kasneje pa mu je spet dovolil, celo svetoval, naj pelje malega malo med ljudi. Oče Bernard je vodil dečka pod veliko košato lipo in ga poučeval, kako se naj ljubozno obnaša do podložnikov. Ljudje so ju radi videvali. Oče Bernard je bil od nekdaj s tujega prišel v stiški samostan. Šele pozneje se je naučil govoriti slovensko. Poznal se mu je tuj naglas, vendar so ga ljudje zategnili še rajši poslušali. Tako je bil ljudem najljubši duhovnik izmed vseh stiških menihov.

48. Tudi tisto popoldne sta menih in njegov plemeniti učenec sedela pod lipo. Vsi kmetje, ki so hodili mimo, so že od daleč spoštljivo snemali pokrivala z glave in ju vljudno ogovarjali. Eni so šli dalje, drugi pa so se ustavljali in poslušali prijetnega starca, ki je velik vedel. Zbrala se je okoli njiju precejšnja množica vasčanov. Ob takih prilikah je oče Bernard rad pravil zgodbe iz starih knjig. Vasčanom pa ni bilo nič drugega bo pogodu, kakor ravno to.

Bogato preteklih in prihodnjih pet let

Ob krajevnem prazniku bodo v Žireh odprli muzej NOB, namenu bodo predali novo zajetje vodovoda in kontejnersko centralo, začeli graditi novo tovarno Etikete, zasadili prve lopate pri gradnji kanalizacije s čistilno napravo... Tako približno se glasi začetek reportaže o žirovski krajevni skupnosti in njenem prazniku leta 1978. Podobno je bilo lani in letos in bo najbrž enako vsako leto, saj so Žirovci pripravljeni za svoj kraj narediti vse, kar se da. Razvoj več desetletij je pokazal, da se morajo vedno opreti le na lastne moči in se znajo organizirati in združiti interese za skupni napredek in lepše življenje vseh krajanov.

Pred dvema letoma so začeli graditi kanalizacijo, letos je investicija končana.

Pravzaprav bi bila bolj pravilna trditev, da ima ta lastnost že dolgo tradicijo. Med obema vojnama so se združili čevljarji v čevljarstvo, v s tem postavili osnovo današnji Alpini in nosilki razvoja in napredka Žirov več desetletij. Po vojni pa so iz obrtnih delavnic razvili Kladivar, Etiketo, Mizarsko podjetje, Poliks in Remontno podjetje.

Med vojno so se že prvo poletje priključili osvobodilni fronti in že kmalu zatem so prvi Žirovci odšli v partizane. V začetku 1943. leta so skoraj vsi žirovski fantje, ki so bili vpoklicani v nemško vojsko, odšli v partizane in ustanovili Žirovsko četo.

Žiri so bile tudi prvi večji osvobodjeni kraj na Gorenjskem. 23. oktobra 1943. leta so ga osvobodili borci Vojkove brigade XXXI. divizije. Še istega dne so na Ledinici pri Kokeljnu izvolili narodnoosvobodilni odbor, ki je bil hkrati prvi ljudsko oblastveni organ na Gorenjskem. Kmalu zatem sta se v Žiri preselila oblastni komite in pokrajinski odbor KP za Gorenjsko. Nemci so vpadli v Žiri le še septembra 1944, ko so ustrelili več aktivistov, sicer pa so bile Žiri vse do konca vojne v glavnem svobodne.

V spomin na 23. oktober, leta 1943, praznujejo Žirovci svoj krajevni praznik. Tudi letos so ga obeležili z več pomembnimi prireditvami in pridobitvami. Zaključili so dela pri gradnji primarne kanalizacije in odprli čistilno napravo, zgradili 4000 metrov sekundarne kanalizacije, proslavili 25-letnico Svobode in 75-letnico društva Sokol, organizacija ZRVS je razvila svoj prapor, pri Selaku v Jarčji dolini pa so odkrili spominsko ploščo v spomin na kurirsko postajo G-36.

Srednjeročni plan uresničen

Ključ za uspešno reševanje vseh krajevnih problemov je v povezanosti delovnih organizacij in krajevnih

skupnosti oziroma v zavesti, da so vsi delavci tudi krajan. Da si lahko le s svojim delom v tovarni in prispevkom, ki ga odvojijo od dohodka temeljne organizacije in z lastnim delom pomagajo pri razvoju krajevnih skupnosti. Ko so sprejemali sedanji srednjeročni plan, so se Žirovci odločili, da ga bodo uresničili s skupnimi močmi in so sklenili poseben samoupravni sporazum med delovnimi organizacijami in krajevno skupnostjo. Združeno delo prispeva za uresničevanje programa krajevnih skupnosti 4,25 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Od leta 1978 dalje pa plačujejo krajanji tudi 2-odstotni samoprispevek, in sicer so ga namenili za izgradnjo šolskih garderob, za obnovo družbenega doma, ki je bil odprt letos ob žirovskem dnevu ter za razširitev in ureditev pokopališča. Za šolo je bilo porabljenih 2 milijona dinarjev, za družbeni dom 3,58 milijona dinarjev in za pokopališče je že zbranega 4,50 milijona dinarjev.

Najpomembnejša investicija pa je bila izgradnja primarne kanalizacije s čistilno napravo. Primarna kanalizacija je bila zgrajena aprila, čistilno napravo pa so odprli ob krajevnem prazniku. Celotna investicija je veljala 40 milijonov dinarjev in kar je treba še posebej poudariti je to, da bo celotna investicija odplačana s prispevki združenega dela in krajanov. SGP Tehnik - TOZD Komunala je namreč najela kredit, ki ga morajo odplačati Žirovci in sicer tako, da krajanji prispevajo 5 dinarjev pri kubičnem metru vode za anuitete, združeno delo pa 26 dinarjev. Sicer naj bi milijon dinarjev prispevala občinska komunalna skupnost, vendar je vse ostalo pri obljubah.

Sedaj gradijo sekundarno kanalizacijo. Dela izvaja domače podjetje Remont Žiri, z delom in denarjem pa sodelujejo tudi krajanji. Letos so že zgradili 4300 metrov sekundarnih kanalov, do konca leta pa naj bi jih potegnili 6000 metrov. Krajanji prispevajo od vsake hiše milijon

dinarjev, če niso plačali komunalnega prispevka in opravijo najmanj 50 ur prostovoljnega dela, vendar so posamezniki delali tudi do 200 ur. Izgradnja sekundarne kanalizacije bo veljala 5,5 milijona dinarjev, 4,5 milijona bo prispevala krajevna skupnost iz združenih sredstev in ostalo krajanji. Izgradnja te kanalizacije je del kompleksne komunalne ureditve Žirov, ki jo načrtujejo za naslednje srednjeročno obdobje. Ob tem velja poudariti, da je delo krajanov izrednega pomena. Če bi kanale dali izkopati družbeni organizaciji, bi bila zemeljska dela vsaj petkrat dražja.

Most na Ledinici

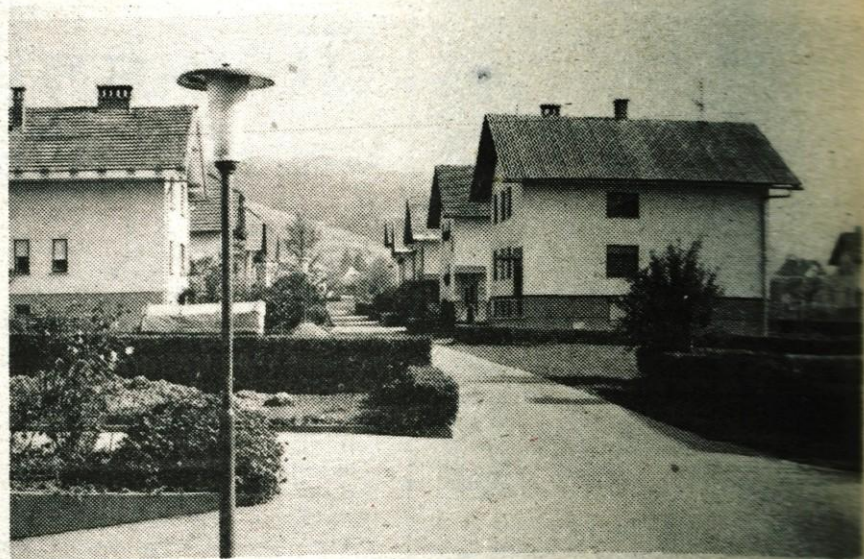
Žirovci so pričakovali, da bodo ob letošnjem krajevnem prazniku začeli graditi tudi most čez Soro na Ledinici. Gradnja novega mostu je potrebna, zlasti še zato, ker ga je zadnja povodenj močno načela in je sedaj prevozen le za osebne avtomobile. Čez ta most hodi v šolo in na delo več kot 150 ljudi iz Ledinice, Mrzlega vrha in dela Jarčje doline, tam čez zvoziyo ves les, posekan na tem koncu in tudi traktorski in drugi prevozi so vezani nanj. Sedaj morajo vsak večji tovor pred mostom razložiti, pa po delih zvoziti ali znositi na drugo stran in ga ponovno naložiti. Začetek gradnje se odlaga, ker ni urejena dokumentacija, ker se že 10 let čaka na načrte za kompleksno ureditev potočja Sore. Občinska komunalna skupnost bo prispevala 250 milijonov, 200 milijonov pa krajevna skupnost. Denar je že zagotovljen. Kljub vsem zapletom računajo, da bodo most začeli graditi letos.

50 milijonov dinarjev naslednjih pet let

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo združeno delo združevalo za potrebe krajevnih skupnosti 4 odstotke od bruto osebnih dohodkov in mogoče se bodo dogovorili tudi za 1-odstotni samoprispevek. Računajo, da bodo na ta način zbrali za uresničevanje srednjeročnega programa krajevnih skupnosti 50 milijonov dinarjev.

Eden od najbolj akutnih problemov v Žireh je prav sedaj smetišče, ki je takorekoč sredi naselja. Na njegovo odstranitev se že nekaj časa pripravljajo, narejene imajo že vse projekte in prvi predračuni so pokazali, da bi smetišče veljalo dobrih 10 milijonov dinarjev. Iskali so cenejše rešitve, vendar nobena ni vredna manj kot 8 milijonov dinarjev. Ker v starega smeti ne morejo več odvažati, so se dogovorili v TOZD Komunala iz Škofje Loke, za odvažanje na centralno občinsko deponijo v Drago.

Drug problem, ki zahteva takojšnje reševanje, je pokopališče. Gradnjo so razdelili v dva dela, ker za vse ni takoj dovolj denarja. V prvi fazi ga bodo razširili in sicer bo to veljalo 4,6 milijona dinarjev, v drugi pa

Žiri se izredno hitro razvijajo.

bodo zgradili mrliške vežice in druge spremljajoče objekte, za kar predvidevajo 4,2 milijarde din.

Tako kot povsod, je tudi v Žireh pomanjkanje telefonskih priključkov. Zemljišče za pošto imajo pripravljeno. Gradnja je bila predvidena že leta 1978, vendar tedaj ni bilo zazidalnega načrta, sedaj pa jo je PTT podjetje premaknilo šele v leto 1985. Se pravi, da bodo prišli na vrsto kasneje kot drugi, ki še nimajo ničesar pripravljenega. Zato so se odločili, da bodo povečali kontejnersko telefonsko centralo za 400 števil in linijo od 24 na 48 kanalov. Vse to bo veljalo 7,20 milijona dinarjev. Tako bi lahko dobili 400 novih priključkov in do sedaj se je prijavilo 250 interesentov. Vsak krajan bi moral za telefonski priključek prispevati 20 tisoč dinarjev, celotna mreža pa naj bi veljala 20 milijonov dinarjev. Tako draga je zato, ker so se dogovorili, da mora priti telefon v sleherno vas in ne le v center. Investitor izgradnje je ptt, rok dograditve pa je 23. oktober 1983.

Do tega roka naj bi bila zgrajena tudi blagovnica. To sicer v Žireh gradijo že najmanj 20 let, vendar so do konkretnih načrtov in dokumentov prišli šele sedaj. Zgradila naj bi jo ABC Loka. Tudi za blagovnico je krajevna skupnost že priskrbel prostor.

Kulturna dejavnost še živahnejša

Ne samo v komunalne objekte, tudi za šolstvo in kulturo so pripravljene obsežni načrti. Vprašanje šolskih prostorov bodo reševali v okviru občinskega referendumskega

programa in bodo v naslednjih letih pridobili 14 novih učilnic, telovadnico, knjižnico, predavalnico ter šolska igrišča v vrednosti 45 milijonov dinarjev. S tem bo žirovska osnovna šola pridobila vse pogoje za prehod na celodnevno šolo.

Ceprav nikakor ne bi mogli trdati da v kulturi vlada v Žireh mrtvila, vendar SZDL dala pobudo, da izdela sanacijski program kulturno-umetniškega društva Svoboda. Prav je že sedaj ljubiteljska kultura v Žireh veliko bolj živa, kot kjerkoli drugje v občini. Dogovorili so se, da bodo oživili likovno, literarno in dramsko sekcijo. Prvi nastop je imel tudi novi pevski ženski zbor.

Ker pa so tudi za ljubiteljsko kulturo potrebne gnotne osnove, so redili načrt obnove kinodvorane, naj bi bila izvedena leta 1983 in naj bi 60 odstotkov prispevala krajevna skupnost, 40 odstotkov pa občinska kulturna skupnost. Obnova dvorane bo veljala 15 milijonov dinarjev in bo tako združeno delo prispevalo med 6 in 7 milijonov dinarjev.

Tudi program za naslednje srednjeročno obdobje je dokaj obsežen in tako kot sedanjega, ga bodo Žirovci uresničili z združenimi močmi. Z združevanjem denarja delovnih organizacij in krajanov ter prostovoljnimi delom. Obveznosti niso majhne in bodo zahtevale odredkanj. Združiti 50 milijonov dinarjev za potrebe krajevnih skupnosti pri 2000 zaposlenih ni malo, to sedaj, ko obveznosti združenega dela rastejo na vseh koncih.

Pri Selaku v Jarčji dolini, kjer je bila kurirska postaja G-36, so odkrili spominsko ploščo

Predsednik sveta krajevnih skupnosti Vinko Markelj

Predsednik skupščine krajevnih skupnosti Tone Oblak

Odgovoren za investicije pri krajevni skupnosti Janez Primožič

Pred združnim domom.

Sojenje Metodu Trbocu

Obtožba petih umorov

Metod Trobec je včeraj stopil pred veliki senat Temelnjega sodišča v Kranju pod obtožbo umora petih žensk, ki naj bi jih med občevarjem zadavil, nato pa trupla sežgal v peči

Hiša v Dolenji vasi št. 22 pri Polhovem gradu je bila nekaj časa bivališče Metoda Trobeca; vse obiskovalke te hiše niso odšle žive — le iz pepela so čez čas izbrskali nekaj njihovih posmrtnih ostankov.

Včeraj se je pred Temelnjnim sodiščem v Kranju, enota Kranj, začela sodna obravnava proti Metodu Trobecu, staremu 32 let, obtoženemu vrste kaznivih dejanj, med njimi tudi umora petih žensk. Avgusta je minilo že leto dni, odkar je preiskovalni sodnik izdal za Metoda Trobeca pripor. Trobec je kazalo le, da se je ujel za previdni kriminalisti. Uprave javne varnosti Kranj pa so s poklicno natančnostjo preiskovali Trobecov primer in odkrili stvari, zaradi katerih se ljudem lasje; vest o grozljivih dejanjih v Dolenji vasi št. 22 pri Polhovem gradu je obletela domala vse naše kraje in sodeč po zanimanju za sedanjo sodno obravnavo zamikala — iz rado-

vednosti kajpak — tudi urednike črnih kronik nekaterih tujih časopisov.

Potem ko je tožilec Temelnjega sodišča v Kranju vložil okoli 30 strani obsegačo obtožnico, so pravzaprav prišle na dan tudi podrobnosti teh dejanj, o katerih se je do tedaj bolj ali manj ugibalo, saj so v javnost pronikli le drobci iz brez dvoma hudo težavne preiskave. Trobec je brez dvoma, to se je že pokazalo na nedavnem sojenju v septembru, ko se je zagovarjal zaradi ropov in bil obsojen na 8 let zapora, osebnost, ki ga storjena dejanja ne bremenijo, ne otežujejo vesti. Grozljivo postane človeku pri duši, ko razmišlja, da je lahko človek, kot je Trobec, kar dolgo časa z mirnim obrazom hodil

okoli, v resnici pa se je za njim vlekla kar dolga vrsta kriminalnih dejanj: na vesti ima nekaj ropov, obtožen je cele vrste tatvin v Metalki, saj je bila hiša na Sp. Beli dobesedno podobna skladišču.

Vendar pa ta dejanja, ki jih je Trobec obtožen — za rop in tatvino je bil pred mesecem že obsojen — kar zbledijo pred obtožbo najmanj petih umorov. Trobec je brez dvoma pojava, na katerega bi — če bi bilo sploh mogoče koga soditi po videzu — bilo domala nemogoče obesiti obtožbo »morilec«. Bolj nizek, čokate postave, v priporu se je tudi močno zredil, z obrazom gladkim in belim, da ga marsikateri niti ne bi zavrnila, če bi jo takšen moški prosil za ples, nikakor ne vzbuja predstav, s katerimi ga povezujejo zdajšnji vzdevki najbolj razvpih morilcev, kar jih pozna svetovna kriminalistika.

Sodni izvedenci so Trobeca spoznali za psihopata, za človeka, ki ima nekatere psihopatske karakteristike, vendar pa, kot je za take osebe značilno, nikakor ne gre zaključevati, da ne ve, kaj dela. Izvedeniško mnenje psihiatrov je nedvomno jasno povedal že na septembrski obravnavi dr. Zlatko Vinek: Trobec je sposoben razumeti svoja dejanja, kar v sodnem jeziku pomeni — prišteven. Vendar pa je Trobec že na septembrski obravnavi izbral način zagovora, ki ga najbrž ne bo dosti spremenil niti na sedanji obravnavi, ki bo trajala predvidoma več kot dva tedna: »Morda sem to storil, če sem, pa ne vem za to. Sem uničena osebnost, ne vem, če sem to jaz. Morda sem, morda tudi ne. Moje zdravje, moja duševnost, moja mladost je uničena, uničili so mi jo psihiatri z elektrošoki.«

Sodišče bo moralo v sodni obravnavi preskusiti dokaze zbrane v obtožnici, ki bremenijo Metoda Trobeca. Velika krušna peč v Dolenji vasi je pogoltnila trupla petih žensk: to so bile Vida Markovič iz Gornje Brezovice, Marjana Cankar iz Ljubljane, Urška Brečko doma z Okroglice, Ana Plevnik iz Ljubljane in Zorka Nikolič iz Ljubljane. Dele njihovih oblačil, ki so jih sorodniki prepoznali, so našli v Trobecovi hiši na Sp. Beli, nekaj

oblačil tudi v hiši v Dolenji vasi. V pepelu so preiskovalci našli dele zgorelih človeških kosti, ki so jih izvedenci prepoznali za ženska okostja. Med pepelom spravljenim v poslopju poleg hiše v Dolenji vasi, v gojnicah, so bili ožgani deli kovinskih sponk ženskega perila, ožgane zlate veržice z obeski. Medtem ko so trupla petih žensk izginila v ognju krušne peči, je kdo ve

zakaj njihova gornja oblačila, čevlje, dežnike, kozmetične drobnarije, obdržal. Za spomin? Iz kasnejše koristi? Da bi morda kateri drugi obiskovalki hiše v Dolenji vasi, ki jih sicer ni bilo malo, kaj podaril? Obtoženi Trobec se verjetno tudi tokrat ne bo posebno potrudil, da bi razjasnil svoja dejanja: to bo naloga sodne obravnave.

L. M.

Manj kršenja naravnih zakonov

Temeljni zakon žive narave nas uči, da vsa bitja morajo ohranjevati ravnovesje med sprejemanjem, ohranjanjem in oddajanjem energetskih virov. V živalskem svetu se bje boj za obstanek, hrana je v hitrosti gibal, v moči zobovja, menjanju okolja in v prilaganju na nove razmere.

Pri človeku se odraža zakon ohranjanja naravnega organskega ravnovesja, ki ga usmerjata občutek za lakoto in sitost, delo in počitek. V zdravem, dejavnem, zmernem in zglednem načinu življenja človek upošteva naravne zakone, večkrat pa jih krši. Gre za preobilo in nepravilno prehranjevanje, za mučenje in obremenjevanje organizma, ko se zgublja občutek za sitost. V gibalno siromašnem življenju človeku slabi tudi naravna gibalna glad. Kršenju naravnih zakonov se pridružujejo še škodljive navade civilizacije in številni načini zastrupljanja organizma.

Vzroki kršenja so v človeku in v zapeljivem okolju, ki ga je utesnilo v gosta naselja, v civilizacijo razširjenega potrošništva. Človek je živčen in nemiren navzlic dobrinam, ki jih uživa, čuti praznino, pritiska na gube, postaja len, z leti bolj osamljen in odtujen od naravnega okolja.

Naše življenje se v primerjavi s prejšnjimi rodovi popodajšuje, vendar ga s prekrški nad samim seboj lahko krajšamo in pospešujemo zalet v smrt. Izvedenci omenjajo med prekrški na prvem mestu nižanje prvobitne gibalne aktivnosti, zaradi nedejavnosti slabi organizem in predvsem srce. S slabitvijo srca in mišičja slabi tudi ožilje. Nekdaj je narava sama skrbela za izdatno gibanje. Pračlovek je

moral biti s kopjem na lovu dovolj spreten in odporen. Tudi ročno delo in primitivno obdelovanje zemlje je bilo dovolj naporno. Pretekla stoletja, z razvojem civilizacije vse več napora opravljajo stroji. Človekov gibalni napor se manjša, več je uživanja, bivanja v toplih prostorih in gibalnega siromaštva.

Človekova gibalna dejavnost bo vedno sredstvo boljšanja njegove zmogljivosti in učinkovitosti pri delu. Zato se mora sam odločati in začeti z vsakodnevno energično hojo, z malimi oblikami gibalne omike, skrbeti mora za ohranjanje prožnosti in gibljivosti v sklepih. Čim več let je preteklo, tem bolj je to pomembno. Napor je dobro stopnjovati, vaditi skrbno, postopno, sistematično. Pri zahtevnejšem naporu v obliki naravnih načinov gibanja na prostem je potrebno odmerjati primerno hitrost in ne preveč obremenjevati srca in dihal. Ob ugodnem razpoloženju in v spremenjenem ravnanju vsakdo odstranjuje odpadne snovi in strupe, izkorišča notranjo presnovo, notranje rezerve, ponovno pridobiva pravi občutek lakote, ki mu je oslabil pri obilni jedi.

Vsakodnevno znojenje je način krepitve zmogljivosti ali kondicije, je nujno tako kot zdržanost pri jedi. Normalno spanje pa mora postati življenjsko pravilo.

Naravne ohranjevalne, varovalne danosti in zakonitosti bi morali vestno upoštevati, se pridružiti tistim, ki uživajo v prvobitnem gibalnem naporu in ki so ohranili pravi občutek osebnega življenjskega ritma in ravnovesja. Narava je milostljiva, prepogosto kršenje njenih zakonitosti pa prinaša škodljive posledice.

Čudo, imenovano japonski vlak

Potovanje z vlaki je na Japonskem tako množično, da železnice zaposlujejo posebne »porivalce«, ki morajo v konicah strpati po pet potnikov na vsaka dva sedeža

Japonci imajo najhitrejšje in najudobnejše vlake na svetu. Če številke kaj pomenijo, so njihove železnice najpomembnejši prevozniki, saj na leto prepeljejo neverjetnih deset milijard potnikov. Potujejo z električnimi vlaki, ki se zjutraj in zvečer spreminjajo v škatle s sardinami. Na večje razdalje vozijo superekspresni vlaki, za katere je potrebna rezervacija.

Na Japonskem seveda pričakujejo, da so vlaki točni, pogosti in hitri. Zaradi goste naseljenosti so japonske železnice najbolj obremenjene na svetu, posebno v času odhoda in vrnitve ljudi z dela. Čeprav nekateri

ne verjamejo, da železnice zaposlujejo uslužbence, ki na peronih porivajo potnike v vagone, je to gola resnica. »Porivalci« morajo v konicah strpati po pet potnikov na vsaka dva sedeža.

Vlaki so se na Japonskem pojavili razmeroma zgodaj. Prvo železnico so kupili od Angležev 1872. leta in je vozila na progi Tokio-Jokohama. Japonska vlada do tedaj ni imela nobenega drugega učinkovitega prevoznega sredstva in je zato že v začetku podpirala železnico.

Pred šestnajstimi leti je Japonska stopila v novo ero hitrega potovanja z vlaki. Zgrajena je bila proga Tokaido, ki je povezala tradicionalni trgovski

koridor med vzhodom in zahodom države. »Šinkan-Sen« (naboj-ekspres) vozi s hitrostjo dvesto kilometrov na uro. Potovanje med Tokijem in Osako, dolgo 512 kilometrov, traja komaj tri ure in deset minut. Do 1964. leta je zahtevalo šest ur in štirideset minut, pred sto leti pa skoraj dva tedna — peš.

Na progi se izmenjujeta dve vrsti vlakov; super ekspres, ki ga imenujejo hikari, in nekoliko počasnejši kodama (odmev). Vsakih petnajst minut odpeljeta z dveh postaj. Z letnim dohodkom okrog 700 milijonov dolarjev je uspeh nove Tokaido proge navdušil Upravo narodnih železnic, saj samo devet od njenih 247 linij prinaša dobiček. Kljub denarnim težavam pa je prihodnost japonskih železnic svetla kot vzhajajoče sonce. V okviru narodnega plana razvoja vlada financira izgradnjo mreže hitrih prog po vsej državi. Do sredine osemdesetih let bodo novi tiri prvič povezali štiri največje japonske otoke z nizom visečih mostov in podmorskih tunelov.

Japonski super vlaki so spodbudili tudi druge železnice v svetu, da uvajajo nove, hitrejšje proge. Francozi so se vrgli na turbo vlake in povečali hitrost od 130 na 200 kilometrov ter s tem privabili prek 600 milijonov potnikov na leto. Ekspresi in turbo vlaki so polni tudi na vzhodni obali ZDA. Dokazujejo, da točne in hitre železnice lahko odtrgajo potnike z avto cest.

Naše železnice dokazujejo nasprotno; tiri so zastareli in iztrošeni, tako kot večina avto cest...

(Z. Zimić, Reporter)

NAŠI ŠPORTNIKI

Marjana Zore: Hitro do uspehov

KRANJ — Kegljaci in kegljice kranjskega Triglava so bili vedno tisti, ki so dajali utrip temu športu v Sloveniji in Jugoslaviji. Vedno so imeli v klubu tekmovalce, ki so s svojimi rezultati bili med vodilnimi v državi. Sestavljali so jedro naših državnih reprezentanc. Spomnimo se samo imen Starc, Čadež, Martelanc, Turk in Česen in še drugi. Po nekajletnem mrtvilu so Triglavani v moški in ženski konkurenci spet doživeli nekaj lepih uspehov. V mladinski konkurenci imajo v tem športnem kranjskem kolektivu take kegljace, ki s ponosom nosijo ime Kranja po Jugoslaviji in izven naših meja. Med temi, ki so v kratkem času prišli na vrh jugoslovanskega kegljanja, je tudi štirindvajsetletna Marjana Zore, ki je sicer doma z Bleda, zaposlena pa v Iskri Otoče. Čeprav ima Zoretova kratak tekmovalni staž, je že nastopala za mladinsko državno reprezentanco. Letos je opozorila nase že na republiškem prvenstvu za članice. Tu je bila prva, na pravkar končanem državnem prvenstvu je bila šesta.

Zakaj vi kot Blejčanka nastopate za barve kranjskega Triglava?

»Na Bledu je sicer kegljaški klub, a pravih pogojev za žensko kegljanje v tem klubu ni. Aktivno sem začela prav pri kranjskem Triglavu. Že prej sem kegljala za moštvo v Iskri Otoče na raznih sindikalnih tekmovanjih. Po nasvetu Vilija Tomšeta sem se vključila v vrste Triglava in začelo se je.«

Imate kratak tekmovalni staž, a kljub temu že lepe uspehe?

»Dvakrat sem bila že mladinska državna reprezentantka. Lani smo na evropskem mladinskem prvenstvu zasedle tretje mesto. Med posameznicami pa sem bila na tem prvenstvu peta. Lani, na državnem prvenstvu za mladinske, sem bila druga, na dveh prvenstvih za to kategorijo pa prva v Sloveniji.«

Prehod k članicam ni bil torej težak?

»Nikakor ne. Čeprav treniram pod vodstvom Lada Martelanca enkrat tedensko v Kranju in tudi sama nekaj med tednom na Bledu in Jesenicah, menim, da je to dovolj. Letos mi med članicami gre kar dobro. Čeprav sem bila na državnem prvenstvu »šele« šesta, so razlike med prvo šesterico majhne. S sotekmovalko Eno Zajc me čaka še nastop na državnem prvenstvu v dvojičah. Za Triglav nastopam v slovenski ženski kegljaški ligi. Upam, da bom drugo leto v naši najboljši ženski vrsti, ki bo nastopala na svetovnem prvenstvu. V državni reprezentanci je čast nastopati. Potrudila se bom, da bom v tej vrsti.«

Uspehi v kegljaškem športu v Kranju bi bili lahko še večji, če bi bili v klubu odnosi še boljši. Tekmovalcev in tekmovalk je v vseh vrstah dovolj. Tudi trenirajo zagnano.

D. Humer

ROKOMET

Jesenske prvakinja rokometarke Dupelje

KRANJ — V drugi republiški rokometni ligi — zahod so rokometarke že končale s tekmovalcem. Naslov jesenskega prvaka je osvojila ekipa Duplje — F. Prešeren, ki je v vseh sedmih srečanjih izigubila le točko v Novem mestu. Ekipo je uspešno vodil trener Andrej Kavčič. Izreden uspeh je dosegla tudi ekipa tržaškega Peka z uvrstitvijo na odlično drugo mesto, pete so bile rokometarke Alples, sedme pa rokometarke Kamnika.

V zadnjem sedmem kolu jesenskega dela prvenstva so v gorenjskem derbiju rokometarke Peka premagale ekipo Alples, Dupljanke so zmagale z golom prednosti v Zagorju, Olimpija pa je izgubila srečanje v Radečah. Rezultati: Radeče : Olimpija

20:18 (9:10), Kamnik : Novo mesto 14:21 (7:9), Zagorje : Duplje — F. P. 10:11 (4:7), Peko : Alples 8:5 (4:1).	
Lestvica:	
Duplje — F. P.	7 6 1 0 103:66 13
Peko	7 5 1 1 87:70 11
Radeče	7 5 0 2 106:84 10
Olimpija	7 4 1 2 138:120 9
Alples	7 3 0 4 111:107 6
Novo mesto	7 2 1 4 96:112 5
Kamnik	7 0 1 6 75:116 1
Zagorje	(-1) 7 0 1 6 78:121 0

J. Kuhar

ODBOJKA

Kranjčani nimajo sreče

Drugo kolo v slovenski odbojkaški ligi je prineslo zmage domačinom, ki pa so do točk prišli šele po ogorčenih bojih in tesnih rezultatih. V zahodni ligi se je kar trikrat tekma končala z rezultatom 3:2, le ekipa Pionirja je v samo tridesetih minutah slavila z maksimalnim rezultatom. Novomeščani so v SOL razred zase in se bodo skozi ligo samo sprehodili. Kolo je bilo značilno tudi po tem, da so v odličnih trenutkih tehnično prevesile izkušnje.

Tako je bilo tudi v Izoli, kjer so gostovali odbojkarji Kranja. Po slabi igri v prvem kolu proti Brezovici je Triglav zaigral mnogo bolje in borbenije. Bili so tehnično boljši in raznovrstnejši v napadu. Toda sreča jim je v odličnih trenutkih obrnila hrbet in točki sta ostali v Izoli. Prva dva seta so dobili domačini le po zaslugi napak gostov, ki so dovolili, da jim Izola v dveh serijah osvoji petnajst točk in prvi set. Dobra igra Triglava se je nadaljevala v petem setu. Po začetnem vodstvu Izole so varovanci trenerja Sajevca povedli celo z 12:6. Toda borbenim domačinom ni bilo treba dosti časa da so dohiteli Kranjčane. Ti so zopet povedli 14:13, konec in zmaga pa sta kljub temu ostala Izoli.

Sodnika Bukovec in Jakomin sta delo opravila zadovoljivo, kljub nekaterim nerazumljivim odločitvam. Zapisničar svoje dolžnosti ni obvladal ali pa je ni hotel obvladati. Ob vnašanju podatkov (ob pomoči sodnika) so nastajali odmori, dolgi tudi več minut.

Za konec še obvestilo, da bodo igralci Triglava prvič igrali doma. Tekma bo v soboto, 8. 11. 1990 ob 17. uri v telovadnici OŠ France Prešeren.

LESTVICA	
Pionir	2 2 0 6:0 4
Sava	2 2 0 6:2 4
Železar	2 2 0 6:2 4
Brezovica	2 1 1 5:3 2
Izola	2 1 1 3:5 2
Bled (ml.)	2 0 2 2:6 0
Triglav	2 0 2 2:6 0
Narodni dom	2 0 2 0:6 0

M. Zadravnik

Zmaga Verigi in Iskri Lipica

RADOVLJICA — Na letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu v odbojki je sodelovalo 25 moških in ženskih moštev, za katera je nastopilo skupaj 250 igralcev. Moštvo Verige iz Lesc je zmagalo med člani. Drugi je bil Plamen, tretje pa Gozdno gospodarstvo Bled. Med odbojkaricami je bila prva Iskra z Lipnice, pred skupno pobedom in I.R. Bled.

J. Rabi

PLAVANJE

Tudi v drugem nastopu odlični dosežki

KRANJ — Kranjski plavalci in plavalke so spravili pod streho že drugo kolo za najboljšega slovenskega plavalca v Sloveniji. V drugem nastopu so med Triglavani nastopili tudi plavalci Radovljice. Za zimski čas so tako kot v prvem krogu tudi v drugem Triglavani dosegli imenitne rezultate. Pozna se jim, da ne poznajo počitka. Delajo tako kot so si začrtali in uspehi ne izostajajo. Da je delo na taki višini, jih spodbuja tudi dejstvo, da so najboljši v državi in ne samo v Sloveniji.

Rezultati — 400 m kravl — ml. pionirji B — 1. S. Jocić 5:39,9, B. Rus 5:50,0, 3. Vene 6:00,7, pionirji A — 1. Prisljan 4:59,2, 2. Marčič 5:05,2, 3. Marn 5:22,5, st. pionirji — 1. Veličković 4:26,4, 2. Kadoč 4:26,5, 3. G. Rus 4:34,1, ml. mladinci — 1. D. Petrič 4:14,4, 2. Jug (Radovljica) 4:50,9, člani — 1. B. Petrič 4:14,3, 2. Kozelj 4:29,4, 3. Globočnik 4:38,5; 100 m prsno — ml. pionirji B — 1. S. Jocić 1:35,7, 2. Demšar 1:39,1, 3. M. Jocić 1:40,3, pionirji A — 1. Mrkaić 1:22,2, 2. Oberstar 1:32,9, 3. Debeljak 1:34,2, st. pionirji — 1. A. Jocić 1:15,2, 2. Kadoč 1:11,1, 3. Bešter 1:18,3, ml. mladinci — 1. D. Petrič 1:15,7, 2. Jug (Radovljica) 1:19,1, člani — 1. Globočnik 1:12,7, 2. B. Petrič 1:14,3, 3. Kozelj 1:21,2; ženske — 400 m kravl — ml. pionirke B — 1. Kalan 5:42,6, 2. M. Mohorič 6:58,2, 3. Z. Šteter 7:28,2, pionirke A — 1. Mohorič 5:21,3, 3. V. Šteter 6:05,9, 3. Vojčič 6:06,2, st. pionirke — 1. Praprotnik 4:48,1, 2. Rebolj 4:48,8, 3. Kosirnik 4:54,3, mladinke — 1. Berložnik 4:55,4, članice — 1. Bertonec 5:20,2, 100 m prsno — ml. pionirke B — 1. Kalan 1:38,0, 2. Mohorič 1:55,5, 3. Z. Šteter 2:01,1, pionirke A — 1. Marjeta Mohorič 1:34,1, 2. Vojčič 1:40,2, 3. Valant 1:46,2, st. pionirke — 1. Praprotnik 1:21,2, 2. Cvek 1:22,8, 3. Kosirnik 1:23,4, mladinke — 1. Berložnik 1:27,9, članice — 1. Bertonec 1:35,6.

NOGOMET

Kadeti Jesenic presenetili

KRANJ — Minulo soboto so za presenečenje poskrbeli kadeti Jesenic, ki so v Britofu premagali domačine. Sava je s prepričljivo zmago na vrhu prvenstva. Vodni Sava pred Britofom, ki imata po 13 točk, tretji pa je Tržič z osmimi točkami. Sicer pa so Jesenice zmagali v Britofu s 3:2, Sava pa je v gosteh premagala Alpino s 4:2. Zaradi poplavljenega igrišča pa tekma Bohinj : Tržič ni bila odigrana. V rekreacijskem tekmovalnem članov so presenetili Bohinjeci, ki so zmagali na Bledu. Lesce A so bile boljše od Jesenic, Tržič pa je doma visoko premagal Bohinj B. Vodni Bohinj A z 10 točkami pred Jesenicami 7 in Tržičem 6 točk. Bohinj je premagal Bled s 4:1, Lesce A Jesenice s 7:1, Tržič pa Bohinj B s 6:1.

Jutri so na sporedu srečanja kadetov Bohinj : Alpina, Tržič : Britof in Jesenice : Sava, pri čemer bodo igrali Jesenice : Bled, Bohinj B : Lesce A in Lesce B : Tržič.

P. Novak

PRVI PORAZ ALPINE

ŠKOFJA LOKA — V medobčinski rekreacijski ligi za področje Škofje Loke je v šestem kolu presenetila Gorenja vas in prvič premagala Alpino. Reteče so premagale Jelovico, Železnikarjev pa ni bilo na tekmo v Sv. Duh.

Rezultati: Jelovica : Reteče 2:3, Kondor : LTH 0:3, Gorenja vas : Alpina 1:0 in Polet : Alpina 3:0 brez borbe.

Vodi LTH z 10 točkami pred Poletom, ki ima enako število točk. Alpina ima 9 točk, Gorenja vas in Alples pa po šest oziroma pet, vendar imata tekmo manj. Šesti je Kondor z dvema točkama, kolikor jih imata tudi predzadnji in zadnji Jelovica in Reteče.

V prihodnjem kolu bodo igrali Alples : Jelovica, Alpina : Polet, LTH : Gorenja vas in Reteče : Kondor.

J. Krajnc

ZBOR VADITELJEV
UČITELJEV TRENERJEV
SMUČANJA SZS
KRANJ

HOJA IN TEK ZA ZDRAVJE

Redna vadba lahkotnega teka v naravi kakršno pripravljamo v naši akciji »NA TEKU SE DOBIMO« je namenjena predvsem ljudskemu zdravju, delovni in obrambni sposobnosti. Takva vadba je izredno pomembna za zdrav način življenja, kajti po izkušnjah sočel lahko trdimo, da boja in tek spremeni človeka: navadi se na zmernost in hrani, na red v počitku, omeji ali opusti kajenje in alkoholne pijače in hkrati pridobi tudi nov odnos do fizičnega dela. Še nekaj ne bi smeli pozabiti. Udeleženci množičnih akcij so skovali novo znanost in prijateljstvo, kar je izrednega pomena in potreba današnjega občana z vidika družabnosti. Da ne boste v zadregi in pomisli kako se vključiti k redni vadbi. Idealna prilika je v okviru naše akcije, kjer vam bodo z nasveti pomagali vodniki na zbirnih mestih: ponedeljek — Planina, torek — Kokrica, Orehek, sredo — stadion večerna vadba, četrtek — Hrašče, Britof petek — Stražišče.

Pričetek vadbe na vseh vadiščih je ob 16. uri, na stadionu pa ob 18. uri.

Skupni program za november: — nedelja, 9. 11. — gozdni tek ULOVKA — Vrhnika. Za udeležence iz Kranja bo organiziran avtobusni prevoz — predavanje o opremljenosti za hojo in tek na smučeh — skupni vadbni dan z demonstracijo opreme, pomožne opreme za suho vadbo — kranjski zimsko-sportni sejem od 29. do 24. 11. 1990 — vadbni dan na snegu na enem izmed gorenjskih smučišč.

J. Rabi

Tržič — Že nekaj let poteka pod okriljem republiške telesnokulturne skupnosti testiranje otrok prvih in petih razredov osnovnih šol širino po Sloveniji. V Tržiču je to akcijo v letošnjem letu financirala občinska telesnokulturna skupnost, zajela pa je okrog 500 fantov in deklet iz vseh treh tržičkih osnovnih šol. Testi, ki jih računalniško obdelajo na visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani, zajemajo preizkus eksplozivnosti, vzdržljivosti, moči in spretnosti. Rezultate, ki jih dobijo s takimi računalniško obdelavo, posredujejo učiteljem telesne vzgoje po šolah. Akcija je do sedaj dala nekaj dobrih rezultatov, tako da predvidevamo, da bodo že v prihodnjem šolskem letu vanjo vključili vse učence od prvega do osmega razreda. (J. K.) — Foto: J. Kleindienst

HOKEJ

Jeseničani še Crveno zvezdo

JESENICE — Po osmem kolu v prvi zvezni hokejski ligi je ostalo na vrhu prvenstvene razpredelnice vse po starem. Vodilni hokejisti Jesenice so sicer v slabem srečanju premagali Crveno zvezdo iz Beograda. Pomembno zmago so v tem kolu dosegli hokejisti Tivoli, ki so v Ljubljani z dobro igro nadigrali Medveščake iz Zagreba. Žal se to ni posrečilo Celjanom, saj so morali v Beogradu v igri s Partizanom prepustiti točke gostitelju. Ljubljanska Olimpija je spet prepričljivo in visoko premagala Vojvodino.

Izidi — Jesenice : Crvena zvezda 6:1 (3:0, 1:0, 2:1), Vojvodina : OLIMPIJA 0:24 (0:7, 0:11, 0:6), Partizan : Celje 4:3 (1:0, 3:3, 0:0), Tivoli : Medveščak 5:2 (4:0, 0:2, 1:0).

Lestvica:

Jesenice	8	7	1	0	91:21	15
Olimpija	8	6	0	2	133:13	12
Partizan	8	5	0	3	37:55	10
Celje	8	4	1	3	52:31	9
Crvena zvezda	8	4	0	4	48:50	8
Medveščak	8	3	0	5	29:49	6
Tivoli	8	2	0	6	21:41	4
Vojvodina	8	0	0	8	14:75	0

Že danes bo v Tivoliju srečanje Tivoli : Vojvodina, srečanja Medveščak : Partizan ter Celje : Jesenice bosta 5. novembra, Crvena zvezda pa igra z Olimpijo 12. novembra.

-dh

KOŠARKA

Savčanke bodo startale na prvo mesto

KRANJ — Le še nekaj več kot teden dni in oživele bodo slovenske košarkarke dvorane in telovadnice. V novo prvenstveno košarkarsko sezono bodo startali v republiški ligi članska moštva v obeh enotnih ligah. Letos bo v novi tekmovalni sezoni v članski ligi spet po starem. Ne bo več predtekmovalni in vsi ligisti bodo imeli enotno ligo. Enako kot pri moških bo tudi v ženski ligi, medtem ko sta obe kadetski ligi, po osem moštev, razdeljeni v dve skupini. Zahodno in vzhodno. Po dve moštvi iz obeh lig, prvo in drugouvrščena, se bodo nato potegovala za prvaka.

Ker je do prvenstva le še nekaj dni, sta oba kranjska ligoša pripravila tiskovno konferenco. Tako sta nas oba trenerja Mira Černivec iz KK Save (teneske) in KK Triglava Peter Brumen seznanila z realnimi možnostmi za uspeh v tem prvenstvu. Mira Černivec, ki je trener članske ženske vrste Save, pri svojem delu nima izjav. Igralke Ksenija Ponikvar, Neja Minar, Polona Oblak, Nataša Drimoković, Nada Trojar, Dora Verlak, Ema Žagar, Olga Baligač, Alma Sušnik, Jota Habjan, Mirjam Dragoslavljevič, Majda Kuzma, Mojca Horvat in Vladka Mladenović so se začele pripravljati v sredini meseca avgusta v Stražišču. Pozneje so začele pripravljalno vadijo imele na stadionu Stanka Mlakarja in trimu. Zaradi nedavno kondicijsko vadbo imele v kadetski državni reprezentanci je odpadel skupni trening. Torej skupnih enotenskih priprav ni bilo. A vseeno so igralke iz Save dobro pripravljene za letošnje prvenstvo. Posebno še, ko so začele tudi s treningi dvorani na Planini.

»To je mlado moštvo, ki se bo letos v republiški ligi potegovalo za najvišji naslov. Torej za prvo mesto. Za slovensko ligo imamo v povprečju res mlado moštvo, a dovolj veliko in že tudi izkušeno, je dejala trenerka Mira Černivec. »To so igralke, ki so se že kalile v slovenski članski ligi. Lani so bile četrte in v tej sezoni smo lahko prve.«

Svoj prvi nastop bodo igralke Save imele v dvorani na Planini prihodnjega soboto, ko bodo ob 17. uri gostile košarkarice iz Litije. Kako so pripravljene in koliko košarkarskega znanja imajo se bomo lahko vsi ljubitelji košarke kaj kmalu prepričali.

TRIGLAVANI V BORBI ZA VRH

Trener košarkarjev Triglava Peter Brumen je letos ostal skoraj brez članskega moštva. Kar osem njegovih fantov je namreč odšlo na odsluženje vojaškega roka. Vseeno ni obupal in to moštvo je pripravil za dolgo košarkarsko sezono.

Igralci Marjan Kern, Vinko Traven, Tone Eriah, Istok Zupan, Janez Sajovic, Uros Strnisa, Dusan Metelko, Milos Kosir, Marko Bidovec, Robert Horvat, Rado Škerjanc bodo ob pomoči Braneta Farteka, Braneta Skubice in morda tudi Borisa Koširja skušali doseči kar najboljšo uvrstitev. Ne manj kot šesto mesto. Po desetih treningih Brumna pa se bodo potegovali za prva štiri mesta.

S treningi so začeli 18. avgusta na stadionu Stanka Mlakarja. Od 22. do 30. avgusta so bili na aktivnem odmoru v Premanturi, kjer so po dve uri na dan trenirali košarko. To je bila obremenitvena tura za igralce, ki so se toliko let avstralsko košarko. To je bila obremenitvena tura za igralce, ki so se toliko let avstralsko košarko. To je bila obremenitvena tura za igralce, ki so se toliko let avstralsko košarko.

Sicer bo to člansko moštvo tekmo odigralo v Ljubljani. V prvem kolu namreč gostujejo pri ljubljanski Iliriji. Že v soboto, 15. novembra, bodo nastopili prvič pred domačim občinstvom. Takrat bodo v goste sprejeli v dvorani na Planini prvega izvorita za republiški naslov Kraski zidar.

Vse tekme bo Triglav igral v dvorani na Planini ob 18.30. Vstopnina je 20 dinarjev za vse. V predprodaji imajo tudi permanentne vstopnice po 100 dinarjev.

D. Humer

Uspeh gorenjskih ekip

KRANJ — S tekmovalcem so končale tudi mladinske v republiški rokometni center. Gorenjske ekipe so dosegle izreden uspeh, saj si po končanem jesenskem delu prvenstva mladinske Duplje delijo prvo mesto z ekipo Polje, s katero so v zadnjem kolu igrali neodločeno v Polju, tretje so mladinske Preddvora, četrte pa Alples, ki so v srečanju z ekipo Preddvora uspele zmagati v gosteh z golom prednosti. Na sedmem mestu so mladinske Kamnika.

Rezultati: Kamnik : Olimpija 6:18 (1:9), Polje : Duplje 8:8 (4:3), Preddvor : Alples 13:14 (8:6), Sentvid : Itas Kočevje — zapisnik a tekme ni prišel. Lestvica:

1. Polje 7 5 1 1 130:69 11

S SODIŠČA

Trobec le zmiguje z rameni

Metod Trobec obtožen umora najmanj petih žensk, ropa in dveh velikih tatvin, se zagovarja pred Temelnjim sodiščem v Kranju

Potek sodne razprave, ki se je včeraj pričela pred Temelnjim sodiščem v Kranju zoper Metoda Trobeca, pravzaprav ni bil presenetljiv. Že na prejšnji sodni obravnavi pred mesecem, ko se je zagovarjal zaradi ropa in bil nato tudi obsojen, je Trobec izbral svoj način zagovora, ki je uporabil tudi tokrat. Na vsa vprašanja iz obtožnice, ki ga bremenijo umorov najmanj petih žensk, ropa in dveh velikih tatvin, Trobec odgovarja na enak način: »Mogoče je, da sem to storil, morda je bilo tako, ne vem pa ne.« Ko ga je predsednik sodnega senata skušal spomniti, kaj je povedal v zapisnik 14. novembra lani še v preiskovalnem postopku ob prisotnosti svojega zagovornika in preiskovalnega sodnika, je imel Trobec prav tako pripravljen odgovor. »Morda sem res tako rekel, moral pa sem nekaj reči, saj so mi prej grozili.« Pri tem pa ni vedel pojasniti, kako da je preiskovalnemu sodniku v zapisnik pripovedoval nekatera dejstva, ki jih je lahko vedel samo on sam in nihče drug. Urška Brečko je bila namreč nekaj časa pogrešana od 20. marca 1978, sorodniki so jo tudi iskali, v časopisih je bila tudi njena slika in opis. Do takrat, ko je Trobec povedal preiskovalnemu sodniku, da je bila med obiskovalkami njegove hiše v Dolenji vasi št. 22 pri Polhovem gradu tudi neka Urška, ki jo je srečal v gostilni Istra v Ljubljani in je zamudila avtobus za Gorenjsko, pa jo je povabil k sebi, ni nihče vedel, da je med ostanki kosti najdenimi v Trobecovi krušni peči in gnojnični jami, tudi del Urškinih ostankov. Med ključi, ki so jih kasneje našli v Trobecovi hiši na Sp. Beli, kamor se je bil preselil, pa so našli tudi ključ od zadnjih vrat gostilne na Črnicu, kjer je Urška Brečko takrat delala kot kuhinjska pomočnica.

Trobec na včerajšnji obravnavi ni priznal za nobeno od žensk, katerih ostanke so našli v pepelu, oblačila pa pri Trobcu ali njegovih sorodnikih, da jih je poznal, ali da bi imel kake veze z njimi. Vsak odgovor na vprašanje predsednika senata se je začel z »mogoče«, z zmigovanjem ramen, sklicevanjem na močno opešan spomin – morda je bilo tako, morda sem rekel, morda sem storil. Na tak način je odgovarjal na vprašanja, ki so se nanašala na vseh pet žensk. Trobec se ni hotel spomniti niti tega, da je potem, ko je novembra lani

pred preiskovalnim sodnikom priznal in opisal, kako je iz seksualnega zadovoljstva pretepel in zadavil ter nato zažgal v peči najmanj pet žensk, da je sam tudi pokazal, kje je bil vse pepel; le-tega niso našli le v krušni peči, pač pa del tudi v posodi v hlevu in v gnojnični jami. Tudi tega Trobec ni potrdil, pač pa je s stalnim refrenom »da je možno«, da je šel pokazat odgovoril na natančno zastavljeno vprašanje.

Trobcu pa je spomin bolj deloval, ko ga je predsednik senata spraševal o drugih stvareh, ki se ne nanašajo na obtožnico: tako je vedel, kdaj so podpisali pogodbo o prodaji hiše v Dolenji vasi, da je bilo to lani spomladi ali poleti v Kranju pri odvnetniku itd.

S tako hudimi obtožbami kot jih ni bilo v slovenski povojni kriminalistični zgodovini, je Metod Trobec, star 32 let, včeraj stopil pred kranjsko sodišče. – Foto: D. Dolenc

Vlomil v hišo

Andrej Kokalj je osumljen vlomne tatvine na Ovsisah, od koder naj bi odnesel za okoli 18.000 din raznih predmetov

Uprava javne varnosti je ovadila temeljnemu javnemu tožilstvu Andreja Kokalja (roj. 1946) iz Radovljice, osumljenega vlomna in tatvine v hišo Petra R. iz Ovsih pri Podnartu.

Andrej Kokalj se je julija letos vrnil iz Avstralije, kjer je bival več

let. Denar, ki ga je prislužil v tujini, mu je kaj hitro skopnel, zato si je hotel poiskati zaposlitev. Vendar pa dela – po poklicu je mizar – ni našel. Ker je bil brez sredstev za preživljanje, doma v Radovljici pa tudi ni mogel ostati, se je odločil, da se bo preživljal na nepošten način. V oktobru je obiskal znanca na Ovsisah, vendar pa to ni bil le vljudnostni obisk, saj si je hišo ogledal tudi z drugačnimi nameni.

8. oktobra se je z vlakom odpeljal iz Radovljice do Podnarta in se napotil na Ovsise. Okoli 10. ure je pritisnil na zvonec hiše Petra R., vendar pa je zvonil le zato, da bi se prepričal, če ni nikogar doma. Hiša je bila res prazna, saj so bili domači v službi, otroci pa v šoli. Nato je zlezal skozi svetlobno okno nad vhodnimi vrati, ki je bilo le priprto, v notranjost. Brskal je po omarah in na takih mestih, kjer se običajno hrani denar, vendar našel ni ničesar. Da pa ne bi odšel ravno praznih rok, je z nancem pobral še nekaj zlatnine, kot so verižice in prstani, našel je tudi daljnogled, vzlet radijski tranzistor znamke grunding in sončna očala. V omarah je brskal tudi med oblačili in vzel rjavo moško obleko, dve srajci, kavbojke in črn usnjen suknjič ter potovalko, v katero je vse te predmete spravil.

Nekaj zlatnine in tranzistor je za majhen denar prodal na železniški postaji v Ljubljani, nekaj predmetov pa je podaril tudi svojemu dekletu, kjer so jih miličniki našli in vrnili lastniku. Preiskovalni sodnik je za Andreja Kokalja odredil pripor.

NESREČE

OTROK PADEL IZ PARKIRANEGA AVTOMOBILA

Jesenice – V torek, 28. oktobra, ob 16.20 se je na Cesti revolucije pripetila nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jože Pesjak z Loke pri Trzinu je nameraval parkirati pred stolpnico na Cesti revolucije pred nekim že parkiranim avtomobilom. Prav ko je peljal mimo, so se na parkiranem avtomobilu odprla vrata in pred Pesjakov avtomobil je padel 4-letni Elvir Bešlić. Pesjak je sicer takoj ustavil, vendar pa je otrokova roka omahnila pred prednje kolo njegovega avtomobila; kolo se je sicer ustavilo še pred otrokovo roko, vendar pa so v jeseniški bolnišnici ugotovili, da si je mali Elmir roko zlomil.

Alkohol na prvem mestu

V zadnjih mesecih se je prometna varnost na gorenjskih cestah poslabšala – Nekaj prometnih akcij, za katere se je odločila UJV Kranj, je tudi pokazalo, da vinjenih voznikov ni ravno malo, pa tudi preveč tehnično ne ravno brezhibnih vozil je bilo odkritih kar precej

Medtem ko je v prvi polovici letošnjega leta kazalo, da je prometna varnost na gorenjskih cestah še kar zadovoljiva, vsaj kar zadeva smrtno žrtve, pa se je v zadnjih mesecih stanje spremenilo: število prometnih nezgod s smrtnim izidom se je namreč močno povečalo. Na gorenjskih cestah je letos do konca oktobra umrlo že 38 oseb. Žalostno pri tem pa je, da se je kar 15 prometnih nezgod, ki so se končale s smrtjo enega ali več udeležencev v prometu pripetilo zaradi alkohola.

Da pa je prav vinjenost dokaj pogost pojav med udeleženci v prometu, se je pokazalo tudi v nedavnih prometno varnostnih akcijah, ki jih je uprava javne varnosti organizirala na področju Gorenjske. Postaja prometne milice Kranj je skupaj s splošnimi postajami in oddelki milic v vseh gorenjskih občinah doslej v štirih akcijah preverjala tehnično opremljenost motornih vozil, dovoljene hitrosti in sploh pripravljenost udeležencev v prometu na pogoje jesensko zimske vožnje.

V eni od zadnjih akcij, ko so miličniki ustavili 753 vozil, so med njimi ugotovili 25 vinjenih voznikov osebnih avtomobilov, trezni pa tudi niso bili 3 kolesarji in 2 mopedisti. Prejšnji teden, pa je bilo v akciji na gorenjskih cestah ustavljeno več kot 900 udeležencev v prometu, od tega je sapa pozelenela kar 40; polovica vinjenih je bila v škofjeloški občini. Udeleženci v prometu, tako vozniki osebnih avtomobilov kot tudi mopedisti, kolesarji, pa tudi pešci se očitno ne zavedajo, kako usodno je z alkoholom v krvi sesti za volan ali na kolo. Tveganje invalidnosti ali pa smrti je vendarle preveliko. Ne nazadnje pa je bilo letos tudi veliko odvzetih voznških dovoljenj prav zaradi alkohola. Dva sta bila celo tako vinjena, da ju je bilo treba pridržati čez noč do iztreznitve.

Prometne akcije v zadnjih dneh, zadnja je bila v sredo popoldne prav tako na vsej Gorenjski, so tudi pokazale, da nekateri vozniki »pozabijo«, da še nimajo ali nimajo več voznškega dovoljenja, pa kljub temu sedejo za volan. Čeprav večina voznikov spoštuje prepoved vožnje ob torkih in četrčkih, pa se vedno najde še nekaj takih, ki ne morejo strpeti brez volana, ne da bi imeli za to kakšen razlog.

V vrsti prometnih akcij po vsej Gorenjski so miličniki v zadnjih dneh kontrolirali tehnično brezhibnost vozil in pripravljenost na težje jesensko zimske pogoje vožnje.

Za varnost potnikov

Konec prejšnjega tedna je bilo na Gorenjskem pregledanih 51 avtobusov in tudi nekaj drugih vozil – Večina avtobusov je bila brezhibnih

Konec prejšnjega tedna so delavci milice za posebne naloge pri ZEM RSNZ preverjali tehnično brezhibnost in urejenost avtobusov, tovornjakov in tudi osebnih vozil na območju UJV Kranj.

Akcija na Jesenicah je pokazala, da sta bila od petih pregledanih avtobusov dva brezhibna, dva voznika avtobusov sta bila opozorjena zaradi manjših napak, medtem ko je bil en avtobus OZD Viator, toz MPPD izločen iz prometa in poslan na izredni tehnični pregled zaradi preslabih zavor.

V Trzinu sta bila od šestih avtobusov dva popolnoma v redu, dva voznika avtobusov pa sta bila opozorjena zaradi manjših pomanjkljivosti. En voznik avtobusa ni imel po petih urah za volanom predpisane pol ure počitka. Upravni postopek je bil sprožen proti OZD SAP, toz Gorenjska, ker eden od avtobusov ni imel brezhibnih zavor, voznik avtobusa pa pred nastopom novega delovnega dne ni imel za seboj predpisanih 10 ur počitka. Vozniku so prepovedali nadaljnjo vožnjo, avtobus pa poslali na izredni tehnični pregled. V Trzinu so ustavili tudi voznika tovornjaka, ki za

volanom ni bil trezen, kot je pokazal alkotest.

V Kranju so miličniki preverili tehnično brezhibnost 30 avtobusov, od tega je bila polovica v redu, pri ostalih pa so našli nekaj manjših ali večjih pomanjkljivosti. Zaradi manjših pomanjkljivosti so opozorili 10 voznikov avtobusov; dva avtobusa OZD Alpetour nista imela predpisane opreme oziroma je ta bila nepopolna. Iz prometa je bil izločen 1 avtobus zaradi preslabih zavor.

V Škofji Loki so miličniki pregledali 16 avtobusov, od tega jih je bilo 9 brezhibnih, 7 voznikov avtobusov pa so opozorili zaradi manjših pomanjkljivosti vozil. Enemu vozniku avtobusa so prepovedali nadaljnjo vožnjo, ker je sedel za volanom vinjen, postopek pa je bil sprožen tudi zoper OZD Alpetour, ker to ni preprečila. Sicer pa je preverjanje avtobusov predvsem Alpetourovih pokazalo dokaj ugodno sliko tehnične urejenosti vozil, saj je bilo zaradi hujših tehničnih pomanjkljivosti izločeno iz prometa le nekaj vozil, pomanjkljivosti pri ostalih (brisalci, kontrolno signalne naprave, svetlobna telesa) pa so bile le manjše in so zanje predvsem odgovorni vozniki avtobusov.

72

KRALJ JE TUDI BOJEVNIK

Tudi v naslednjem primeru je kralj odločilno posegel v igro. V položaju na diagramu 133 (ALJEHIN – YATES: London, 1922) beli trdnjavi obvladujeta linijo c. Črni ne more te prednosti belega uspešno izravnati z menjavo trdnjav na polju c8, kajti potem nastane končnica, v kateri je beli skakač uspešnejši od črnega lovca, odločilna pa je tudi prednost belega kralja, ki lahko prek črnih polj prispe do kmata a4. Kljub temu pa beli ne more izkoristiti prednosti na liniji c neposredno, npr. 1. Tc6 Lb5 2. Te6? Tc8! in črni prevzame oblast nad linijo c!

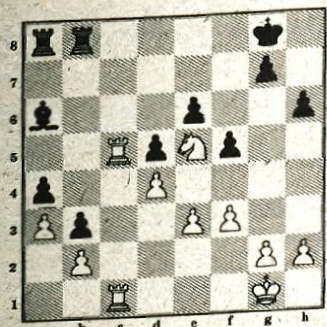

Diagram 133

1. Kf2!

V primerjavi s črnim ima beli kralj več manevrskega prostora. S premikom v črni tabor lahko bistveno poveča učinkovitost svojih figur.

1. ... Kh7
2. h4 Tf8
3. Kg3 Tf8
4. Tc7 Lb5
5. Tf5!

Črni je v utesnjenem položaju; njegovi trdnjavi streljata v prazno.

5. ... La6
6. T5c6 Te8
7. Kf4 Kg8
8. h5 Lf1
9. g3 La6
10. Tf7 Kh7

Črni ne more nič ukreniti; čakati mora. Ne gre 10. ... Tc8, zaradi 11. Te6: in nato T6c7 z odločilnim napadom na kralja.

11. T6c7 Tg8
12. Sd7 Kh8
13. Sf6! Tf8
14. Tg7! Tf6
15. Ke5!!

Črni se je vdal. Kralj je odločilno posegel v boj. Na 15. ... Tf8 sledi 16. Th7+ Kg8 17. Tcg7 mat.

V končnici je kralj razmeroma varen tudi na odprtem. Pomembno je centraliziranje kralja, ki omogoči njegov vdor v nasprotnikovo kmečko vrsto. V položaju na diagramu 134 (MACCIONI – ing. VIDMAR: Dubrovnik, 1950) ima črni prednost zaradi položaja kraljev. Medtem ko je beli še odmaknjen od dogajanja na šahovnici, je črni že dejaven.

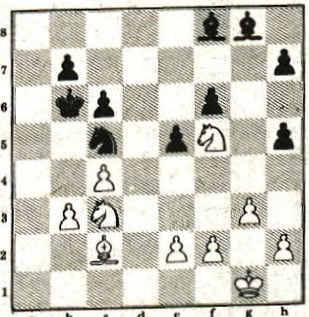

Diagram 134

1. ... Ka5
2. Sa2 Sa6!

Sporočamo žalostno vest,
da je umrla naša mama

MARIJA OTER

roj. Solinec

Od nje se bomo poslovili v petek, 31. 10. 1980,
ob 15.30 na pokopališče v Lipici
pri Škofji Loki.

Žalujemo domači

Srečanje pionirjev dopisnikov bo v Trbovljah

Letošnje, dvanaesto po vrsti, srečanje slovenskih pionirjev dopisnikov bo od 7. do 10. novembra v Trbovljah. Naše uredništvo se je odločilo, da po nekajletnem premoru na srečanje povabi pet najbolj zvestih sodelavcev rubrike S šolskih klopi.

Tako bodo prihodnji petek v Trbovlje odpotovali: Marija Stanonik iz osnovne šole Cvetko Golar v Škofji Loki, Gregor Markelj iz osnovne šole Josip Plemelj na Bledu, Tomaž Križnar iz osnovne šole Lucijan Seljak v Kranju, Vesna Žagar iz osnovne šole Ivan Tavčar v Gorenji vasi ter Sergeja Malovrh iz osnovne šole Peter Kavčič v Škofji Loki.

V Trbovljah, kjer se bodo razen dopisnikov zbrali tudi člani uredniških odborov nagradjenih šolskih glasil, se bodo pionirji v petek pogovarjali z znanimi slovenskimi pisatelji in novinarji, s predstavniki uredništev, ki so jih povabila, ogledali si bodo znamenitosti rudarskega mesta, razstavi glasil in del učencev iz Zasavja ter poslušali koncert Glasbene mladine Slovenije. V nedeljo dopoldne bo zaključna slovesnost na kateri bodo podelili nagrade najboljšim šolskim glasilom, gostitelji pa bodo pripravili kulturni program.

Ob mesecu knjige

Težko je reči, katere knjige so dragocenejšje. Tiste, ki nam pripovedujejo o nekdanjih dogodkih, o bajanjih in verovanjih naših prednikov ali tiste, ki nam razkrivajo skrivnosti narave in velike tehnične dosežke Morda one, ki nam odpirajo razne poglede v umetnosti in znanosti ali druge, ki izpovedujejo človeške stiske in radosti?

Pot do knjige je včasih težka. Dandanes je življenje vsestransko. Kakor pa v nas še živi potreba po ljubezni, prijateljstvu in tovarištvu, se nam tudi knjiga še ni in se nam ne sme odtujiti. Predvsem se moramo starši, vzgojitelji in knjižničarji posvetiti najmlajšim. Tistim, ki že stegujejo roke po slikanici in prislunke igrivosti vezane besede, da jim bomo zbudili ljubezen do knjige, da bodo tudi veliki znali ceniti njeno poslanstvo. Kajti knjiga je rasla s človeštvom, v narodu je oblikovala zavest, v njej so se kristalizirali nauki in izpovedovale strasti.

Otrok z veseljem prislunke pesmici, posluša pravljice in uživa ob lepi ilustraciji. Prepogosto pa se zgodi, da potem šolar knjige zasovraži prav zaradi težav pri branju ali neprestanem »guljenju« pesmi. Zato je ob začetnem branju zelo pomembno, kako bomo otroka usmerjali in koliko ga bomo obremenjevali. Ni prav, če mu s tekmovalnim načinom skušamo vsiliti kar največ knjig, ker bomo lahko prav kmalu spoznali, da knjige samo prelistava in zelo površno prebere. Obisk v knjižnici, neposredni stik s knjigami v njej mu bo morda zbudil željo, da bo knjigo tudi zares prebral.

Ni treba, da postane vsak otrok navdušen bralec; skušajmo doseči vsaj to, da knjige ne bo odklanjal, da bo skupaj z nami zaupal v moč dobre knjige in občutil lepo slovensko besedo.

Vika Konc

Recitacije pesmi Vojteha Kurnika je na citrah spremljala Mojca Krsnik. — Foto: H. J.

Ustanovili kulturno društvo

V osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Trzinu so se že pred časom odločili, da ustanovijo kulturno društvo in v njem povežejo učence iz pevskega zbora, recitatorje, značkarje, likovnike, člane literarno-novinarskega krožka in tiste, ki oblikujejo šolsko glasilo.

Volitve v organe društva bodo speljali 3. decembra. Ob tej priliki bo društvo dobilo tudi svoje ime.

Delček svojega dela pa so bodoči »kulturniki« prikazali že v petek, ko so v šolski dvorani pripravili literarno popoldne. Recitatorji so ob spremljavi citer, na katerih je zaigrala Mojca Krsnik, prebiral hudomušne pesmi tržiškega pesnika Vojteha Kurnika, zatem pa so nekateri učenci predstavili svoje spise in pesmi. Marko je spregovoril o počitnicah in dejal, naj bi trajale deset mesecev, pouk pa samo dva. Alenka je povedala, da zelo rada bere knjige, medtem ko so Romana, Mojca in Jana v verzih opisale jesen, gobe, dom, mucka, otroštvo, šolo v naravi, sošolce, rokomet in še kaj.

Na literarnem popoldnevu so se učenci spomnili tudi obletnic rojstva in smrti pisatelja Franceta Bevka, posebno zanimiv pa je bil drugi del, v katerem jim je gostja Berta Golob, sodelavka Pionirskega lista, pripovedovala o svojem literarnem snovanju, o dolgoletnih izkušnjah pri vzgoji otrok, o knjigah in o delu, ki ga opravlja kot lektorica v uredništvu dnevno informativnih oddaj ljubljanske televizije.

H. J.

IZŠLO PRI MLADINSKI KNJIGI

Odlomek je iz pravljice **Cvetko-sedemcvetka** Vladimira Petroviča Katajeva, ki jo je ilustriral Matjaž Schmidt in je pred kratkim izšla v zbirki Čebelica pri založbi Mladinska knjiga. Zbirka Čebelica je namenjena najmlajšim bralcem, tistim, ki so se že pomerili s črkami. Hkrati s Cvetko-sedemcvetko so v knjigarnah dobili še dve podobni knjižici. Zgodbo o neuspeli živalski zaroti proti ljudem je napisal Gvido Tartalja in nosi naslov **Mačji kašelj**. Ilustrirala in opremila jo je Marjeta Cvetko. Tretjo knjižico, zabavno zgodbo **Tiček Matiček** pa je napisala Mira Mihelič in ilustrirala Marička Koren. Pripoveduje o dogodivščinah mladega kosa, ki je vzletel šele, ko se je znašel pred požrešnim mačkom. Naslovna stran te knjižice izgleda takole:

Živela je deklica Ženja. Nekoč jo je poslala mama v pekarno kupit preste. Ženja je kupila sedem prest: dve s kumino — za očka, dve makovi — za mamo, dve s sladkorjem posuti — zase, in eno svetlo zapečeno prestico — za bratca Pavleka. Vzela je Ženja sedem prest in se odpravila. Hodila je in prodajala zija na levo in na desno, prebirala napise in štela vrane.

MRAČNA POT

Skozi gozd vodi pot, po kateri pogosto hodim, po kateri se zlijeta v eno tegoba in radost.

Nad njo se prepletajo veje hrastov in smrek ter mečejo svoje sence. Sonce jo le redko obsije, zato je mračna in tiha in človeka je strah, ko se zave njenega molka.

Ko že dolgo hodiš po njej, ko postaneš utrujen in bi jo rad za trenutek zapustil,

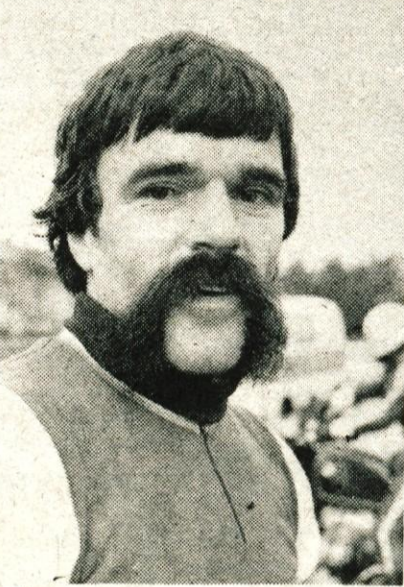
rad bi bil srečen in užival med ljudmi, šele tedaj občutiš, da si ujet v njeno mrežo in da te noče izpustiti, dokler se ne zaveš, da za svoj obstoj se boš moral boriti.

Mira Remic, 1. c ESS Kranj

NAGRADNA UGANKA

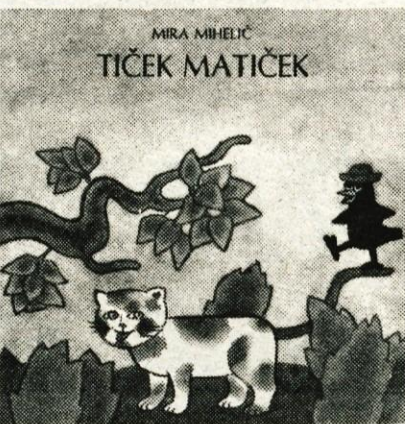
Poznate gorenjske športnike?

Jeli Jelovčan je bila smučarska tekačica, ki je v zadnji nagradni uganki nekaterim delala preglavice. No, večina odgovorov — spet smo jih dobili zelo veliko — je bilo pravih. Serija Glasovih značk pa je tokrat pripadla Romani Aljančič iz Senčurja, Rožna ulica 3.

Danes objavljamo fotografijo kolesarja. Doma je iz Škofje Loke in sodi med »stare mačke«. Dolga leta je bil član ljubljanskega Roga, zdaj pa je kapetan ekipe Sava. Ljubitelji kolesarstva ga ne poznajo samo po brkih, ampak tudi po vrsti odličnih rezultatov, ki jih je dosegel za svoj klub in jugoslovanske barve.

Odgovore na vprašanje, kdo je kolesar na fotografiji, pošljite do 10. novembra na naslov: ČP Glas Kranj, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 — nagradna uganka. Izžrebanca čaka zlata, srebrna in bronasta Glasova značka.

Medtem pa se je pritihtapil od zadaj neznan psiček in pojedel preste kar po vrsti: najprej očkovi preste — s kumino, potem obe mami — z makom, potem Ženjini — s sladkorjem... Ženja je začutila, da so postale preste nekam preveč lahke. Obrnila se je, a je bilo že prepozno. Vrvice, na kateri so bile obešene, je bingljala prazna, psiček pa je ravno požiral svetlo zapečeno Pavlekovino presto in se oblikoval.

ZAPISALI SO SE V ZGODOVINO

Edvard Rusjan

Edvard Rusjan sodi med peščico drznih letalskih pionirjev, ki so pri nas začeli naskakovati in osvajat ali nebo ter žrtvovali tudi življenje za razvoj letalstva.

Rodil se je 6. junija 1886 v Trstu. Bil je drugi sin, dva leti mlajši od Jožeta, ki mu je kasneje tudi pomagal pri delu. Ko je bil star dvanajst let, se je družina najprej preselila v Renče, nato pa v Gorico. Tu je Edvard meščansko in večerno trgovsko šolo.

Fant je bil otrok svojega časa; bil je prizadeven in navdušen za vse novo. Kadar je mogel, je tičal pri prijatelju v mehanični delavnici, gledal, kako popravljajo kolesa in montirajo motorje. Kmalu se je tako ogrel za mehaniko, da je želel postati strojni inženir, toda njegov oče ni hotel nič slišati o nadaljnjem šolanju.

Prišel je čas, ki se je mladi Edvard navdušil za šport, predvsem za kolesarstvo. Kot član slovenskega kolesarskega društva Gorica je dosegel vidne uspehe na velikih dirkah z lahkim dirkalnim kolesom, ki ga je sam sestavil.

Nekaj let kasneje je svet zajela nova senzacija. Človek se je začel dvigati pod oblake in se zaganjati proti soncu. Rusjan je prvič slišal o letalskih uspehih 1907. leta, ko je bil star enainvajset let. Želja po zračnih višavah ga je prevzela. Po delu je ostajal v očetovi delavnici, iz časopisov prerisaval slike letal, razmišljal in sanjaril.

Rusjan se je najprej lotil modelarstva. Iz bambusovine in papirja je napravil dva modela biplana in monoplane ter na njih preučeval mehanično sestavo, delovanje krmil in tajnost ravnotežja. Odločil se je za monoplan in izdelal maketo v naravni velikosti iz lesa, lepenke in papirja. Izredno pomemben za Rusjana je bil veliki letalski miting v Bresciji 1909. leta, na katerem se je seznanil z Anzanimem, ki je izdeloval najboljše letalske motorje.

Iz Brescije se je vrnil z motorjem in zvrhano mero vtisov in načrtov. Brž je začel graditi prvo letalo, ki je bilo nared sredi novembra. Krstili so ga za Edo I. Na zunaj je bilo podobno biplanu Farmanovega tipa, pridobilo pa je več izboljšav in izvirnih Rusjanovih domislic. Nosilna površina letala je merila okrog 30 kvadratnih metrov, teža brez pilota pa so cenili na 250 kilogramov.

Z bratom Jožetom sta ga spravila na Male Rojce. Edvard je stalno tičal pri njem. Kadar je bilo lepo vreme, je letalo izvlačil iz lope in se vadil na njem — najprej samo na zemlji. V zrak se je dvigal previdno s kratkimi skoki, ki jih je polagoma daljšal. Za 29. novembra 1909 je napovedal prvi polet. Letalo se je dvignilo dvajset metrov visoko in letelo v ravni črti okoli pol kilometra daleč. To je bil prvi Rusjanov vzlet, ki ga lahko imamo za začetek slovenskega letalstva.

Čez teden dni se je letalo raztresilo ob vozu na cesti. Na srečo motor ni bil poškodovan in Edvard je bil spet sredi novih načrtov. Z bratom sta v dobrem mesecu dokončala novo letalo, Edo II. Po številnih poskusih se je dvignilo dvajset metrov visoko in preletelo dober kilometer poti. Vendar je bil motor prešibak za večje razdalje. Edvard se je obrnil na Mihajla Merčepa v Zagrebu, o katerem je slišal, da je bogat in navdušen za letalstvo.

Skupaj sta odšla na mednarodno razstavo v Pariz in kupila močnejši motor. Rusjan se je preseil v Zagreb in tamkaj gradil novo letalo. Krščeno je bilo 13. novembra 1910. Poletelo je 30 metrov visoko in pet kilometrov daleč. Prvi javni miting je Edvard priredil 10. decembra in Zagrebčane tako navdušil, da se je odločil za turnejo po Balkanu, najprej je nameraval nastopiti v Beogradu.

Miting je bil napovedan za nedeljo, 8. januarja 1911. Ker je tedaj na Banjici ležal sneg in je divjala košava, poleta ni bilo mogoče tvegati. Drugi dan je veter nekoliko popustil in Rusjan je kljub svarilom sklenil poleteti. V močnem sunku pa so krila nenadoma vztrepotala in zaplahutala. Letalo je omahnilo in strmoglavilo...

V Beogradu so priredili viličasten pogreb. Tako so Srbi tedaj pokopavali samo svoje največje heroje.

Slovenci smo nanj lahko ponosni. S svojim delom, pogumom in žrtvijo je postal naš sodobni Ikar, saj je s krvjo popisal prvo stran v zgodovini našega letalstva.

Postala bom ob grobu

Bila sem pri babici. Odločila sem se, da grem v gozd po kostanj. Z menoj je šla tudi babica. Hodili sva po gozdu. Zagledala sem lesen križ. Babica mi je pripovedovala:

»Bilo je pozimi. Snega je bilo veliko. Naša vas je bila obkoljena. Skozi okno smo videli le belo planjavo. Naenkrat je zapokala puška. Potem je vse utihnilo.

Ko so Nemci odšli, smo našli partizana, ki je na poti proti domu obležal mrtev.

Kar tam smo ga pokopali. Bliža se 1. november. Želim k babici, da bi odhiteli na partizanov grob. Prižgala mu bom svečke.

Tanja Rant, 5. a r. osn. šole heroja Grajerja, Tržič

V sredo v pionirsko knjižnico

V sredo, 5. novembra, bo ob 17. uri v pionirski knjižnici v Kranju srečanje z urednico poljudnoznanstvene zbirke Pelikan Drago Tarman. Pelikanove knjižice odkrivajo mladim velike in majhne skrivnosti narave, tehnike, znanosti, kulture in umetnosti. Na srečanju bo sodeloval tudi Anton Polenc, biolog, ki je v to zbirko prispeval že nekaj knjižic: Potok in travnik, V gozdu, Korak v morje. Srečanje je namenjeno predvsem petošolcem in šestšolcem.

WACE

KER KAVE NI...

SEM KUPIL ŽVEČILNE...

....PREDEN JIH ZMANJKA !!

RADIJSKI SPORED

SOBOTA, 1. NOV.

Prvi program
4.30 Jutranji program - 8.08 Sopeh krizantem na grobu talcev - 8.40 Skladbe za mlade - 9.05 Laha glasba v molu - 10.05 Requiem za talca - 10.30 Dragotina in spodbude v reki življenja - 11.00 Pesem jeseni - 12.10 Lepe

ladije - 12.30 Spomni se - 13.10 Obvestila in lahka glasba - 13.30 Spomini na Francotovo - 14.05 Koncert za besedo - 14.25 Iz opusa skladatelja Marijana Vodopivca - 15.00 Informativna oddaja (prenaša tudi II. program) - 15.15 Z našimi opernimi solisti - 16.00 »Užička 15« - 16.20 Iz arhiva popularne komorne glasbe - 17.05 Utrip bolečine - 18.00 Duša Počakaj: Tri meditacije - 18.40 Iz partiturorekestra Mantovani - 19.00 Radijski dnevnik (prenaša tudi II. program) - 19.30 Obvestila in lahka glasba - 19.35 Mladi mostovi - 20.00 Nekoga moraš imeti rad - pesmi svobodnih oblik slovenskih avtorjev - 20.40 Razpoložljiva instrumentalna glasba - 21.30 Oddaja za naše mešence - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Jazz v komornem studiu - »Pravi pogreb« - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Sobota na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Mauthausenska balada - 13.35 Glasba iz Latinske Amerike - 14.00 Srečanja republik in pokraja - 15.00 Informativna oddaja - 15.15 Zvoki velikih orkestror - 16.00 Naš podlistek - 16.15 Mikrofon za Majdo Šepetovo - 16.40 Glasbeni časopis - 17.35 Pol ure za člane - 18.05 Laha glasba - jugoslovanskih avtorjev - 18.35 List za listom pada - 19.30 Sobotna stereoramba - 21.15 Mala nočna glasba - 21.45 Mael in pesem - 22.30 Z orkestrom Carmen Dragon - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

NEDELJA, 2. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.07 Radijska igra za otroke - 8.44 Glasbe za mladino - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00 Pogovor s poslušalci - 11.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.10 Obvestila in zabavna glasba - 13.20 Za kmetijski proizvajalce - 13.50 Pihalne godbe - 14.05 Humorna tega tedna - 14.25 S popevkami po Jugoslaviji - 15.10 Pri nas doma - 15.30 Nedeljska reportaža - 15.55 Listi iz notesa - 16.20 Gremo v kino - 17.05 Popularne operne melodije - 17.50 Radijska igra - 18.26 Na zgornji polici - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Glasbene razglednice - 20.00 V nedeljo zvečer - 22.20 Skupni program JRT - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Mozaik melodij in pesnih ritmov - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Nedelja na valu 202 - 13.00 V nedeljo se dobimo - sport, glasba in še kaj - 13.30 Pet pedi - 14.20 Iz roda v rod - 19.30 Stereorama - 20.30 Glasba iz starega gramofona - 21.30 Iz francoske diskoteke - 21.45 Radio Študent na našem valu - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PONEDELJEK, 3. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.25 Ringaraja - 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki revijski orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Na ljudsko temo - 18.25 Zvočni signali - 19.00 Radijski dnevnik - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Slovenija - 20.00 Kulturni globus - 20.10 Iz naše diskoteke - 21.05 Glasba velikana - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Popevke iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Za ljubitelje jazza

Drugi program
8.00 Ponedeljek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z evropskimi revijskimi in plesnimi orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Ponedeljkov križemkraj - 14.20 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Svet in mi - 16.10 Španske popevke - 16.40 Od ena do pet - 17.35 Iz partiturorekestra - 17.55 Filmski zasuk - 18.00 Pesmi svobodnih oblik - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Iz zakladnice jazza - Clifford Brown - 20.30 Popularnih dvajset - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

TOREK, 4. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Novo mesto - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V korak z mladimi - 15.00 Dogodki in odmevi - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Operne arije in monologi - 18.30 Amaterski zbori pred mikrofonom - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Bojana Adamića - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansambli JRT - 21.05 Radijska igra - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Tipke in godala - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 S popevkami po Jugoslaviji - 00.05 Nočni program

Drugi program
8.00 Torek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu

gramu - 13.05 Iz obdobja dixielanda - Al Hirt - Hi-fi dixielanda Kings - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu z orkestrom Jerry Wilton - 16.00 Pet minut humorja - 16.05 Popevke italijanskih avtorjev - 16.40 Spekter - 17.35 Iz partiturorekestra »Herbert Küster« - 17.50 Ljudje med seboj - 18.00 Danes vam izbiram - 18.40 Koncert v ritmu - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Torkov glasbeni magazin - 21.00 Misel in pesem - 21.45 Jazz na II. programu - 22.15 Rezervirano za disco - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

SREDA, 5. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.00 Dogodki in odmevi (prenaša tudi II. program) - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 »Loto vrtljak« - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Dve zborovski - v izvedbi Collegium musicum iz Beograda - 18.15 Naš gost - 18.30 Odskočna deska - Pianistka Breda Blazič - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Dobri znanci - 20.00 Koncert za besedo - Samota - 20.25 Prokofjev s slovenskimi solisti - 21.05 Mihail Glinka: Odlomki iz opere Ivan Susanin - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Jazz pred polnočjo - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Sreda na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z velikimi zabavnimi orkestri - 13.25 Znano in priljubljeno - 14.00 Pet minut humorja - 14.05 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu (majhni ansambli) - 16.00 Tokovi neuvrčenosti - 16.10 Pesmi Latinske Amerike - 16.30 Novice - Tehnika za vsakdanjo rabo - 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe - 17.35 Vprašanja telesne kulture - 17.40 Iz partiturorekestra RTV Ljubljana - 18.00 Z orkestri in solisti - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.30 Melodije po poti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

ČETRTEK, 6. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Mladina poje - Republiška revija Zagorje 1980 - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Znanje melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Enajsta šola - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - 14.40 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapele... - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Novo iz studia... - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampiča - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 21.45 Lepe melodije - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevk

jugoslovanskih avtorjev - 00.05 Nočni program - glasba

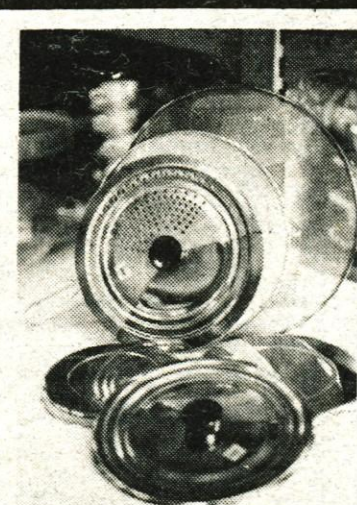
Drugi program
8.00 Četrtek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Vedri zvoki - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 14.20 Mehurčki - 14.30 Iz naših sporedov - 15.30 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana - 16.00 Tam ob ognju našem - 16.15 Francoske popevke - 16.45 Jazz - klub - Gost kluba: Stane Sušnik - 17.40 Iz partiturorekestra »Paul Mauriat« - 18.00 Danes vam izbiram - 18.40 Koncert v ritmu - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Rock v opoziciji - 20.50 10 minut z instrumentalno zasedbo - 21.00 Zavrtite, uganite - 22.00 S festivalov jazza - Mednarodni finski festival jazza v Poriju II. del - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PETEK, 7. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Glasbena pravljica - 8.43 Naši umetniki mladim poslušalcem - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.50 Človek in zdravje - 14.05 Edvard Grieg: »Iz Holbergovih časov« - suita za godala, op. 40 - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 15.35 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi: Odlomki iz oper Viktorja Parme - 18.30 S knjižnega trga - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 Ugani te, pa vam zaigramo... - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Petek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Jazz v komornem studiu - Jean-Christian Michel - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 14.20 Prometni leksikon - 14.30 Iz naših sporedov - 15.30 Glasbena medigra - 15.45 Vroč-hladno - 17.10 do 17.30 Odrasli tako, kako pa mi? - 17.35 Odmevi z gora - 17.45 Vodomet melodij - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Revijalne paralele - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

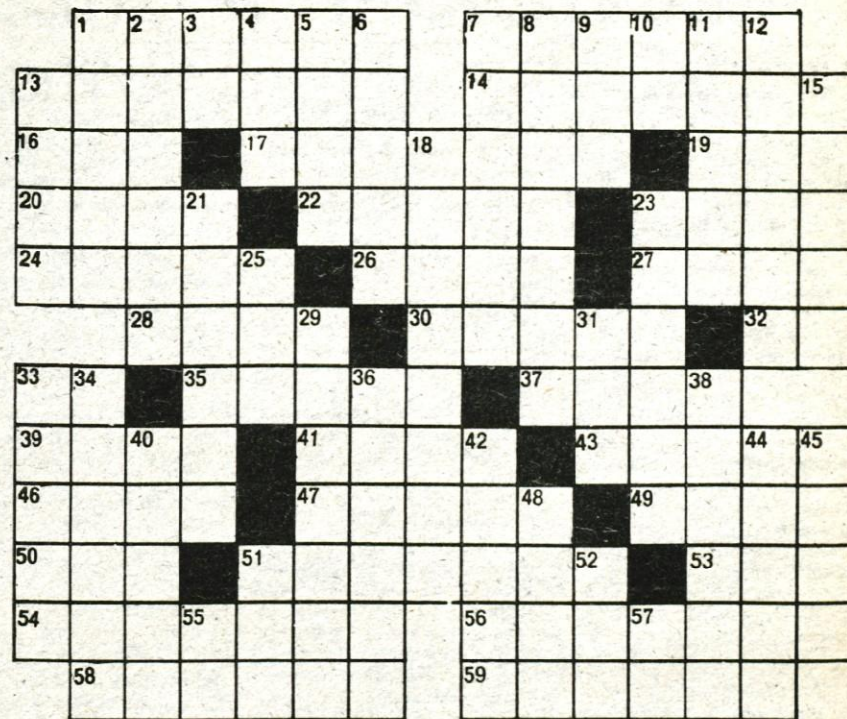
IZBRALI SO ZA VAS

V Murkinem ELGU v Leca smo videli zanimive pokrovke za luknjicami za puščanje sopare in zaščitne pokrovke za zadrževanje masčobe oziroma za varstvo pred nevarnim brizganjem segrete masti, ki pa obenem dopuščata izparevanje vode. Pa še zaščitne pokrove za električne plošče na stedičniku so spet dobili. Vse nerjaveča pločevina.

Cena: pokrovke za luknjicami od 87,85 do 194 din (tri velikosti) zaščitne pokrovke 79,05 in 92,85 din pokrovi za plošče od 81,55 do 94,10 din

NAGRADNA KRIŽANKA

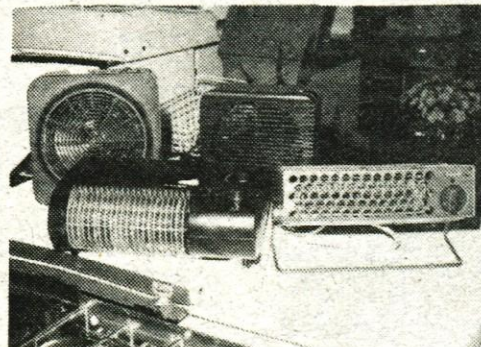
Vodoravno: 1. pokrivalo zgradbe, krov, 7. drama nemškega dramatika, nobelovca 1912, Gerharta Hauptmanna, 13. soigralec, sodelavec, 14. prekinitev, razveljavljenje zakonske zveze, 16. plesna figura pri červorki, 17. center, središče, 19. bolezensko ali strastno poželenje, 20. francoska pisateljica, prijateljica Chopina, George, 22. persona, človek posameznik, 23. nizozemsko ime za reko Meuse, ki teče iz Francije preko Belgije, 24. madžarska oblika imena za Anton, 26. prizadevanje, trudenje, 27. vrsta kitov, delfini, 28. latinsko ime za janež, 30. danski pisatelj in igralec (1874-1957), Larsen Johannes in norveška pisateljica (1873-1942), Nini Magdalene Roll, 32. eden, 33. Ciril Škerjanec, 35. ravno plovilo z malim ugrezom, tudi prezgodnji porod nedonošenčka, 37. francoski pisatelj »Arianes«, Claude, 39. nekdanja starosumerska prestolnica v južni Babiloniji, zdaj Varka, 41. visok plemič, arabski knez, oblastnih emirata, 43. latinski izraz za duša, duh, 46. posledica ranitve, 47. jugoslovanski politik, organizator NOB v BiH, narodni heroj, Djuro, 49. sršenar, 50. kratica za inženier, inženir, 51. črnogorsko mesto v dolini Tare, 53. kratica za teroristično tajno zvezo v ZDA Ku-Klux-Klan, 54. eno izmed gesel francoske revolucije, enakost, 56. valjasti mesni izdelek s špilo povezanimi koncema, 58. vulkan in najvišji vrh v Turčiji v Armenskem višavju, 59. japonsko pristanišče na severu otoka Honšu.

Navpično: 1. vrag, hudič, 2. ob Soči globoko zajedena dolina v osrčje Julijcev, 3. skrajni konec polotoka, 4. v filozofiji bivanje, bit, bistvo, stvar, 5. v grški mitologiji ljubica Leandra, 6. zapor ječa, 7. besednik, glasnik ljudstva, v starem Rimu načelnik mestnega okraja, tribusa, 8. zimsko jabolko z rumenkastim, krhkim in sočnim mesom, 9. muslimansko žensko ime, Azemina, 10. rimsko število 55, 11. slovenski gledališki igralec (1896-1965), Ivan, tudi vladarski naslov, 12. zdravišiliš kraj med Trojanami in Zagorjem, 13. krmilni in industrijski poljski proizvod, 15. norveški slovničar in pesnik, Ivar Andreas, 18. ima jo tisti, kogar zgaga dere, 21. država med Srednjo Evropo in Skandinavijo, 23. španski pisatelj in slikar (1887-1955), José Villa, 25. kratica za Lesno industrijsko podjetje, 29. slepost, 31. število en, 33. francoska fizika, nobelovca 1903, žena Marie še 1911 za kemijo, 34. ovira, ki jo fantje iz dekletove vasi postavijo čez pot, dokler ženin ne plača odkupnine za nevesto, 36. predmet, navadno obesek, ki naj bi odvrčal demone, nesreče ali nevarnosti, 38. delavec v tiskarstvu, 40. zagrebški pevec, Miro, 42. reka v Srbiji, levi pritok Ibra in kraj ob izlivu reke v Ibar, 44. moda zelo dolgih oblačil, zlasti kril, 45. Noetova barka, 48. pogovorni izraz za rilec, 51. ustanovitelj perzijske države, znameniti vojskovodja, 52. kratica za nominativ, imenovalnik, 55. znak za element lantan, 57. Brane Oblak.

Rešitve pošljite do srede, 5. novembra, do 10. ure, na naslov: Glas Kranj, Moše Pijadejeva 1, z oznako Nagradna križanka. 1. nagrada 150 dinarjev, 2. nagrada 120 din, 3. nagrada 100 din.

Rešitev nagradne križanke z dne 24. oktobra: 1. kockar, 7. kontra, 13. vratnik, 15. Ojstrah, 16. Altan, 17. Arg, 19. Lipz, 20. KIH, 21. Astarta, 24. Lil, 25. čep, 27. Talia, 28. ajd, 29. resor, 31. zmene, 33. list, 34. t, 35. Linz, 37. manta, 38. Ork, 40. bojar, 42. ime, 43. robnica, 46. Eva, 47. re, 48. utor, 49. test, 51. EK, 52. element, 54. analiza, 56. namera, 57. ananas.

Prejeli smo 99 rešitev. Iztrebani so bili: 1. nagrado (150 din) prejme Mihelič Rezka, Gubčeva 4, 64000 Kranj, 2. nagrado (120 din) prejme Lojzka Baudek, Planina 25, 64000 Kranj, 3. nagrado (100 din) prejme Marica Bolničar, Groharjevo naselje 8, 64220 Škofja Loka. Nagrade bomo poslali po pošti.

V Murkini MODI v Radovljici smo poslali ta dragoceno primerek pravega lisičjega krzna. Del garderobe, ki nikoli ne pride iz mode. Topel, mehak, udoben... Za velikosti 40 in 42 so na voljo.

Cena: 34.128,50

Pri Rašici so spletili to jopico preprostejša a modnega kroja, dobe se pa na oddelku ženske trikotarje pri Kokri v GLOBUSU. Iz mešanice volne in sintetike so, dobe se pa v črni, temno modri, bordo in petrolej barvi. Zelo primerne tudi za močnejše postavne! Na voljo so velikosti od 38 do 48.

Cena: 604 din

RADIO TRIGLAV JESENICE

UKW-FM področje za radovljiško občino 87,7 megaherza - Gornjesavska dolina 102,8 megaherza - Jesenice in okolica 100,6 megaherza

redni val 1495 KHz

Petek:

16.03 Lokalna poročila - obvestila - 16.30 Kulturna oddaja - Morda vas bo zanimalo - Kaj je novega v produkciji kaset in plošč RTV Ljubljana

Sobota:

16.03 Lokalna poročila - obvestila - 16.30 Kam danes in jutri - Jugoton vam predstavlja - Morda vas bo zanimalo

Nedelja:

11.03 Mi pa nismo se uklonili - Koledar važnejših dogodkov iz preteklosti - Reklama - Nedeljska kronika -

obvestila - 12.00 Čestitke - Morda vas bo zanimalo

Ponedeljek:

16.03 Lokalna poročila - obvestila - 16.30 Ponedeljkov športni pregled - Morda vas bo zanimalo - Minute z narodnimi pesmimi

Torek:

16.03 Lokalna poročila - Obvestila - 16.30 Oddaja za mlade - Morda vas bo zanimalo

Sreda:

16.03 Lokalna poročila - Obvestila - 16.30 Oddaja za mlade - morda vas bo zanimalo

Četrtek:

16.03 Lokalna poročila - Obvestila - 16.30 Naš obzornik - Morda vas bo zanimalo - Po domače za vas

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 1. XI.

8.00 Poročila - 8.05 Zbis - Ela Peroci: Ankinde risbe - 8.20 Minigodi v glasbeni deželi - 8.30 Dimnikarček se potepa po svetu - 8.40 Zadnja dirka, otroška nadaljevalna TV Beograd - 9.10 Poletavček, otroška oddaja TV Beograd - 9.40 A. Haley: Korenine - naslednje generacije, TV nadaljevalna - 11.10 V izjemnih okoliščinah, izobraževalna serija - 11.35 Po sledih napredka - 12.05 Ljudje in zemlja, ponovitev - 13.05 Poročila (do 13.10) - 17.05 Poročila - 17.10 Črni Jack, mladinski angleški film - 18.55 Naš kraj - 19.10 Zlata ptica - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, TV nadaljevalna - 20.50 Pozdravite lastovke, češki film - 22.20 TV kažipot - 22.40 Poročila

V angleškem mladinskem filmu **Črni Jack** bomo spoznali dečka in njegovega odraslega prijatelja, ki ljudem dela same sitnosti. Nekega dne ga primejo in obesijo, vendar po naključju ostane živ. Stari razbojnik ukrade dečka. Zaideta v številne pustolovščine, ki jih razumni fant skuša rešiti v prid pravici.

Pozdravite lastovke je češki film, ki ga je posle režiser Jaromil Jireš. V njem je prikazal zadnjih devetdeset dni življenja dvajsetletnega dekleta. Maruška je bila borka že na začetku upora proti Nemcem. V koncentracijskem taborišču piše dnevnik, v katerem se spominja svojih otroških let, doma, staršev, prve ljubezni pa tudi ilegalnega dela. Zasljevanj in gestapovskega sojenja. Prav to ji daje moči, da pogumno prenaša zadnje dneve, čeprav ve, da se ji smrt neizbežno bliža.

Oddajniki II. TV mreže:

13.25 Nogomet OFK Beograd - Hajduk, prenos (do 15.20) - 15.55 Poročila - 16.00 TV koledar - 16.10 Od zvonca do zvonca, otroška oddaja - 17.10 Košarka Zadar - Jugoplasti-

ka, prenos - 18.45 Kabaret - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Beograjski jazz festival, prenos - 21.30 Včeraj, danes, jutri - 21.40 Portreti - 22.10 Športna sobota (do 22.30)

TV Zagreb - I. program:

9.50 TV v šoli: Umetnost, Risanka, TV izbor, Zadnje minute - 11.15 TV v šoli: TV koledar, Znanost in mi - 12.25 Varnost v prometu, izobraževalna oddaja (do 12.55) - od 12.55 do 19.30 isto kot na odd. II. TV mreže - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zgodba o Alu Jolsonu, ameriški film - 22.10 TV dnevnik - 22.25 Za konec tedna

NEDELJA, 2. XI.

8.15 Poročila - 8.20 Za nedeljsko dobro jutro: Srečanje oktetov, 2. del - 8.50 Čebelica Maja - 9.15 Beli kamen, švedska otroška serija - 9.45 Razgaljeni Everest, dokumentarni film - 10.40 D. Marković: Vrnitev odpisanih, TV nadaljevalna - 11.35 TV kažipot - 11.55 Mozaik - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Jugoslavija, dober dan - 13.35 Poročila (do 13.40) - 15.20 Opatija 80 - 17.00 Poročila - 17.05 Zelena zima sredi južnega Pacifika, dokumentarna oddaja - 17.35 Športna poročila - 17.40 Nikoli nisem prepeval svojemu očetu, ameriški film - 19.10 Risanka - 19.24 TV nocoj - 19.24 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 T. Partljič: Ščuke pa ni, ščuke pa ne, TV nadaljevalna - 21.00 Unesco - za boljši svet, dokumentarna oddaja - 21.30 V znamenju - 22.00 Zabavno glasbena oddaja - 22.15 Športni pregled

Videli smo že veliko dobrih švedskih oddaj za otroke, ki so nas presenečale zaradi svoje neposrednosti, nezlaganosti in preprostosti. Te odlike vsebuje tudi nadaljevalna **Beli kamen**.

Ameriški film **Nikoli nisem prepeval svojemu očetu** je posnet po igri Roberta Andersona in predstavlja dramo človeka, ki se mora pri štiridesetih še vedno podrežati očetu volji. Melvin Douglas in Gene Hackman sta v vlogah očeta in sina resnično ganljiva.

Oddajniki II. TV mreže:

8.45 Test - 9.00 Oddaja za JLA (do 12.00) - 15.55 Test - 16.10 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Čarobna Antarktika, dokumentarni film - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Prepovedane igre, francoski film (do 22.35)

TV Zagreb - I. program:

9.50 Poročila - 10.00 Otroška oddaja - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Jugoslavija, dober dan - 13.40 Gledalci in TV - 14.10 Trije mušketirji, film - 16.10 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Ščuke pa ni, ščuke pa ne - 21.00 Slike iz Vojvodine - 21.40 TV dnevnik - 22.00 Zabavno glasbena oddaja - 22.15 Športni pregled

PONEDELJEK, 3. XI.

8.45 TV v šoli: TV koledar, Mesto se širi, Slavko Janevski, F. Alfirevič: Boka, - 10.00 TV v šoli: Materinska, Risanka, Zemljepis, Zgodba, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 11.55) - 14.55 TV v šoli: ponovitev (do 16.00) - 17.10 Poročila - 17.15 Vrtec na obisku: Civ, civ, še dolgo bom živ, 2. del - 17.30 Odločite se, oddaja iz cikla Delaj z glavo - 18.00 Delegatski vodnik: Delegatski sistem v TOZD - 18.20 Jezik v javni rabi: Izbiranje besed - 18.30 Obzornik - 18.40 Pop godba na najvišji ravni - 19.10 Risanka - 19.24 TV nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Drago Jančar: Nenavadni dogodki v kotu ali morebitna vrnitev in ponovno izginotje Jožeta Dremlja - 21.10 Kulturne diagonale - 21.50 V znamenju - 22.05 Mozaik kratkega filma: Ni daleč, jugoslovanski film

Avtor izvirne TV drame **Nenavadni dogodki v kotu ali morebitna vrnitev in ponovno izginotje Jožeta Dremlja** je uveljavljeni prozaist Drago Jančar. Sam jo imenuje »ljudska groteska«, pod to opredelivijo in pod zgodbo o prišleku, ki je vzmernil prebivalce v kotu, pa se odkriva nevsakdanja, rahlo groteskna izbrisana podoba robate in nasilne miselnosti, v kakršno se zapirajo prebivalci majhnega hribovskega kraja.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Medvedek Uhec - 18.00 Otroci pojejo - 18.15 Ljudje pripovedujejo: Zdravkova črpalka - 18.45 Glasbena medigra - 18.50 Športna oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Jovanka Jorgačević: Interesi, TV drama - 20.55 Glasbeni trenutek - 21.00 Panorama - 21.45 TV dnevnik - 22.00 Glasbena oddaja (do 22.30)

TV Zagreb - I. program:

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Medvedek Uhec - 18.00 Otroci pojejo - 18.15 Zaščitena narava SRH: Kopački rit - 18.35 Ob Krkih slapovih, izobraževalna oddaja - 18.45 Mladi upi, mladinska oddaja - od 19.30 naprej isto kot na odd. II. TV mreže

TOREK, 4. XI.

9.00 TV v šoli: TV koledar, O vodi, Poštni nabiralnik, Dnevnik 10 - 10.00 TV v šoli: Prirodopis, Risanka, Književnost in jezik, Zgodba, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 11.55) - 16.10 Šolska TV: Nevidni svet, Vulkani, Živa bitja so odvisna drug od drugega - 17.10 Poročila - 17.15 Dimnikarček se potepa po svetu - 17.25 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: Tanec, 5. del - 17.55 Pisani svet: Šentviška gora - 18.25 Obzornik - 18.35 Obramba in samozaščita - 19.05 Risanka - 19.24 TV nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Vzponi in zatikanja: Dovolj hrane na lastni zemlji - 20.55 B. Ibanc: Trsje in blato, španska TV nadaljevalna - 21.50 V znamenju - 22.05 Iz baletnega arhiva naše TV hiše

Nocoj si bomo ogledali prvi del španske nadaljevalke v šestih delih **Trsje in blato**, posnete po delu Blasca Ibaneza, zagrozenega borca za republikanska načela. Pisal je v glavnem realistične, socialne, protiklerikalne romane ter slikal življenje izselencev v Ameriki, usode umetnikov in podobno. V romanu Trsje in blato prikaže težko življenje ribičev in pridelovalcev riža v pokrajini Valencija.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Palčki nimajo

pojma - 18.15 Književni klub - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Večer z Jacquesom Chancelom, 1. del - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Prve sledi, dokumentarna serija - 22.10 Poesija: Dane Zajc, oddaja TV Ljubljana (do 22.30)

TV Zagreb - I. program:

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Palčki nimajo pojma - 18.15 Književni klub - 18.45 Dnevnik 10 - 19.00 Kulturni pregled - 19.30 TV dnevnik - 20.00 V središču - 20.55 Azil, poljski film - 22.30 TV dnevnik

SREDA, 5. XI.

9.20 TV v šoli: TV koledar, Za učitelje, Razvoj življenja - 10.00 TV v šoli: Izobraževalni film, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba (do 11.20) - 17.25 Poročila - 17.30 Z besedo in sliko: F. Forstnerič: Jabolko - 17.45 Rubens, kulturno dokumentarna serija - 18.10 Primorska poje, 2. del - 18.40 Obzornik - 18.55 Ne prezrite - 19.10 Risanka - 19.24 TV nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Film tedna: Diskretni šarm buržoazije, francoski film - 21.40 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 21.45 V znamenju - 22.00 625

Glavni junaki francoskega filma **Diskretni šarm buržoazije** so ambasador neke južnoameriške države in zakonska para, s pomočjo katerih ambasador prekupejuje z mamil. Njihov glavni življenjski cilj so skupna kosila in večerje. Vendar pa srečanja kar naprej nekdo moti: zdaj v hišo slučajno pridvi terorist, drugič se znajde oficir, ki vodi manevre, pride celo policija. Njihovo zadnje srečanje je prekinjeno z vdorom teroristov, ki celo družbo pobijejo. Režiser Louis

Bunuel pravi, da je buržoazija sloj, ki vsebuje nekaj šarma, a je hkrati nujno zlo. Vendar pa prizore v filmu niza kot v napeti kriminalki, sicer humorom, tako da gledalec dobi občutek, da gre za splet različnih sanj, ki s stvarnostjo nimajo nič skupnega.

Oddajniki II. TV mreže:

15.55 Hokej Medveščak: Partizan, prenos II. tretjine slovenski komentar - 17.45 Lutkovna predstava - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna sredi - 22.15 TV dnevnik - 22.30 Dokumentarni film (do 22.55)

TV Zagreb - I. program:

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Lutkovna predstava - 18.15 Dokumentarni film - 19.30 TV dnevnik - od 20.00 naprej isto kot na odd. II. TV mreže

ČETRTEK, 6. XI.

9.00 TV v šoli: TV koledar, Barje, Mehkužci, Obično tržnico - 10.00 TV v šoli: Kemija, Risanka, Biologija, Predšolska vzgoja, Zadnje minute (do 11.40) - 16.05 Šolska TV: Nevidni svet, Vulkan, Živa bitja so odvisna drug od drugega - 17.05 Poročila - 17.10 Kristalni steber, kanadski dokumentarni film - 17.25 Kruta Gora Jannu, češki dokumentarni film - 17.55 Zadnja dirka, otroška serija TV Beograd - 18.25 Obzornik - 18.35 Nasilne vselitve, dokumentarna oddaja - 19.05 Risanka - 19.22 TV nocoj - 19.24 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 V živo - 21.35 V znamenju - 21.50 Glasbeni magazin

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Ptičje strašilo, otroška nadaljevalna - 18.15 Nuklearna revolucija, izobraževalna oddaja - 18.45 Evrolog - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Ostanite pri televizorju - 22.55 Včeraj, danes, jutri (do 23.00)

TV Zagreb - I. program:

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Ptičje strašilo - 18.15 Nuklearna revolucija - 18.45 Evrolog - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Paralele - 20.50 Drugi jaz, kviz - 21.50 TV dnevnik - 22.05 A. Dvorak: Koncert za violončelo

PETEK, 7. XI.

8.45 TV v šoli: TV koledar, Pravljica, Ruščina, Pes - človekov prijatelj, Prva pomoč - 10.00 TV v šoli: Angličina, Risanka, Zgodovina, Zgodba, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 11.55) - 14.55 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) - 17.00 Poročila - 17.05 Pravljice iz lutkarjevega vozička - 17.30 Družina Smola, madžarska risana serija - 17.55 Domači ansambli, Planšarijane Jeršinova - 18.25 Obzornik - 18.35 Zahod o združenem delu: Zaključni račun - 18.50 Varstvo pri delu: Nevarnost električnega toka - 19.05 Risanka - 19.30 TV nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kar bo pa bo, zabavno glasbena oddaja (za JRT) - 21.05 V znamenju - 21.30 Washington za zaprtimi vrati, ameriška nadaljevalna

Nova serija šestih nadaljevanj **Washington za zaprtimi vrati** je posneta po zajetnem romanu Johna Elichmana, bestsellerja iz leta 1977. Govori o resničnih dogodkih, vezanih na predvolilni boj, v katerem se pletejo politične spletke in zarote v krogih visoke družbe.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 Vaterspol Primorje: Würzburg, prenos - 18.00 Glasbena medigra - 18.15 Mladinska oddaja - 18.45 Jazz na ekranu: Ples orkester RTV Ljubljana - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Gollive slike, kulturna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.15 Človek in čas, dokumentarna serija - 21.55 Mili veliki človek, ameriški film (do 23.35)

TV Zagreb - I. program:

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Mladinska oddaja - 18.45 Jazz na ekranu - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kar bo pa bo, zabavno glasbena oddaja - 21.05 Serijski film - 21.30 TV dnevnik

NOVO V KINU

Boksar je nova inačica klasičnega dela, tokrat z dobitnikom oskarja Johnom Voightom in malim zezdnikom Rickyjem Schröderjem v glavnih vlogah. Pretresljiva zgodba pripoveduje o propadlem boksarskem asu, ki ga je zapustila žena in ki se ljubezni do sina vrne v ring, v najodločilnejši boj svojega življenja.

Podobne teme se je lotil tudi japonski režiser Shuji Tera-yama v filmu z naslovom **Boksar**, v katerem ob usodi ostarele boksarja prikaže željo malega človeka, da se prebije iz anonimnosti. Glavne junake je dobro prikazal, ni pa se mogel izogniti nekoliko preveliki dozi modre sentimentalnosti.

Film 3 klateži + 1 plavolaska prinaša 95 minut smeha na francoski način. Prikazuje tri male, nespretno kriminalce, ki jih policijski komisar brez tehtnega vzroka zapre. Tako spoznajo njegovo ženo, ki se jim nepričakovano pridruži...

Angleška kiminalka **Po kanalu do zlata** je posneta na osnovi podatkov o vdoru v trezorje neke banke v Nici. Zgodba torej temelji na resničnih dogodkih, seveda pa je po filmsko nekoliko »prilagojena«

KINO

KINO CENTER

31. oktobra angl. barv. erot. film MOŠKI IN POL ob 16., 18. in 20. uri
1. novembra angl. barv. erot. komedija MOŠKI IN POL ob 16., 18. in 20. uri
premiera angl. barv. krim. filma PO KANALU DO ZLATA ob 22. uri
2. novembra amer. barv. risani film NE-USTRAŠNI POPAJ ob 10. uri, angl. barv. erot. film MOŠKI IN POL ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. akcij. drame SAMPION ob 21. uri
3., 4. in 5. novembra angl. barv. krim. film PO KANALU DO ZLATA ob 16., 18. in 20. uri
6. novembra amer. barv. akcijski film SAMPION ob 16. uri, angl. barv. glasb. film FILMSKO GLEDALIŠČE: QUADROPHE-NIJA ob 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

31. oktobra amer. barv. akcij. film S.O.S. IZ BOEINGA 747 ob 16., 18. in 20. uri
1. novembra ital. barv. pust. film KARIBO S SEVERA ob 16. in 18. uri, amer. barv. west. film DIVJA HORDA ob 20. uri
2. novembra hong. barv. karate film ZMAJ UNIČUJE GNEZDO ob 14. in 18. uri, amer. barv. dokum. film TA AMERIKA ob 16. uri, premiera jap. barv. krim. filma BOKSAR ob 20. uri
3. in 4. novembra jap. barv. krim. film BOKSAR ob 16., 18. in 20. uri
5. novembra premiera domače barv. komedije AVANTURE BORIVOJA ŠURDILOVIČA ob 16., 18. in 20. uri
6. novembra amer. barv. dokum. film TA AMERIKA ob 16., 18. in 20. uri

KINO TRŽIČ

1. novembra hongk. barv. karate film ZMAJ UNIČUJE GNEZDO ob 16. uri, amer. barv. romant. film RAZKOŠJE V TRAVI ob 18. in 20. uri, premiera jap. krim. filma BOKSAR ob 22. uri
2. novembra ital. barv. pust. film KARIBO S SEVERA ob 15. uri, jap. barv. erot. krim. film CARSTVO STRASTI ob 17. in 19. uri, premiera angl. barv. krim. filma PO KANALU DO ZLATA ob 21. uri
3. novembra hong. barv. karate film ZMAJ UNIČUJE GNEZDO ob 17. uri, premiera amer. barv. akcij. film SAMPION ob 19. uri
4. novembra amer. barv. akcij. film SAMPION ob 17. in 19. uri
5. novembra amer. barv. dokument. film TA AMERIKA ob 17. in 19. uri
6. novembra premiera domače barv. komedije AVANTURE BORIVOJA ŠURDILOVIČA ob 17. in 19. uri

KAMNIK DOM

1. novembra amer. barv. akcij. film STARI WHISKY ob 16. in 18. uri, angl. barv. voh. film ZADEVA ODESSA ob 20. uri, premiera amer. barv. akc. drame SAMPION ob 22. uri
2. novembra amer. barv. akcij. film KASKADERJI ob 15. uri, amer. barv. akcij. film STARI WHISKY ob 17. in 19. uri, premiera franc. barv. krim. komedije 3 Klateži in 1 plavolaska ob 21. uri
3. novembra amer. barv. west. film DIVJA HORDA ob 17.30 in 20. uri
4. novembra amer. barv. dokum. film TA AMERIKA ob 18. in 20. uri
5. novembra amer. barv. romant. film RAZKOŠJE V TRAVI ob 18. in 20. uri
6. novembra ital. barv. pust. film KARIBO S SEVERA ob 18. in 20. uri

DUPLICA

1. novembra premiera franc. barv. krim. komedije 3 Klateži in 1 plavolaska ob 20. uri
2. novembra amer. barv. risani film NEUSTRAŠNI POPAJ ob 15. uri, amer. barv. film OČI LAURE MARS ob 17. in 19. uri
5. novembra jap. barv. krim. film BOKSAR ob 20. uri
6. novembra angl. barv. erot. komedija MOŠKI IN POL ob 20. uri

KOMENDA

31. oktobra amer. barv. akcij. drama SAMPION ob 19. uri
1. novembra amer. barv. akcij. film S.O.S. IZ BOEINGA 747 ob 17. uri, jap. barv. erot. drama CARSTVO STRASTI ob 19. uri

ČEŠNJICA

31. oktobra amer. barv. krim. film OČI LAURE MARS ob 20. uri
2. novembra domače barv. film - komedija AVANTURE BORIVOJA ŠURDILOVIČA ob 17. uri, ital. barv. erot. film SKRITI GREHI - JAVNE VRLINE ob 20. uri

KINO RADOVLJICA

31. oktobra ital. barv. glasb. film AMERIKA GROZNICA ob 20. uri
1. novembra jugosl. barv. film ZADNJA DIRKA ob 18. uri, ital. barv. film PRESAJA-NJE MOŠKOSTI ob 20. uri
2. novembra ital. barv. film PRESAJA-NJE MOŠKOSTI ob 18. uri, franc. barv. zabavni film V STRAHU SO HITRE NOGE ob 20. uri
3. novembra ital. barv. glasb. film AMERIKA GROZNICA ob 20. uri
4. novembra jugosl. barv. film ZADNJA DIRKA ob 20. uri
5. novembra ital. barv. film PRESAJA-NJE MOŠKOSTI ob 20. uri
6. novembra angl. barv. pust. film BAGDADSKI LOPOV ob 20. uri

KINO BLEJ

31. oktobra ital. barv. film KAČJE GNEZDO ob 20. uri

1. novembra hongk. barv. krim. pust. film LEZI STRELA SE ob 18. uri, ital. barv. film KAČJE GNEZDO ob 20. uri
2. novembra amer. barv. krim. film POLIJSKI PES ob 18. in 20. uri, amer. barv. film NEBO LAHKO POČAKA ob 20. uri
3. novembra franc. barv. zabav. film STRAHU SO HITRE NOGE ob 20. uri
4. novembra ital. barv. glasb. film AMERIKA GROZNICA ob 20. uri
5. novembra jugosl. barv. film ZADNJA DIRKA ob 20. uri

KINO BOHINJ - BOH. BISTRICA

1. novembra amer. barv. krim. film POLIJSKI PES ob 18. in 20. uri
2. novembra hongk. barv. krim. film LEZI STRELA SE ob 18. uri, ital. barv. film KAČJE GNEZDO ob 20. uri
6. novembra ital. barv. film PRESAJA-NJE MOŠKOSTI ob 20. uri

JESENICE RADIO

31. oktobra amer. glasb. film ZADNJA VALČEK ob 17. in 19. uri
1. in 2. novembra nem. erot. film MELODIJE ZA LJUBEZEN ob 17. in 19. uri

3. in 4. novembra jap. fant. film KAMIKAZE NA KOLESIH ob 17. in 19. uri
3. in 4. novembra jap. fant. film KAMIKAZE NA KOLESIH ob 17. in 19. uri
5. novembra amer. komedija CIRKUS I JERRYJEM ob 17. in 19. uri

JESENICE PLAVŽ

31. oktobra angl. film UGRABITEL ob 18. in 20. uri
1. in 2. novembra jap. film KAMIKAZE NA KOLESIH ob 18. in 20. uri
3. in 4. novembra nem. erot. film MELODIJE ZA LJUBEZEN ob 18. in 20. uri
6. novembra amer. film ZADNJA VALČEK ob 18. in 20. uri

KINO KRANJSKA GORA

1. novembra hongk. film ČLOVEK DYNAMO ob 20. uri
5. novembra jap. film KAMIKAZE NA KOLESIH ob 20. uri

KINO DOVJE

1. novembra jap. film DOKAZ ob 19.30
2. novembra hongk. film ČLOVEK DYNAMO ob 19.30

SKOFJA LOKA SORA

31. oktobra franc. film PLAVALNI ČU-TELI ob 18. in 20. uri
1. in 2. novembra amer. drama DOKTOR ŽIVAGO ob 16.30 in 20. uri

ZELEZNIKI OBZORJE

31. oktobra amer. film DOKTOR ŽIVAGO ob 20. uri
1. novembra franc. film PLAVALNI ČU-TELI ob 20. uri
2. novembra franc. film PLAVALNI ČU-TELI ob 18. uri, nem. film ZAPELJIVKA ob 20. uri

KAN?

KOMPAS JUGOSLAVIJA

V vseh naših poslovalnicah so vam na voljo sporedi potovanj za praznike ob Dnevu republike po domovini in tujini.

KOMPAS:

**JESEN – ZIMA – POMLAD
OB MORJU**

• Hoteli v Portorožu – Poreču – Vrsarju –
Rovinj – Medulinu – Rabcu – Malem
Lošnju – Opatiji – Dubrovniku

VSE LJUBITELJE SMUČANJA OBVEŠČAMO, DA JE NA
VOLJO SMUČARSKI PROGRAM 1980/81!

Vse vrste vozovnic za službena, strokovna in privatna po-
tovanja vam priskrbimo hitro in strokovno!

V Kompasovih poslovalnicah in
pri pooblaščenih agencijah je že
nekaj časa na voljo posebna bro-
tura (v barvah), v kateri je pred-
stavljena ponudba zimskih počit-
nic (pravzaprav od jeseni do
pomladi) ob morju. Skoraj vsi
hoteli imajo pokrit bazen z ogre-
vano vodo in druge rekreacijske
objekte. Sedemdeset aranžmaji
so vam na voljo v Portorožu,
Poreču, Vrsarju, Rovinju, Medu-
linu, Rabcu, Malem Lošnju,
Opatiji, Rabu, Dubrovniku in
Igalu. Vsi hoteli so A ali B kate-
gorije.

JESEN ZIMA POMLAD 1980&81

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

**NA MARTINOVANJE
V PREKMURJE –
8. NOVEMBRA**

Enodnevni izlet s posebnim zele-
nim vlakom prireja TTG iz Ljublja-
ne. Izletniki bodo obiskali Martijan-
ce, Bogojino, Filovce, Selo, v Morav-
skih toplicah pa bo pravo »martino-
vo kosilo« ob glasbeni spremljavi.
Informacije in prijave: TTG, Titova
40, Ljubljana, tel. 311-851.

**NARAVA – DIVJAD –
LOVSTVO**

Samo že danes, jutri in v nedeljo
si na Gospodarskem razstavišču v
Ljubljani lahko ogledate 2. slo-
vensko lovsko razstavo, celovito
podoba slovenskega lovstva, div-
jadi, narave, lovske trofeje in
orožja.

turistična agencija **globtour**

Informacije in prijave v poslovalnicah Maksimarket Ljubljana,
Trg revolucije 1, tel. 24-155, Gosposvetska 4, tel. 313-164, 313-230
Rent-a-car Maksimarket, tel. 27-223

I. Izlet

4.–8. 12. 1980 – obisk teniškega turnirja
DAVIS CUP v Pragi – avtobus

II. Strokovni sejmi in razstave

11.–14. 11. 1980 – PRAGA – PRAGOTHERM – z avtobusom
10.–12. 11. 1980 – München – ELECTRONICA – z avtobusom
18. 11. 1980 – MILANO – PLAST – enodnevno potovanje s posebnim
avtomobilom iz Ljubljane
18.–21. 11. 1980 – PARIZ – 24. mednarodna razstava embalaže in
trije živilski sejmi – z letalom iz Zagreba

III. 29. november – praznik republike

BLEJ – H. Krim
Kranjska gora – penzion Smolej
JEZERSKO – garni Planika
KOPER – H. Žusterna
PORTOROŽ – H. Bernardin, H. Slovenija
RAB – H. Istra
POREČ – H. Delfin, H. Parentium
ČATEŠKE toplice – H. Terme
MARJEŠKE toplice –
DOLENJSKE toplice – Zdraviliški dom
29. 11.–1. 12. 1980 – PO POTEH AVNOJA – z avtobusom
29. 11.–1. 12. 1980 – ZLATA PRAGA – z avtobusom
29. 11.–1. 12. 1980 – AZURNA OBALA – z avtobusom
29. 11.–1. 12. 1980 – BERLIN – z letalom
29. 11.–30. 11. 1980 – BEOGRAD – KRAGUJEVAC – letalo
29. 11.–1. 12. 1980 – BEOGRAD – Novi Sad – Baranja – avtobus
29. 11.–2. 12. 1980 – KAPRUN – smučanje

V NAŠIH POSLOVALNICAH ZAHTEVAJTE NAŠ PROGRAM
»SMUČANJE 80/81«.

Pripravili smo vam tudi jesenske programe izletov, ki so primerni za
zaključene skupine.

OŠ obveščamo, da imamo prosti termin za Beograd 6.–7. 12. 1980.

Informacije in prijave: poslovalnica Ljubljana – Gosposvetska 4
tel. 311-164, 313-230, – Maksimarket tel. 24-155

GLOBTOUR RENT-A-CAR: v Maksimarketu tel. 27-223

GLAS

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

Pod pokroviteljstvom TOZD VINO Kranj smo z
Kompasom, Kobilarno Lipica in hotelom
Maestozo pripravili za naše naročnike in bralce

»GORENJSKI NASKOK LIPICE«

14. in 15. novembra 1980

**KOMPASOV
»BELI
PROGRAM«**

Kranjska gora – Kanin –
Pampeago – Alleghe – Passo
Tonale – NEVEGAL – Passo
Pordoi – Avoriaz – Cham-
onix – Obertauern – Bad
Kleinkirchheim – Schoenlei-
ten – La Toussuire – Val
Senales

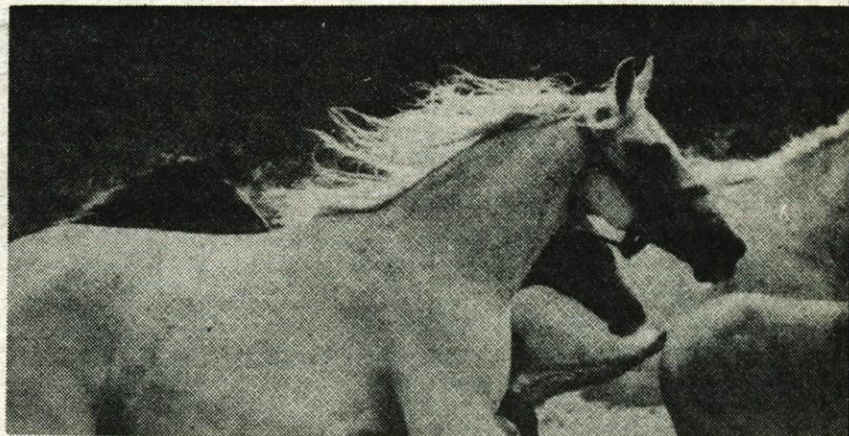
ZIMSKA IN POMLADANSKA
SMUKA 1981 – DOMA IN
V TUJINI

V Avstriji boste s Kompasom
lahko smučali na Obertauernu, v
Bad Kleinkirchheimu in Schoen-
leiten. Smučarski center Ober-
tauern leži na 1738 m nadmorske
višine, na prelazu Tauern med
Katschbergom in Dachsteinskimi
Alpami. Odlikujejo ga odlično
vzdrževana prostrana smučišča,
na katerih je več kot 25 sistemov
žičnic. Kompas je rezerviral
zmogljivosti v novem hotelu
Winter, ki leži ca. 20 metrov od
prve žičnice. Za 7 polnih penzio-
nov boste odšteli 5.950 din po ose-
bi, tedenska karta za žičnice velja
1.700 din, avtobusni prevoz pa
700 din. Cena celotnega aranžma-
ja je 8.350 din. Odhodi so: 17. in
24. januarja.

Zaradi bližine in izrednih smu-
čišč je mnogim našim smučarjem
dobro znan smučarski center Bad
Kleinkirchheim. Tam je Kompas
rezerviral apartmaje v idiličnem
naselju ST. Oswald. Vsak apart-
ma sestavljajo: dve spalnici,
kombinirana dnevna soba z dve-
mi ležišči, kuhinja, kopalnica in
WC. V naselju se nahaja bazen,
sauna in drugi prostori za šport
in zabavo. Cena apartmaja je
9.000 din (za 3, 4, 5 ali 6 oseb), va-
njo pa je vračunana uporaba
apartmaja, ogrevanje, neomejena
uporaba elektrike, posteljno peri-
lo, vsa kuhinjska oprema, kopa-
nje v bazenu, končno čiščenje
apartmaja in turistična taksa.
Cena smučarske karte za 7 dni je
650 SCH, za otroke od 6. do 15. le-
ta pa 450 SCH. Odhodi: 10., 17. in
24. januarja.

V Schoenleiten nad Baškim
jezerom je Kompas rezerviral
apartmaje v posebej sezidani tu-
ristični vasi, namenjeni smučar-
jem. Od smučišč so oddaljeni le
dobre 3 kilometre, v naselju pa je
na voljo bazen, savna, športni in
družbeni prostori, pa tudi velika
samopostrežna trgovina. Tudi za
ljubitelje smučarskega teka je po-
skrbljeno, saj je v neposredni
okolici urejene proge. Cena
apartmaja za 2 do 4 osebe je 6.000
dinarjev, za 4 do 7 oseb pa 7.000
dinarjev. Sistemi žičnic so last
hotelskih objektov, zato imajo
gosti v apartmajih brezplačno
karto za žičnice od ponedeljka do
petka. Odhodi: 10., 17., 24. in
31. januarja.

Podrobnejše informacije so
vam na voljo v Kompasovih
poslovalnicah, kjer lahko tudi
dobite barvni katalog Kompa-
sove smučarske ponudbe za
zimo 80/81.

»Naskok« se bo začel v petek,
14. novembra popoldne ob 15. uri,
ko bo izpred hotela Creina v
Kranju odpeljal avtobus proti
Ljubljani in tam pobral preostale
potnike. Že ob odhodu in na poti
proti Lipici smo udeležencem
izleta pripravili presenečenje, ki
naj zaenkrat ostaneta skrivnost.
Po namestitvi v hotelu Maestozo
v Lipici in večerji bo v prostorih
hotela družabni večer z našim
»ustnim časopisom«, na katerem
se boste seznanili z najnovejšimi
novicami z Gorenjske in
novinarjem tudi zastavili svoja
vprašanja. Tisti, ki jih zanima,
kako nastane časopis Glas, ver-
jetno ne bodo zamudili obliko-
vanja 1 strani Glasa za naslednjo
izdajo. Lahko bodo pomagali in
povprašali vse, kar jih zanima o
tehnični izdelavi časopisa. Dru-
žabni večer bomo popestrili z za-
bavnimi nagradnimi igrami, vsi
pa, ki jih bodo zasrbele pete, se
bodo lahko zavrteli ob zvokih
prijetne glasbe. Za najbolj ne-
ugnane pa bo odprt tudi nočni
bar.

Naslednji dan bo po zajtrku
ogled kobilarne in treninga lipi-
cancev. Udeleženci izleta bodo
lahko zaplavali v ogrevanem
hotelskem bazenu, jahali konje
(le tisti, ki znajo), otroci pa bodo
lahko zajahali ponije. Po kosilu
se bomo zapeljali v Bistro, kjer si
bomo ogledali Tehniški muzej
Slovenije. Prihod v Ljubljano
oziroma v Kranj bo približno ob
20. uri.

**Cena izleta
za naročnike
Glasa in njihove
najožje sorodnike
je 1.050 din.**

Cena za vse ostale je 1.200 din.
Za otroke do 10. leta starosti
stane izlet 850 din.

**Prijave sprejemajo do
7. novembra:**

Kompasove poslovalni-
ce na Jesenicah in v
Ljubljani

Alpetourovi poslovalnici
v Kranju in Radovljici

Ne prezrite zapisa v naslednji
številki Glasa, v katerem vam
bomo izdali še nekaj podrobnosti
o izletu ter predstavili pokro-
vitelja in ostale sodelujoče pri
izvedbi izleta.

ZA LJUBITELJE TENISA

Globtour je pripravil petdnevni
obisk teniškega turnirja za Da-
visov pokal v PRAGI. Izletniki si
bodo ogledali tudi nekaj zanimi-
vosti ob poti in seveda znamenit-
osti Prage. Vrhunec izleta bo se-
veda ogled zaključnega dela teni-
škega turnirja. Odhod je 4. de-
cembra, prijavitelj pa se lahko v
poslovalnicah Globtoura.

BLEJ

vabi
na praznovanje Dneva republike v
PRAGO

za 3 dni z avtobusom
CENA: 2.600 din

• bogat program • svečana večerja • ugodna cena

Informacije in prijave: Generalturist Bled

Komisija za podeljevanje Priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri predsedstvu Občinske konference SZDL Jesenice

RAZPISUJE ZA LETO 1981

ko praznujemo 40-letnico ustanovitve OF Slovenije 25 kolektivnih in posameznih

PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA,

ki bodo podeljena ob praznovanju 40-letnice ustanovitve OF Slovenije 27. aprila 1981.

Priznanje se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbeno-politične, kulturne in organizacijske dosežke pri realiziranju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov ter, da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju samoupravne organiziranosti temeljnih samoupravnih skupnosti,
- krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev Priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, OZD, posamezne organizacije in društva komisij za podeljevanje Priznanj OF pri predsedstvu Občinske konference SZDL Jesenice najkasneje do 20. decembra 1980.

Predlogi morajo poleg natančnega naslova, kratkega življenjepisa vsebovati tudi čimpolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel Priznanje OF.

KOVINOSERVIS Jesenice p. o.
Delavski svet delovne organizacije
razpisuje dela in naloge

RAČUNOVODJE (ni reelekcija)

- Pogoji:**
- dokončana višja ali srednja šola ustrezne smeri,
 - 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na enakih ali sorodnih delih,
 - da ima kandidat organizacijske in vodstvene sposobnosti in moralnopolitične vrline,
 - delavca se izbira za dobo 4 let

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po razpisu na naslov: KOVINOSERVIS, Jesenice, Prešernova c. 15 z oznako »za razpis«.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po zaključku razpisa.

Po statutu delovne organizacije
KOVINOSERVIS JESENICE p. o.
in sklepu delavskega sveta – razpisna komisija
razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DIREKTORJA DO (ni reelekcija)

Za opravljanje del in nalog individualnega poslovnega organa DO KOVINOSERVIS p. o. je lahko imenovan delavec, ki poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri,
- da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah,
- pasivno znanje vsaj enega tujega jezika,
- da je moralno-politično neoporečen,
- da ni bil kaznovan za kazniva dejanja naštet v 511. členu Zakona o združenem delu,
- da ima ustvarjalni odnos do uveljavljanja in uresničevanja samoupravljanja, da odgovorno gospodari z družbenimi sredstvi, spoštuje zakonitost in ima pravičen odnos do ljudi.

Za opravljanje razpisnih del in nalog bo delavec imenovan za štiri leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno v 15 dneh po objavi, v zaprti ovojnici s pripisom »ZA RAZPISNO KOMISIJO« na naslov:

KOVINOSERVIS JESENICE p. o., Jesenice, Prešernova 15.

Prijavljene kandidate bomo o imenovanju obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa Delavskega sveta.

TOKOS Tržič p. o. TRŽIČ

Komisija za delovna razmerja ponovno objavlja prosta dela in naloge:

1. ANALITIKA ZA GOSPODARJENJE
2. REFERENTA ZA VARSTVO PRI DELU
3. KLJUČAVNICARJA
4. STRUGARJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
- pod 2.: ing. varstva pri delu in 3 leta delovnih izkušenj
- pod 3. in 4.: da ima končano poklicno šolo ustrezne smeri in 1 do 3 leta delovnih izkušenj.

Za opravljanje del in nalog od 1. do 4. se sklone delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, OD po pravilniku.

Kandidati naj pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo na naslov: TOKOS Tržič p. o. Cankarjeva 9, 44200 Tržič – v 15 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

Škofja Loka

objavlja na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge v:

DO CREINA DS Skupnih služb Kranj

1. VODJE PRODAJNEGA ODDELKA
2. KUCHARICE – SERVIRKE
3. ČISTILCA DELAVNIC

Zahtevani pogoji:

pod 1.:

Visoka oziroma višja strokovna izobrazba strojne ali ekonomske smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih. Poskusno delo 3 mesece.

pod 2.:

Poklicna šola za poklic kuharice in 1 leto delovnih izkušenj, izpit B kategorije. Poskusno delo 2 meseca.

pod 3.:

NK delavec. Poskusno delo 2 meseca, osebni dohodek od 6.500 do 7.000 din.

TOZD Remont Kranj – ČISTILKE VOZIL

Zahtevani pogoji:

- osnovna šola in 6 mesecev delovnih izkušenj. Poskusno delo 1 mesec.

Za vsa navedena dela se delovno razmerje sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili sprejema 15 dni po objavi kadrovskega oddelka Kranj, Koroška c. 5. Kandidati bodo o izidu obveščeni v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

OSNOVNA ŠOLA SIMON JENKO KRANJ razpisuje naslednja dela in naloge:

1. 1 UČITELJA TELESNE VZGOJE za določen čas do 30. 6. 1981

Zahteva se izobrazba pedagoške smeri. Nastop dela 17. 11. 1980, poskusno delo 2 meseca.

2. 1 DELAVKO ZA POMOČ V KUHINJI za nedoločen čas.

Poskusno delo 2 meseca

Razpisni rok je 15 dni po objavi. Prijave oddajte v tajništvo šole.

ŽIVINOREJSKI VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE – KRANJ

DEŽURNI VETERINARJI

od 31. 10. – 7. 11. 1980

Za občini Kranj in Tržič
TERAN Janez, dipl. vet.,
Kranj, Vrečkova 5, telefon
26-357 ali 21-798

RUDEŽ Anton, dipl. vet.,
Kranj, Benedikova 6/a, telefon 23-055

Za občino Škofja Loka
PIPP Andrej, dipl. vet.,
Škofja Loka, Partizanska
37, telefon 60-380

KRIŽNAR Miro, dipl. vet.,
Godešič 134, tel. 62-130

Za občini Radovljica in Jesenice
GLOBOČNIK Anton, dipl. vet.,
Lesce, Poljska pot 3/a,
telefon 74-629

Dežurna služba pri Živinorejskem veterinarskem zavodu Gorenjske v Kranju,
Iva Slavca 1, telefon 25-779
ali 22-781 pa deluje neprekinjeno.

– alpska modna industrija Radovljica
Odbor za delovna razmerja pri TOZD Trgovina
razglašja prosta dela in naloge:

PRODAJA PLETENIN v prodajalni v Radovljici, Jalnova 2

Kandidati za opravljanje navedenih del morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- dokončana šola za blagovni promet tekstilne smeri in 1 leto prakse v stroki

Poizkusno delo 3 mesece.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati vložijo v roku 8 dni po objavi oglasa na naslov: ALMIRA – alpska modna industrija Radovljica, Jalnova 2, Odbor za delovna razmerja TOZD Trgovina.

Vse kandidate bomo o izidu razpisa obvestili najpozneje v 15 dneh po zaključku izbirnega postopka.

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE

– KRANJ,

Iva Slavca 1

Odbor za delovna razmerja

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. DIPLOMIRANEGA VETERINARJA – pripravnika,
2. PREGLED IN VZDRŽEVANJE MOLZNIH STROJEV – dva delavca

Pogoji pod 2.:

- dokončana šola za živinorejsko veterinarskega tehnika,
- dve leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih,
- vozniki izpit B kategorije,
- poskusno delo traja 3 mesece.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Stanovanja ni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 15 dni po objavi na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

Delovna organizacija
IKOS,
industrija kovinske opreme in strojev Kranj,
Savska cesta 22

razpisuje
proste delovne naloge za:

1. KONSTRUKTERJA
2. REZKALCA
3. ČISTILCA DELAVNIC
4. ČISTILKE

- Pogoji:**
1. višja tehniška šola z najmanj 3 leti delovnih izkušenj z znanjem konstruiranja in vzdrževanja industrijske elektrotehnike,
 2. kvalificirani rezkalec,
 3. in 4. nekvalificirani delavec in delavka.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: IKOS, Kranj, Savska c. 22 v 15 dneh po objavi razpisa.

Podjetje za PTT promet Kranj TOZD za PTT promet Radovljica

objavlja prosta dela in naloge:

PRIPRAVLJANJE, DOSTAVLJANJE IN OBRAČUNAVANJE PTT POŠILJK – dostavljalec

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas.

Pogoj: dokončana osemletka, vozniki izpit A kategorije.

Poskusno delo traja en mesec.

Prijave sprejema komisija za delovna razmerja TOZD za ptt promet Radovljica 15 dni od objave. Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri najkasneje v 15 dneh po opravljeni izbiri.

SGP TEHNIK

ŠKOFJA LOKA
STARA CESTA 2

TOZD KOMUNALNE DEJAVNOSTI

ponovno objavlja
proste delovne naloge in opravila

VZDRŽEVANJE ČISTILNE NAPRAVE, KANALIZACIJE IN IZVAJANJE INKASA V ŽIREH

Pogoji: KV delavec strojne, gradbene ali elektro smeri ali priučeni delavec s 5-letnimi delovnimi izkušnjami v svoji stroki.

Poskusno delo 2 meseca.

Delo je za nedoločen čas.

Nastop dela možen takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o zahtevani strokovni izobrazbi v roku 15 dni po objavi na kadrovske službe SGP TEHNIK Škofja Loka, Stara cesta 2.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po izbiri kandidata.

**FOTOGRAFI! SNEMALCI! — AMATERJI
IN PROFESIONALCI!**

**FOTO—STUDIO
BELSCHAN
BOROVLJE**

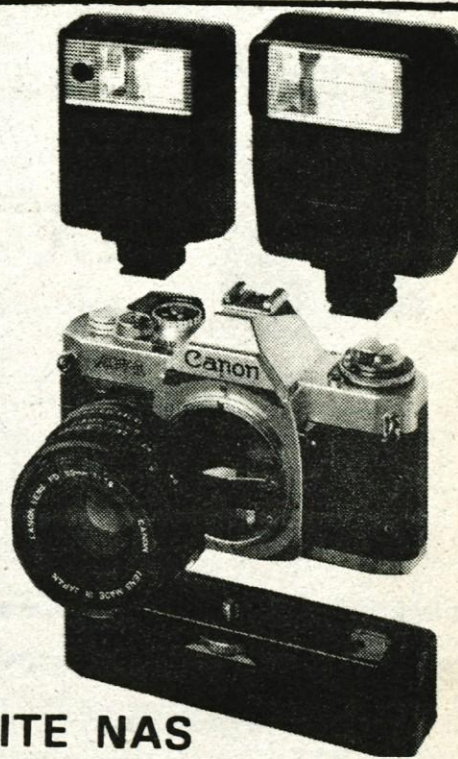
Za vas imamo:

- vse vrste filmov
- fotoaparate
- filmske kamere

in drugi fotografski material in pribor

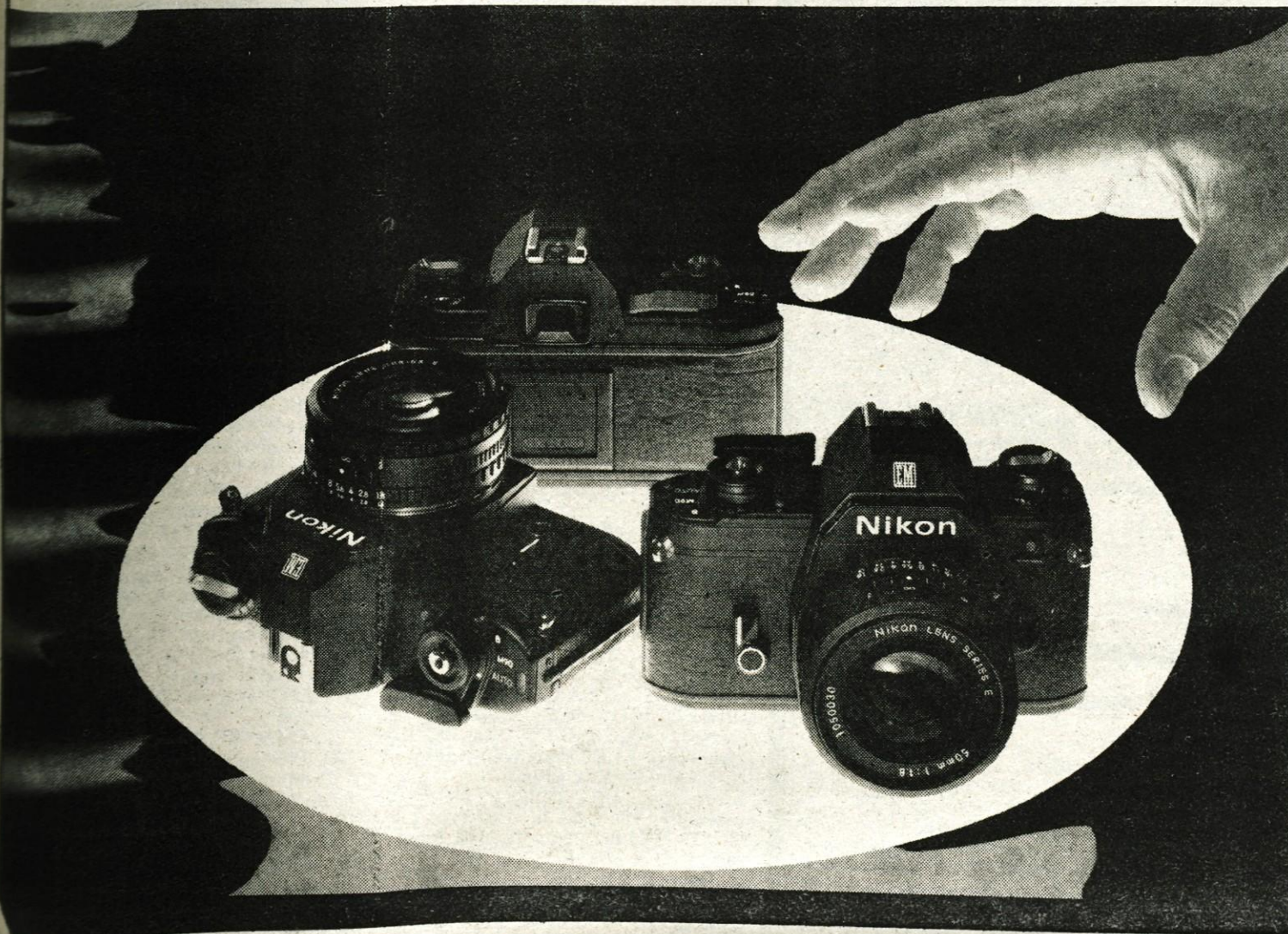
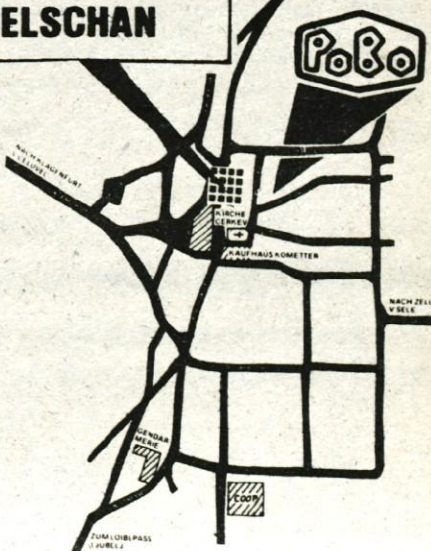
Razvijamo filme vseh vrst,
izdelamo fotografije v vseh formatih

UGODNE CENE! PROMETNI DAVEK POVRNEMO!

**OBIŠČITE NAS
V BOROVLJAH,
Kirchgasse 28
(med posojilnico in občino)**

**FOTO—STUDIO
BELSCHAN**

emonin kotiček

ZNANEC MAXIMARKET VAS PRIČAKUJE

Novih 680 kvadratnih metrov prodajnih površin v trgovski hiši Maximarket v Ljubljani povečuje preglednost prodaje

Od zadnjega do današnjega Emoninega kotička je preteklo kar nekaj časa. Ne da ne bi bilo novosti, ampak smo vsi skupaj čakali, da bo končana obnova in razširitev prodajnih prostorov v 1. in 2. nadstropju trgovske hiše Maximarket v Ljubljani. Z dodatno prodajno površino v obsegu 680 kvadratnih metrov so dosegli večjo preglednost prodajnih izdelkov, povečali izbiro in pridobili tudi večji prostor za gibanje kupcev med prodajnimi pultji in stojali.

Ko so pred devetimi leti odprli trgovsko hišo Maximarket v Ljubljani, so imeli bolj skromen promet na za tiste čase precej velikem prodajnem prostoru. V južnem delu objekta so imeli v 1. in 2. nadstropju celo pisarne, vendar razporejene tako, da bi jih lahko, če bi bilo potrebno, z manjšo adaptacijo preuredili v prodajne prostore. Vedeli pa so tudi, da bo na Martinski cesti v Ljubljani slej ko prej stala poslovna zgradba, kamor se bodo lahko preselile pisarne.

Vsko leto pa je promet v Maximarketu tako naraščal, da je prišlo do prostorske stiske,

posebno v tekstilni etaži v 1. nadstropju. Prostorske stiske pa so se pojavile tudi drugod. Če so hoteli zadržati primat v sodobni izbiri in sodobnih krojih, je bila nujna posledica tega tudi prostorska stiska.

TEKSTILNA ETAŽA SE ŠIRI

Po preselitvi pisarn v novo poslovno zgradbo v letošnjem letu pa so takoj pričeli z adaptacijo in širitvijo vseh oddelkov v 1. in 2. nadstropju, ki so v preteklosti imeli največjo prostorsko stisko. Po že vnaprej predvideni rekonstruk-

ciji so občutno razširili tekstilno etažo v 1. nadstropju. Preselili so oddelke obutve v drugo nadstropje, razširili in številčno pa so povečali tudi krojaško delavnico. S preureditvijo so dosegli 3 osnovne principe: večjo preglednost izdelkov, večjo preglednost izbire in večji prostor za gibanje kupcev. Razširitev je dopustila ureditev, oziroma kompletiranje moške, ženske in otroške konfekcije tako, da je ponudba kompletirana kot ločena zaključena celota in hkrati prostorsko občutno povečana. Prav tako je občutno povečana ponudba ženskega perila in raznih modnih dodatkov ter ponudba metražnega oddelka, kjer prodajajo predvsem lahka ženska blaga, iz katerih si lahko malo bolj spretna ženska sama sešije poljubno oblačilo. Povečan je tudi oddelke za opremo stanovanj, kot so dekorativna blaga, zavese in posteljno perilo. Pri zaveseh je potrebno omeniti, da po meri in pri njih kupljene zavese tudi brezplačno zašijejo.

Prav tako brezplačno v isti krojaški delavnici popravijo kupljene obleke. Oddelke usnjene konfekcije obratuje od zgodnje jeseni pa do pozne pomladi, ko usnjene izdelke nadomestijo izdelki za kopanje, od kopalk do raznih dodatkov. Po novem letu bodo na tekstilni etaži odprli nov oddelke „Moški boutique“ za bolj zahtevne kupce, ki bodo lahko kupili oblačila in modne dodatke na enem prostoru. S tem bodo olajšali nakupe zaradi boljše

preglednosti, ki jo bodo dosegli s tem, da ti izdelki ne bodo več pomešani med ostalimi. Moški boutique bo deloval na principih Mode MM, ki je namenjena izključno ženskemu občinstvu.

NOVOSTI TUDI NA TEHNIČNI ETAŽI

Etaža D v drugem nadstropju Maximarketa, znana pod imenom tehnična etaža, je tudi pridobila novih 340 kvadratnih metrov in doživela precejšnje spremembe. V prvi vrsti so ukiniteli prodajo pohištva, ker nimajo na razpolago dovolj velikega razstavnega in skladiščnega prostora. Izpraznjeni prostor pa so namenili prodaji sanitarne keramike in orodja za domačo uporabo po hobi programu, oziroma pod geslom „Naredi si sam!“ Ta oddelke se bo v doglednem času tako razvil, da bo lahko dejansko nudil izdelke za domačo uporabo. Vendar ustanovitev takega oddelka zahteva široko zaledje v industriji in oddelkovodjo, ki bo sposoben naročati in prodajati ustrezne izdelke.

Kot že rečeno, se je oddelke obutve preselil iz prvega v drugo nadstropje in se pridružil športnemu oddelku, ki je s preselitvijo dela športnega oddelka iz kletne etaže v drugo nadstropje postal kompleten s ponudbo za vse vrste športov glede na letne čase. Res pa je, da se mora s svojo ponudbo zelo hitro prilagajati. Ko smo že pri športnem oddelku, naj povem, da bo tudi letos prodaja „Staro za novo“ pri smučeh. Montiranje vezi pa ne bo več brezplačno. Kupci, ki bodo kupili v Maximarketu smuči ali vezi, bodo imeli časovno prednost pri montaži.

Močno se je razširil oddelke akustike, svetil in elektromateriala. Poudariti je potrebno izredno izbiro svetil, ki doslej še ni bila tako bogata. Pa tudi ponudba gnil je povečana.

Povečali so tudi oddelke tapet, tla in oblog in preprog.

Prodaja se je zelo povečala, ker je tudi ponudba zelo velika. Vse obloge so razstavljene na avtomatskih stojalih, ki omogočajo veliko preglednost. Tekstilne talne obloge brezplačno obrobojajo, ostale pa razrežejo na poljubne mere.

V rekonstrukciji je tudi oddelke stekla, ki pa že predvidoma za december pripravlja prijetno presenečenje za kupce izdelkov iz proti ognju odpornega stekla PYREX, ki ga izdeluje steklarna Zaječar po francosko-ameriški licenci. Na oddelku stekla bo prodajna razstava steklarne Zaječar, ki izdeluje kristalno brušeno steklo. V Zaječaru so pri oblikovanju in kvaliteti dosegli velik napredek, zato bodo njihovi izdelki zelo primerni za novoletna darila in vsakdanje potrebe, predvsem gospodinjstvo.

SPREMEMBE SE OBETAJO TUDI V DRUGIH ETAŽAH

Po končani rekonstrukciji v 1. in 2. nadstropju bodo pričeli v prihodnjem letu z rekonstrukcijo v pritličju, da bodo dosegli večjo preglednost in privlačnost izdelkov na prodajnih policah. Samopostrežna trgovina v kletni etaži se dosedaj ni posebno širila, razen

nekaj hladilnih elementov zaradi ponudbe zmrznjene hrane. Radi pa bi z ustrezno rekonstrukcijo povečali število izhodnih blagajn, ki posebno ob navalu predstavljajo ozko grlo.

Za kupce je zlasti privlačen oddelke posebnih prodaj v kletni etaži, kjer se redno vrstijo prodaje številnih izdelkov po zelo ugodnih cenah. Vsekakor so te prodaje bolj zanimive kot discontne prodaje in skoraj ni kupca, ki ne bi pokukal na ta oddelke. Zaradi izrednega zanimanja kupcev nameravajo tudi ta oddelke povečati.

Največjo spremembo, oziroma razširitev pa je doživel avto oddelke, ki je po preselitvi športnega oddelka v drugo nadstropje pridobil velik prostor. Ta oddelke je namenjen predvsem šoferjem amaterjem, saj ima veliko izbiro raznih okrasnih dodatkov, čistil in drugega, kar šoferji amaterji lahko sami vgradijo. Na voljo so tudi nekateri rezervni deli.

S preureditvijo je Maximarket postal še bolj vabljiv, kot je bil do sedaj.

Želim vam prijetno nakupovanje in do prihodnjic: na svidenje!

VAŠ JANEZ DOLENJSKI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

LUDVIKA JENKA

iz Sp. Otoka 15

se iskreno zahvaljujemo dr. Černetu iz Radovljice za lajšanje bolečin, vsem sosedom, prijateljem in znancem; pevcem za poslovilne pesmi ter g. župniku za obred.

Enaka hvala tudi delovnim kolektivom: Metalka Tržič, SDK Kranj, Ljubljanski banki – Enota Radovljica ter tovarni Elan.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Zdenka in Minka z družinama, sin Bojan z družino in Slavi!

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, ata in starega ata

ANTONA BOHINJCA

Tominčevega ata s Kokrice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalja, mu podarili cvetje in vence, se poslovlili od njega ter ga spremili na zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo dobrim sosedom za pomoč, dr. Potočniku za zdravljenje. Hvala ZB Kokrica, Osnovni šoli France Prešeren Kranj, Združenju obrtnikov Kranj in avtoprevoznikom za podarjene vence. Hvala tov. Kopaču za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem s Kokrice in Kranja za lepo zapete pesmi ter g. župniku za lep pogrebni obred.

Vsem še enkrat, iskrena hvala!

Žalujoči vsi njegovi!

Kokrica, Kranj, 28. oktobra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA JANŠA

z Luž št. 42

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vso pomoč v težkih trenutkih njegove smrti. Nadalje se zahvaljujemo za izražena sožalja ter podarjene vence in cvetje.

Zahvalo izrekamo dr. Stanku Potočniku, Gasilski enoti Luže, Lojzetu Smoleju za lep poslovilni govor ob odprtem grobu, vsem zvonarjem, pevcem in č. g. župniku iz Senčurja za pogrebni obred.

Posebno zahvalo izrekamo Matijevi mami

Žalujoči vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, brata in strica

JANEZA OREHKA

se zahvaljujemo sorodnikom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih. Hvala zdravniškemu osebju Bolnice Golnik za nesebično nego, dr. Janezu Bajžlju za večletno zdravljenje ter duhovščini za poslovilni obred in sosedom za pomoč in podarjeno cvetje.

Žalujoči: žena Tončka, sinova Vilko in Zvone, hčerki Francka in Majda!

Zg. Bitnje, 25. oktobra 1980

ZAHVALA

V 97. letu nas je zapustila dobra mama, sestra in teta

ANTONIJA KOROŠEC

Zahvaljujemo se dobrim sosedom, ki so nam pomagali v zadnjih urah njenega življenja in ji podarili venec.

Zahvaljujemo se tudi dr. Bajžlju za lajšanje bolečin v zadnjih dneh njenega življenja. Zahvala velja tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za žalostinke in vsem, ki ste nam izrazili sožalje in jo spremili na zadnji poti.

Vsi njeni!

Orehok, 23. oktobra 1980

MALI

OGLASI

telefon
23-341

Oglasi pod šifro so zaupni, zato naslovov ne dajemo. Prejemnik sam odloči ali na ponudbo odgovori ali ne.

PRODAM

Prodajam MIVKO. Naslov v oglaš-

nem oddelku 9107

Prodajam GRAMOFON hi-fi ger-

rard in ZVOČNE OMARICE, z ga-

rancijo. Majcen. Tončka Dežmana

8. Kranj 9155

Prodajam novo PEČ stadler, 35.000

kalorij, z boilerjem. Triler Franc,

Puštal 103, Sk. Loka 9156

Prodajam 100 kv. m STIROPOLA,

debeline 3 cm. Cesta JLA 46, Kranj

9157

Odstopim novo vrhniško PEČ za

centralno kurjavo, 35.000 kalorij.

Dobite jo takoj. Benedikova 11,

Kranj 9158

Prodajam PLETILNI STROJ stan-

dard s kovčkom. Smolej Marija,

Bistrica 99, Tržič 9159

Prodajam ZRAČNI KOMPRESOR.

Kovačič, mizarstvo. Predoslje 138 a,

Kranj 9160

Prodajam trodelno POMIVALNO

KORITO 120 x 55 cm. Vin. Hrastje

22 9161

Prodajam trajno zarečo PEČ kup-

persbusch, po ugodni ceni. Likozar,

Voklo 79 9162

Ugodno prodajam 500 litrsko KAD.

Feratovič, Kokrški breg 3, Kranj

9163

Prodajam KLUBSKO MIZICO

»janko« premera 130 x 56 cm ali

zamenjam za manjšo. Telefon

27-110 9164

Prodajam PUNTE in BANKINE.

Žigancja vas 19, Tržič 9165

Prodajam črnobel TELEVIZOR

gorenje. Telefon 25-047 9166

Prodajam TRAKTOR pasquali,

PRIKOLICO, BCS obračalnik, 5

mesecev staro TELIČKO frizirko ter

gradbeno ELEKTRIČNO OMARI-

CO. Črničev, 18 a, Brezje 9167

Prodajam BETONSKO ŽELEZO

premera 10 mm in BETONSKE

BLOKE 20 in 30 cm. Telefon 47-144

od 18. do 20. ure 9168

Prodajam: 30 vreč CEMENTA, 8

vreč APNA in 100 BETONSKIH

ZIDAKOV – blokov. Tel. 064/28-

974 9169

Prodajam zimsko JABOLKA na

jablanah. Poženik 36, Cerklje 9170

Prodajam nemške OVČARJE. Zg.

Bitnje 70, Žabnica 9171

Prodajam ZELJE v glavah. Jeglič,

Podrezje 86 9172

Prodajam 40 vreč PERLITA za

omet. Majer Dušan, Benedikova 36,

Stražišče, Kranj 9173

Prodajam kombiniran STEDIL-

NIK, 2 plin, 2 elektrika. Galičič,

Predmost 26, Poljane 9174

Prodajam italijanske KLINKER

PLOŠČICE. Mlinarič Jože, Železni-

ška 1, Lesce 9175

Prodajam ZIMSKA JABOLKA.

Soklič, Selo 28, Bled 9176

Prodajam SMUČARSKO OPRE-

MO. Ogled vsak dan od 13. do 15.

ure. Radvajn Olga, Zlato polje 11/c

9177

Prodajam KRAVO, ki bo tretjič

teletila. Vidic, Zg. Besnica 66

9178

Prodajam PLEMENSKO KRAVO s

prvim teletom in PRAŠICA za

zakol. Porenta, Črnogrob 5, Žabnica

9179

Prodajam JABOLKA za ozimnico.

Globočnik Janez, Mošnje 16, Radov-

ljica 9180

Prodajam modro POROČNO OB-

LEKO št. 40-42. Razinger, Grad-

nikova 113, Radovljica 9181

Prodajam 3 BETONSKA OKNA

150 x 130 in GARAŽNA VRATA

210 x 200. Vse rabljeno Zg. Bitnje

157, Žabnica 9182

Prodajam dve sobni omari (»flo-

dranik«). Štirnova 7, Kranj, tele-

fon 26-768. 9183

Prodajam ELEKTRIČNI RADIA-

TOR na olje ter električni VLAŽI-

LEC ZRAKA. Telefon 25-891 9184

Prodajam mlado KRAVO. Prebače-

vo 53, Kranj 9185

Prodajam 2 JARCA. Luže 21, Sen-

čur 9185

Prodajam dva 5 tednov stara BIK-

CA za plemo. Vopovlje 5, Cerklje

9207

Prodajam macesnove PLOHE in

DESKE, 20 mm ter jedilno PESO.

Grad 43, Cerklje 9208

Prodajam sedem tednov stare PRA-

ŠIČKE. Zalag 45, Cerklje 9209

Prodajam 230 kg betonskega ŽELE-

ZA, premera 6 mm, približno 500 kg,

premera 8 mm in 25 kg ŽEBLJEV,

80 mm. Naslov v oglašnem oddelku.

9210

Prodajam SEDEŽNO GARNITU-

RO. Plačilo tudi s kreditom. Peve

Jana, C. talcev 6, Škofja Loka, tele-

fon 064-60-754 9211

Prodajam TRAKTOR pasquali,

18 KM. Bergant, Lenart 2, Selca nad

Škofjo Loko 9212

Ugodno prodajam neškropljena JA-
BOLKA in HRUSKE za ozimnico.
Kidričeva c. 5, Škofja Loka 9213

JABOLKA, obraba, za sok, dobite
pri Kafol. Puštal 50, Škofja Loka 9214

Prodajam KRAVO z drugim tele-

tom. Godešič 26, Škofja Loka 9215

Prodajam TELICO pred telitvijo in

BIKCA za rejo. Sv. Duh 14, Škofja

Loka 9216

Prodajam dve leti star KAVČ (dvoj-

no ležišče) cena 300 din. Znidaršič,

Zasavska 56, Kranj 9217

Prodajam PRASIČE, težke od 40 do

170 kg. Posavec 16, Podnart 9218

Poceni prodajam lepa zimska JA-

BOLKA. Sr. Bela 6, Preddivor 9219

Prodajam 7 ŠPIROVCEV in 6 LEG,

dolžine 9 m. Telefon 42-088 9220

Prodajam PEČ na olje EMO 5, za

1500 din. Rozman Ivanka, Zg. Bit-

nje št. 9 9221

PSIČKO, staro 4 mesece, črno, s

kodrasto dlako, zelo majhne pasme.

prodajam. Predoslje 28, Kranj 9222

Prodajam avgusto HI-FI stereo z

vgrajenim GRAMOFONOM in KA-

SETOFONOM, komplet z zvočniki,

2 x 20 W. Kern. Srednja vas 69, tele-

fon 41-073 9223

Odstopim 9 ton CEMENTA. Dvig

3. 11. 1980 v Anhovem. Tel. 81-608

Prodajam OKNO kli Logatec, 80x

x 120, z belo roletto. Zlebir, Dvorje

30, Cerklje 9225

Po ugodni ceni prodajam PEČ za

centralno ogrevanje, 25.000 kcal

brez boilerja, rabljeno. Poleg peči je

napredaj še kotlovni termostat in

mešalni ventil. Informacije po tele-

fonu 21-023 od 15.30 do 17. ure 9226

Prodajam mlado KRAVO s teletom

ali brez. Hlebce 14, Lesce 9227

Prodajam PRAŠICA za zakol.

Zgoša 4/a, Begunje 9228

Prodajam KRAVO simentalo, v 6

mesecev brejosti. Sp. Lipnica 20 9229

Zelo ugodno prodajam približno 16

kv. m rabljenega hrastovega PAR-

KETA in Zbirko slovenskih pesni-

kov in pisateljev. Toman, Radovljica,

Staneta Žagarja 15 9230

Po zelo ugodni ceni prodajam

SPALNICO. Urh. Šolska 4/a, Kranj

– Stražišče 9231

Prodajam SEDEŽNO GARNITU-

RO. Telefon 24-451 popoldan 9232

Prodajam dva PRAŠICA, težka od

90 do 100 kg. Visoko 90, Senčur 9233

Sladek JABOLČNIK se dobi pri

Zupančič, Partizanska 24, Kranj

(popoldan) 9234

Prodajam semenski KROMPIR

igor. Zg. Brnik 28, Cerklje 9235

Prodajam nekaj domače MASTI in

2 toni CEMENTA. Naslov v oglaš-

nem oddelku. 9236

Za polovično ceno prodajam drap

POROČNO OBLEKO, št. 38-40 s

KLOBUKOM. Naslov v oglašnem

oddelku. 9237

Prodajam malokalibrsko LOVSKO

PUŠKO hornet 22, cal. 5,6 x 36 R s

strelnim DALJNOGLEDOM karl

zeiss, 4 x 32. Informacije po telefo-

nu 064-61-171 – int. 3 9238

Prodajam 24 kv. m PLOŠČIC za po-

laganje, oziroma lepljenje, 20 x 20.

Telefon 26-133 9239

Štiri leta staro KRAVO, črnobelo,

3 mesece brejo, zaradi boleznij, najno

prodajam. Kranjska gora, Log 20 –

Hlebanja Milan 9240

Prodajam KRAVO, Jereka 17, Be-

hinjska Bistrica 9241

Prodajam domača neškropljena

zimsko raznovrstna JABOLKA. La-

žar, Hlebce 11, Lesce 9242

Prodajam dve leti staro POMIVAL-

NO MIZO, dimenzije 60 x 120, orbi-

dejo variant, zelene barve. Mali

Hlebce 38, Lesce 9243

Prodajam več kompletov ŽELEZ-

NIC, VAGONOV IN LOKOMOTIV

sistema HO. Cuderman, Delavska c.

41, Kranj 9244

Prodajam kombinirano PEČ za k

kopalnico. Behtarjeva 18, Senčur

9245

Poceni prodajam globok OTROŠKI

VOZIČEK. Virmaše 29, Škofja Loka

9246

Prodajam 12 kv. m venicianskega

TLAKA in 55 kv. m BRETONA za

oblogo. Stanonik, Zminc 54, Škofja

Loka 9249

Dolgi in dragi kilometri

Sedanje srednjeročno obdobje kaže na precejšnje razhajanje zbranih sredstev in planov izgradnje ter vzdrževanja regionalnih in magistralnih cest v Sloveniji, zato moramo cestam nameniti večji delež družbenega proizvoda, najti vire financiranja, ki ne bodo toliko na udaru inflacije, povezati in organizirati vse, ki sodelujejo pri načrtovanju in gradnji ter vzdrževanju cest, obenem pa proučiti pobudo za morebitno novo cestno posojilo – Gorenjska stališča do plana gradnje in vzdrževanja cest v Sloveniji

KRANJ – Predsedstvo skupščine gorenjskih občin se je na zadnji seji ponovno seznanilo s predlogi in pripombami Gorenjske k osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji do leta 1985. O osnutku sporazuma je bilo na predsedstvu govora že letošnjega julija, posebna delovna skupina, ki so jo sestavljali predsedniki izvršnih svetov gorenjskih občin in predsednik skupščine gorenjskih občin, pa je oblikovala stališča do republiškega dokumenta, ki jih je prejela tudi skupščina republiške skupnosti za ceste.

V gorenjskih stališčih ne gre le za uveljavljanje interesov Gorenjske pri vzdrževanju in izgradnji regionalnih in magistralnih cest, ampak za predloge, kako v republiki obračati cestni dinar, da bomo v danih možnostih gradili čim več, čim hitreje in čim racionalneje, ker le-to prinaša korist celotni skupnosti.

Pri cestni problematiki prihajamo v položaj, ko se kilometri, »daljšajo« in dražijo in ko se vedno redkeje lahko pohvalimo z novimi ali obnovljenimi regionalnimi in magistralnimi cestami. To je predvsem posledica razhajanja med zbranimi sredstvi in planiranimi deli. Zato bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju treba v cestnem gospodarstvu zagotoviti večjo gospodarnost in učinkovito porabo de-

narja, nameniti cestam, ki ostajajo za splošnim družbenim razvojem, večji delež družbenega proizvoda in se obračati predvsem k tistim virom financiranja, ki niso v toliko meri podvrženi inflaciji in drugim neugodnim gibanjem. Končno bo treba uresničiti zamisel medrepubliškega dogovora o preporazdelitvi prometnega davka na tekoča goriva in preprečevati podražitve, ki so sad slabega planiranja del ali njihovega nenačrtovanega povečevanja, zamud pri postopkih, nesodelovanja in nepovezanosti izvajalcev del, pomanjkljive dokumentacije itd. Prešibka je prav tako še vedno dohodkovna povezanost proizvajalcev gradbenih materialov, cestnih podjetij in drugih izvajalcev, kar bi prispevalo na primer k boljši izkoriščenosti gradbene mehanizacije. Slaba povezanost in sodelovanje sta pogosta pri planiranju gradnje, poseganju v prostor, upravnih postopkih in dejavnostih, vezanih na gradnjo cestnega omrežja. Samoupravno organiziranost cestnega gospodarstva je treba dopolniti, v okviru SZDL pa razmišljati o možnosti ponovnega razpisa cestnega posojila. Ne gre namreč le za izgradnjo magistralnih cest, ampak tudi za izgradnjo in vzdrževanje regionalnih cest. Na Gorenjskem je na primer kar 33 odstotkov regionalnih cest še vedno makadamskih!

Precej dolg je seznam pripomb Gorenjske, kjer so predvidene velike cestne gradnje, na plan del v prihodnjem srednjeročnem obdobju, predvsem pri regionalnih cestah. Omenjamo nekatere najpomembnejše. Odsek med Hrušico in Žirovnico je treba urediti do leta 1985 hkrati z gradnjo predora pod Karavankami, denar za ureditev ceste od Mojstrane do Vrat pa naj se uporabi ali za zahodni priključek do Mojstrane ali pa za kranjskogorsko obvoznico. Če nobena od obeh iniativ ne bi bila sprejemljiva, naj velja prvotni predlog. Republiška sredstva bi prav tako kazalo nameniti za cesto Podrož–Petrovo Brdo, Kranj–Jezerko (Jenkov most–mejni prehod) in Britof–Kranj. Prav tako bi na Gorenjskem v prihodnjem srednjeročnem obdobju zgradili sedem mostov: tri na cesti Kranj–Jezerko, dva na cesti Kranjska gora–Vrščica in dva na cesti Petrovo Brdo–Škofja Loka. Predsedstvo skupščine gorenjskih občin prav tako predlaga modernizacijo ceste med Križami in Trčičem, kar je bilo že predvideno z letošnjim planom, in se zavzema za odločitev, kako po zgraditvi gorenjske avtomobilske ceste urediti necestninski promet na magistralni cesti Črtnice–Kranj.

Osnutek plana pri modernizacijah regionalnih cest le redko omenja Gorenjsko, zato predsedstvo skupščine gorenjskih občin ponovno opozarja na nujne modernizacije, čeprav denarja ne bo na pretek. Takšni primeri so nadaljevanje modernizacije ceste med Bledom in Gorjani, gradnja blejske obvoznice, nadaljevanje del na cesti Podnart–Kropa, Dražgoše–Jamnik in Trebija–Žiri, popravila pa bodo nujna tudi na magistralni cesti Podtabor–Peračica, kjer asfaltna prevleka ne ustreza obremenitvam.

J. Košnjek

Razpotje besed in dejanj

Zadnje ugotovitve o spremljanju kadrovske bilance v kranjski občini kažejo, da na tem področju še vedno radi pišemo in govorimo eno, delamo pa povsem nekaj drugega – Opozorila in ukrepi kranjskega izvršnega sveta

Kranj – Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske je septembra pripravila analizo uresničevanja kadrovskih bilanc v letu, ki se preveča v zadnja meseca. Splošne uvodne ugotovitve analize povedo, da se je letos zaposlovanje umirilo in bolj naslonilo predvsem na domačo ponudbo kadrov in da so ostrejša obveznost pri uresničevanju minimalnih standardov zaposlovanja, da pa imajo organizacije združenega dela še vedno precejšnje potrebe po ljudeh z najnižjo stopnjo strokovnosti. Teh domače okolje ne more ponuditi, kar povečuje možnost neskladja med

prilivom kadrov iz šol in sestavo dodatnega zaposlovanja delavcev. Med merila letošnjega zaposlovanja smo prav tako zapisali, da je osnova domača ponudba delavcev in da se v družbenih dejavnostih sme dodatno zaposlovati le v primerih novih zmogljivosti ali zagotavljanja normalnega dela. Ostrejša merila so bila dogovorjena tudi do proizvodnje. Sezonsko zaposlovanje ima svoje meje, smo dejali, prav tako pa ne bi smele na novo zaposlovati organizacije, ki niso podpisale sporazuma o zagotavljanju življenjskih in kulturnih pogojev delavcev.

Za kranjsko občino velja, da se je

zaposlenost minimalno povečala. Letos naj bi v kranjski občini zaposlili 765 novih delavcev, polletni podatki pa kažejo, da se uresničitev dogovorjene kadrovske bilance oddaljuje. Uresničitev je bila sicer 55-odstotna, vendar lahko na prste naštejemo organizacije združenega dela, ki so zaposlovale v skladu z bilanco. 418 ljudi se je dodatno zaposlilo v kranjski občini, vendar jih je od teh kar 45 odstotkov nepručenih ali pruičenih, kvalificiranih pa jih je na primer bilo 20 odstotkov, ostalih pa še manj. Če bomo tako nadaljevali, potlej od uresničitve kadrovske bilance ne bo nič. Priča bomo novemu razpotju med besedami in dejanji.

Takšne ugotovitve so botrovale razpravi na kranjskem izvršnem svetu, ki je odgovoren za uresničevanje dogovora o temeljnih plana, zaposlovanje pa je njegov pomemben element. Izvršni svet je zadolžil svojo komisijo za kadrovanje in zaposlovanje, občinsko kadrovsko službo in skupnost za zaposlovanje, da oblikujejo informacijski sistem, ki bo omogočal mesečno spremljanje podatkov. Sistem informiranja še šepa in posledica so pogosti nepopolni, nepravilni in zastareli podatki. Kadrovske službe morajo biti na čistem, kaj je nadomestna in kaj dodatna zaposlitev in kakšne so spremembe, ki so posledica organizacijskih sprememb v delovnih organizacijah ali TOZD. Nedopustno je zaposlovanje v kolektivih, ki niso podpisali sporazuma o zagotavljanju minimalnih standardov pri zaposlovanju, ugotoviti pa je treba, koliko je v kadrovski bilanci pogodb o delu.

Se posebej zbode ugotovitev, da so kadrovski plani marsikje kos papirja. Kar 60 odstotkov novih zaposlitev je bilo v tistih kranjskih delovnih organizacijah, kjer dodatnega zaposlovanja sploh planirali niso. V nasprotju z družbenimi usmeritvami je prav tako ravnanje, da je preveč zaposlovanja nepručenih ali pruičenih delavcev. Takšno ponašanje »diši« po intenzivnem zaposlovanju, ki je za naše razmere nazadovanje. Krčili naj bi sezonsko zaposlovanje smo zapisali in vsak tak primer naj bi odobril izvršni svet. Sezonsko zaposlovanje pa je naraščalo, izvršni svet pa ni dobil niti enega primera v obravnavo! So sicer panoge, kjer je sezonsko zaposlovanje nujno, so pa možnosti, da s prerazporeditvijo delovnega časa vrzel premostimo. Preveč je slabosti, da bi bili z uresničevanjem kadrovske bilance lahko zadovoljni.

J. Košnjek

Ponoven umik z dnevnega reda

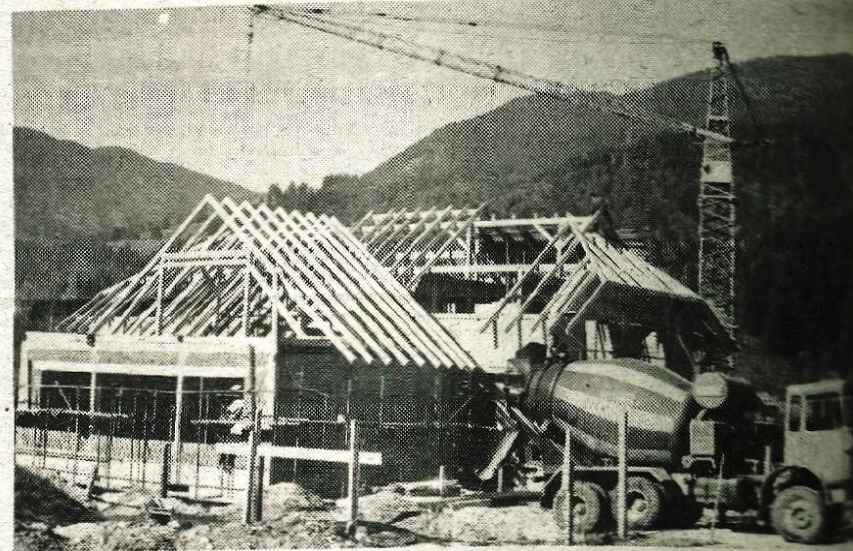
Izvršni svet občinske skupščine Škofja Loka je na zadnji seji obravnaval priprave osnutka novelacije urbanističnega načrta mikrorajona mesta Škofja Loka z okolico. Ugotovil je, da so od septembrske seje, ko naj bi zbori obravnavali omenjeni dokument, teklo intenzivne priprave ter delo na usklajevanju problemov nastajajočega dokumenta. V skladu s programom priprav je izvršni svet predlagal predsedstvu občinske skupščine, da se osnutek odloka o novelaciji urbanističnega načrta Škofje Loke uvrsti na dnevni red srednjih zasiedanj občinske skupščine, ker je bil prepričan, da bo gradivo mogoče pravočasno poslati delegacijam v obravnavo.

Z izdelovanjem načrta – Urbanističnim zavodom – Projektivnim ateljejem Ljubljana je bilo namreč dogovorjeno, da bodo gradivo pripravili do 22. oktobra in bi ga tako lahko poslali delegacijam pred zasiedanjem skupščine.

To obvezo je izdelovalec izpolnil in je dostavil izvršnemu svetu tekstualni del – gradivo za javno razpravo, izvelek iz osnovnega gradiva, osnutek pravilnika za izvajanje urbanističnega načrta za Škofje Loko in grafični del osnutka novelacije urbanističnega načrta mesta Škofje Loke, skratka vse gradivo, za katero so se dogovorili.

Ker pa so zbori občinske skupščine na septembrski seji sklenili, da mora gradivo pred razpravo na naslednji seji zborov občinske skupščine pregledati in oceniti še odbor za družbeno planiranje in komisija za spremljanje in uresničevanje zazidalnih načrtov, so se priprave zavlekle. Zaradi dosedanjih slabih izkušenj je izvršni svet tudi sklenil, da morajo gradivo pregledati strokovnjaki in posredovati oceno obema omenjenima organoma. To pa je veliko dela, ki se ga ni dalo opraviti v nekaj dneh. Zato je bil izvršni svet ponovno prisiljen predlagati umik obravnave osnutka urbanističnega načrta Škofje Loke z okolico z dnevnega reda zasiedanj zborov občinske skupščine. Če bodo vsi organi, ki ga bodo pregledali, menili, da gradivo ustreza pogojem za razgrnitev in za javno razpravo, ga bodo predložili v obravnavo na novembrski seji.

L. Bogataj

Kranjska gora – Konec junija letos so delavci jeseniške temeljne organizacije Stanovanjske in visoke gradnje Gradbinca iz Kranja pričeli graditi novo postajo milice v Kranjski gori. Stavba bo kmalu pod streho, v njej pa že opravljajo tudi nekatera inštalacijska dela. Tako predvidevajo, da se bo vanjo moč vseliti še pred koncem letošnjega leta. (S) – Foto: F. Perdan

Skrb za pionirje

Kranj – Od šestega oktobra poteka po vsej Sloveniji javna razprava o organizacijskih in vsebinskih vprašanjih nadaljnjega razvoja Zveze pionirjev. Postavlja se vprašanje, kako nadaljevati delo, da bo v resnici postala najširša organizacija otrok, da se bodo le-ti ob delu, igri in ustvarjalnosti vzgajali za aktivne udeležence v družbenem življenju in odločanju. Ustava in kongresni dokumenti nalagajo pri tem odgovornost vsem družbenim subjektom, še posebej pa njenima družbenima mentorjema – Zvezi socialistične mladine in Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

V kranjski občini je javna razprava o razvoju pionirske organizacije v polnem teku. V sredo je svet za delo s pionirji pri Zvezi prijateljev mladine Kranj sklical posvet mentorjev pionirskih odredov, ki so gradivo posredovali v pionirske organizacije. Dopolnjenega bodo obravnavali potem še na občinskih konferencah ZSMS in SZDL Kranj.

Razprava bo zaključena 29. novembra, zadevala pa bo v prvi vrsti na organizacijske oblike zveze pionirjev, na dejavnost pionirskih odredov ter način financiranja. Šlo bo tudi ugotoviti, koliko je samoupravljanje pionirjev, kakšno je vloga družbenih mentorjev in se stikajo interesi pionirjev, mladincev in ostalih družbenopolitičnih ter družbenih organizacij in društev.

Na posvetu mentorjev so sprejeli tudi o vključevanju pionirjev v letošnjo akcijo Nič nas ne preseneti. Upoštevajoč dragoceno lanskoletno izkušnjo bo pionirski letos dodeljeno pomembno mesto tej najbolj množični in mobilni civilski obrambno-zaščitni akciji Sloveniji. Njim bo v decembru namenjena vrsta predavanj, dopolnjenih z obiski pripadnikov JLA in starešin po pionirskih odredih. Spoznali se bodo z orožjem in preskusili v streljanju z izbrano puško, ob zaključku akcije pa pripravili partizanske mitinge. C.L.

Voda zalila Kreda

Radovljica – Komisija pri izvršnem svetu skupščine občine je že ugotovila, koliko škode je povzročilo deževje v občini. Tako je cesta Bohinjska Bistrica – Ravne deloma poškodovana, voda je preplavila cesto Brod–Savica in odnesla del ceste v Pozabljenem, spodjela več opornikov pri mostovih v Bohinju. Tudi cesta Jereka–Podjelje je na nekaterih mestih zelo poškodovana, kot bodo nujna popravila na domala vseh makadamskih cestah v krajevni skupnosti Gorje. Komisija je predlagala takojšnjo obnovo ali rušenje brvi čez Radovno in Mevkuš, temeljito pa bo treba obnoviti predvsem most čez Savo v Globokem in most v Otočah.

Vso škodo so ocenili na 150.000 dinarjev. Razen tega pa bodo potrebna precejšnja sredstva za popravilo na vodovodu v Bohinjski Bistrici, od vodovoda v Bohinjski Bistrici do male Bistrice. Na tem terenu zemeljski plazovi in sam potok Bistrica že dalj časa ogrožajo vodovod. Pri Mali Bistrici je voda odnesla okoli 1200 kubičnih metrov materiala in odkrila cevi. Potok bodo zato morali nujno pre-

usmeriti v staro strugo. Vsa ta dela pa bodo morali opraviti še pred zimo, kajti drugače je lahko preoba Bohinjske Bistrice z vodo zelo kritična. Za najnujnejša dela bodo potrebovali najmanj 180.000 dinarjev.

Na gradbišču Kreda v Radovni je prišlo ob deževju do elementarne nesreče. Teren okoli jame se je razmočil, da se je v jamo posušilo okoli 1000 kubičnih metrov materiala. Reka Radovna je napravila drugo strugo in se nevarno približala jami kreda. Tam, kjer se je kreda odtrgala, ni drsela po pobočju, ampak se je potapljala naravnost v globino. Delavci so z izredno vestnostjo in marljivostjo ter potrpežljivostjo rešili naprave v jami in jo ročno izvlekli iz jame. Odneslo je tudi odtočni jarek, kamor so iztekali vodo, tako, da ne morejo več črpati in so s proizvodnjo morali prenehati. Porušilo je tudi prgo v jami in iz nje. Vsa ta nesreča je delovno organizacijo Kreda izredno prizadela in bodo potrebna precejšnja sredstva, da bo proizvodnja prejela spet normalno.

D. Sedo

bogata izbira in ugodne cene usnjene konfekcije in galanterije

